

دفترچه شماره ۱

کد مدرسه

آزمون

۴

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۷/۲۵

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۰	۶۶	۷۵	

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
ریاضی و آمار	فصل ۴	—	فصل ۱ (درس‌های ۲ و ۳)
علوم و فنون ادبی	فصل ۱ (درس‌های ۱ تا ۳) فصل ۲ (درس ۴) فصل ۴ (درس ۱۰)	—	فصل ۲ (درس‌های ۴ و ۵)
جامعه‌شناسی	فصل ۲ (درس‌های ۱۳ تا ۱۶)	—	درس‌های ۳ و ۴
روان‌شناسی	—	درس ۳	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

۱- با توجه به نمودار نقطه‌ای زیر، میانه داده‌ها کدام است؟

(۱) ۱/۵ (۲) ۲

(۳) ۳/۵ (۴) ۳

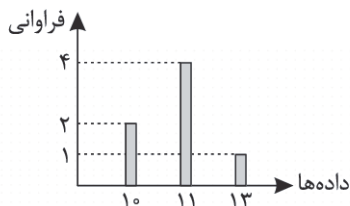
۲- در کدام یک از نمودارهای زیر، دامنه میان چارکی و میانه مجموعه داده‌ها به طور همزمان نشان داده می‌شود؟

(۱) نمودار دایره‌ای (۲) نمودار مستطیلی (۳) نمودار جعبه‌ای (۴) نمودار نقطه‌ای

۳- در نمودار راداری مربوط به n متغیر، اگر زاویه بین هر دو شعاع متوالی برابر 72° درجه باشد، n کدام است؟

(۱) ۴ (۲) ۶ (۳) ۵ (۴) ۳

۴- با توجه به نمودار میله‌ای زیر، میانگین داده‌ها کدام است؟

(۱) ۱۰/۵

(۲) ۱۱

(۳) ۱۲

(۴) ۱۱/۵

۵- نمودار حبابی زیر بیانگر نمرات دروس ریاضی، فلسفه و تاریخ دو دانش آموز A و B است. اگر نمره تاریخ دانش آموز A برابر ۱۸ باشد، نمره تاریخ دانش آموز B کدام است؟

(۱) ۲

(۲) ۳

(۳) ۹

(۴) ۶

۶- با توجه به نمودار راداری زیر که مربوط به عملکرد یک بازیکن فوتبال در لیگ جزیره است، اگر بیشینه تعداد دریبل موفق در این لیگ، ۵۰ باشد، این بازیکن چند دریبل موفق داشته است؟

(۱) ۸۰

(۲) ۵۰

(۳) ۲۰

(۴) ۴۰

۷- به ترتیب عناوین «ایده‌های جدید»، «روش کار» و «مرتب کردن داده‌ها» مربوط به کدام گام از چرخه آمار می‌باشد؟

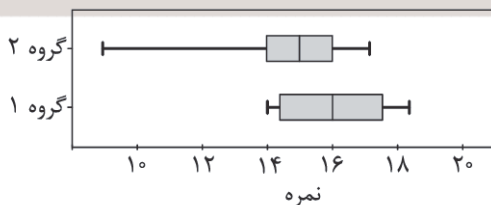
(۱) بحث و نتیجه‌گیری - طرح و برنامه‌ریزی - گردآوری داده‌ها

(۲) تحلیل داده‌ها - طرح و برنامه‌ریزی - گردآوری داده‌ها

(۳) بحث و نتیجه‌گیری - طرح و برنامه‌ریزی - تحلیل داده‌ها

(۴) بحث و نتیجه‌گیری - گردآوری داده‌ها - تحلیل داده‌ها

۸- با توجه به دو نمودار جعبه‌ای زیر، گزارش میانگین و انحراف معیار در گروه می‌تواند همراه‌کننده باشد چون

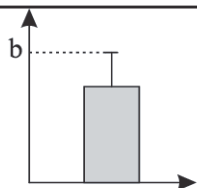
(۱) داده دورافتاده وجود دارد.

(۲) داده دورافتاده وجود دارد.

(۳) اول - میانه و میانگین به هم نزدیک هستند.

(۴) دوم - میانه و میانگین به هم نزدیک هستند.

محل انجام محاسبات

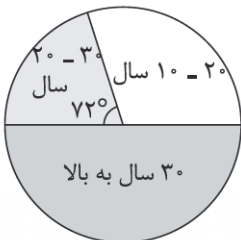

۹- برای داده‌های «۲ و ۳ و ۴» با توجه به نمودار زیر، b کدام است؟

(۱) $\frac{11}{3}$ (۲) $3 + \frac{\sqrt{2}}{3}$

(۳) ۴ (۴) $3 + \sqrt{\frac{2}{3}}$

۱۰- با توجه به نمودار دایره‌ای زیر که فراوانی بازدیدکنندگان از موزه عبرت را نشان می‌دهد، چند درصد از بازدیدکنندگان در بازه سنی (۲۰-۱۰) سال هستند؟

(۱) ۳۰

(۲) ۲۰

(۳) ۳۵

(۴) ۴۰

۱۱- چه تعداد از پدیده‌های زیر، تصادفی است؟

(الف) انتخاب دانش آموزی که سن او بیشتر از نه سال باشد، در کلاس پایه دوازدهم.

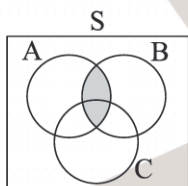
(ب) مقداری آب را حرارت می‌دهیم تا به بخار تبدیل شود.

(ج) نام ۱۰ دانش آموز را روی ۱۰ کارت می‌نویسیم و پس از مخلوط کردن کارت‌ها، به طور تصادفی یک کارت بیرون می‌کشیم تا نام یکی از دانش آموزها استخراج شود.

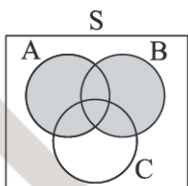
(د) مشاهده دو مهره سفید، پس از خارج کردن دو مهره از جعبه‌ای که در آن ۷ مهره سفید وجود دارد.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

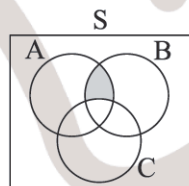
۱۲- اگر A ، B و C سه پیشامد در فضای نمونه S باشند، نمایش پیشامد « A و B رخ دهند ولی C رخ ندهد» کدام است؟

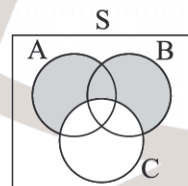
(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

۱۳- سکه‌ای را پرتاب می‌کنیم. اگر رو ظاهر شد، آنگاه تاس را می‌ریزیم. در غیر این صورت، ۲ بار دیگر سکه را می‌اندازیم. فضای نمونه این آزمایش تصادفی چند برآمد دارد؟

(۱) ۱۲ (۲) ۱۰ (۳) ۱۴ (۴) ۲۴

۱۴- هر یک از اعداد دورقمی را که با ارقام ۱، ۲، ۳، ۴ می‌توان نوشت، روی کارت‌هایی می‌نویسیم و پس از مخلوط کردن کارت‌ها یک کارت را به طور تصادفی خارج می‌کنیم. پیشامد A که در آن عدد روی کارت مضرب ۴ یا ۶ باشد، چند عضو از فضای نمونه کمتر دارد؟

(۱) ۸ (۲) ۱۱ (۳) ۱۲ (۴) ۱۴

۱۵- از جعبه‌ای که شامل ۱۰ مهره سیاه و ۳ مهره سفید است، ۲ مهره را به طور تصادفی برمی‌داریم. احتمال آنکه مهره‌ها هم‌رنگ باشند، کدام است؟

(۱) $\frac{8}{13}$ (۲) $\frac{5}{13}$ (۳) $\frac{1}{6}$ (۴) $\frac{5}{6}$

۱۶- نه پرچم مختلف را به نه میله پرچم نصب کرده‌ایم و روی میله‌ها شماره‌های ۱ تا ۹ را حک کرده‌ایم. چنانچه این پرچم‌ها به طور تصادفی کنار هم قرار گیرند، با کدام احتمال میله پرچم‌ها با شماره‌های غیراول در مکان‌های فرد قرار می‌گیرند؟

(۱) $\frac{5}{126}$ (۲) $\frac{1}{126}$ (۳) $\frac{5}{63}$ (۴) $\frac{1}{63}$

محل انجام محاسبات

- ۱۷- خانواده‌ای دارای ۴ فرزند است، پیشامد آنکه تعداد فرزندان پسر بیشتر از فرزندان دختر باشد، چند عضو دارد؟
 (۱) ۱ (۲) ۳ (۳) ۵ (۴) ۷
- ۱۸- در یک بازی ۱۱ نفره، به هر شخصی یکی از شماره‌های ۲، ۳، ۴، ... و ۱۲ را نسبت می‌دهیم. سپس با پرتاب دو تاس و مجموع اعداد برآمده از آنها، نفر برنده مشخص می‌شود. احتمال برنده شدن شخصی که شماره ۸ را در اختیار دارد، کدام است؟
 (۱) $\frac{5}{36}$ (۲) $\frac{1}{9}$ (۳) $\frac{1}{6}$ (۴) $\frac{7}{36}$
- ۱۹- احتمال آنکه تولد هیچ دو نفری از بین ۵ دوست در یک ماه نباشد، کدام است؟
 (۱) $\frac{1}{12^4}$ (۲) $\frac{55}{144}$ (۳) $\frac{11}{144}$ (۴) $\frac{3}{12^4}$
- ۲۰- در یک فروشگاه ورزشی تعدادی پیراهن ورزشی شامل ۶ پیراهن قرمز، ۴ پیراهن آبی و ۲ پیراهن زرد در یک رخت‌آویز قرار دارد. شخصی درخواست می‌کند که فروشنده به طور تصادفی ۷ پیراهن انتخاب کند و برای او بفرستد. احتمال آنکه حداقل ۲ پیراهن قرمز باشد، کدام است؟
 (۱) $\frac{1}{132}$ (۲) $\frac{3}{44}$ (۳) $\frac{1}{44}$ (۴) $\frac{131}{132}$

علوم و فنون ادبی

- ۲۱- کدام عبارت‌ها از نظر تاریخ ادبیات «یراد» دارند؟
 الف) زبان پهلوی زبان رسمی دوره سامانی بود و به ناحیه پارس تعلق داشته است و چون در مرحله‌ای میان فارسی باستان و فارسی دری قرار داشت، آن را «فارسی میانه» نامیده‌اند.
 ب) فارسی «دری» زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبات مقامات دولتی بوده است و منطقه رواج آن در «شرق و شمال شرقی ایران» بود.
 ج) در زمان «ساسانیان» بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد و این دولت رسم‌ها و سنت‌های فرهنگی کهن ایران را رواج داد.
 د) شاعران قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.
 ه) فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی که به خط میخی نوشته شده‌اند، آثار بر جای مانده زبان فارسی باستان است که در سال‌های ۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م. رایج بود.
- (۱) الف و ب (۲) ب و ج (۳) الف و ج (۴) د و ه
- ۲۲- همه گزینه‌ها مربوط به قرن «چهارم و نیمه اول قرن پنجم» هست، به جز.....
 (۱) کتاب‌های «شاهنامه ابومنصوری، تاریخ بلعمی، تفسیر طبری» از آثار منشور این دوره‌اند.
 (۲) در این قرن دولت طاهری و صفاری بر سر کار آمد و یعقوب لیث صفاری برای ایجاد حکومت مستقل ایرانی و تضعیف حکومت بغداد دست به کار شد.
 (۳) شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در این دوره به وجود آمد ولی در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.
 (۴) ابوعلی سینا که در همه علوم روزگار خود تبحر داشت و به فارسی و عربی شعر می‌سرود، مربوط به این دوره است.
- ۲۳- کدام گزینه از ویژگی‌های «فکری» سبک شعری قرن پنجم و ششم نیست؟
 (۱) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی (۲) فاصله گرفتن غزل از عشق زمینی
 (۳) رواج هجو در شعر (۴) فراوانی وعظ و اندرز در شعر

محل انجام محاسبات

۲۴- کدام گزینه از جنبه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی «ایراد» ندارد؟

- (۱) از ویژگی‌های شعر فارسی در نیمه دوم قرن ششم و اوایل قرن هفتم، تأثیرپذیری برخی از شاعران از ادبیات یونان و مضامین شعری آن است.
- (۲) در قرن پنجم و ششم با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاه‌ها دامنه موضوعات شعر گسترش یافت و بر سادگی بیان، قدرت عواطف، عمق افکار و اندیشه‌ها افزوده شد.
- (۳) در قرن پنجم و ششم تألیف کتاب در موضوعات گوناگون علمی رواج نیافت و نثر فنی به کمال رسید و نثر مصنوع هم رایج نشد.
- (۴) مرکز ادبی مهمی که در نیمه دوم قرن ششم در شکل‌گیری شیوه خاصی از شعر فارسی مؤثر بود، حوزه ادبی خراسان و سیستان و شمال غرب ایران و آذربایجان بود.

۲۵- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص‌شده نادرست است؟

«نکته قابل توجه در شعر قرن پنجم و ششم آن است که برخی از شاعران مثل ناصرخسرو از مدح شاهان و انتساب به دربارها پرهیز

(۱)

می‌کردند. پس از او سنایی هم که ابتدا مدیحه‌گوی بود، در دوره دوم از حیات شعری خود به سیر و سلوک معنوی پرداخت. آن چنان که

(۳)

(۲)

به پیروی از وی بسیاری به تصوف و عرفان روی آوردند و شاعران بزرگی چون عطار و انوری ظهور کردند.»

(۴)

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۶- چند مورد از جملات زیر درباره ادبیات دوره بازگشت و بیداری نادرست است؟

- (الف) گیلانی و قزوینی از جمله شاعران این دوره هستند که با زبان صمیمی و نزدیک به زبان کوچه و بازار سروده‌اند.
- (ب) عموم شاعران این دوره به قالب‌هایی مثل مستزاد و چهارپاره و نیز سرودن ترانه و تصنیف رغبت بیشتری داشتند.
- (ج) نوآوری در تخیل در شعر شاعران این دوره کمتر به چشم می‌خورد.
- (د) مضامین سیاسی، اجتماعی و وطنی در این دوره به صورت چشمگیر وارد شعر شد.
- (ه) آزادی، وطن، قانون و تعلیم و تربیت از مضامین رایج در شعر این دوره است.
- (و) چون شعر را وسیله‌ای برای بیان مقصود و منظور در مقابل مردم می‌دانستند، استفاده از بدیع و بیان در شعر چشمگیر است.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۲۷- در همه ابیات مفهومی از مفاهیم رایج شعر دوره بیداری به کار رفته، به جز.....

- (۱) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن
- (۲) نوجوانان وطن بستر به خاک و خون گرفتند
- (۳) گنهکارم من، ار پابند استقلال ایرانم؟
- (۴) دلا اندک صبوری کن، ز عجز و ناله دوری کن

- بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است
- تا که در بر شاهد آزادی و قانون گرفتند
- و یا خاطر پریشانم ز اوضاع پریشانم؟
- تضرع نیز دوری کن، که نپسندند مردانش

۲۸- کلمات مناسب برای جاهای خالی مشخص‌شده، به ترتیب در کدام گزینه دیده می‌شوند؟

«گروهی مانند ملک‌الشعرا بهار و ... (۱)... به زبان پرصلاطت گذشته وفادار ماندند. نگرش شاعران و نویسندگان نسبت به جهان جزئی‌نگر و ... (۲)... شد. نثر فارسی که از زمان ... (۳)... تا حدودی از پیچیدگی فاصله گرفته بود، به سمت سادگی و روانی پیش رفت. یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور ... (۴)... است.»

(۱) ادیب‌الممالک فراهانی - ذهنیت‌گرا - ملک‌الشعرا بهار - صنایع ادبی

(۲) علامه دهخدا - ذهنیت‌گرا - ناصرالدین‌شاه - صنایع ادبی

(۳) ادیب‌الممالک فراهانی - عینیت‌گرا - قائم‌مقام فراهانی - راوی سوم شخص

(۴) علامه دهخدا - عینیت‌گرا - ملک‌الشعرا صبا - راوی سوم شخص

۲۹- آرایه‌های «تشبیه، استعاره و جناس» در کدام بیت به کار رفته است؟

- (۱) صبح است ساقیا می چون آفتاب کو
- (۲) ای طیب دل ریش از سر بیمار مرو
- (۳) سحرگه ماهِ عقرب زلف من، مست
- (۴) بارها گفتم که دل برگیرم از مهرت ولی

- خاتون آب جامه آتش نقاب کو
- خسته مگذار مرا وز سر تیمار مرو
- درآمد همچو شمعی، شمع در دست
- بار عشقت بر دلم این بار، باری دیگر است

۳۰- آرایه ادبی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«هر چند نمک چون شکر، شور جهانی است

لیکن لب لعلت، نمکی بس شکرین است»

(۱) تناسب، استعاره، تشبیه، تلمیح

(۲) کنایه، جناس، مجاز، موازنه

(۳) استعاره، مجاز، واج‌آرایی، تشخیص

(۴) واژه‌آرایی، تشبیه، مجاز، تضاد

۳۱- آرایه‌های ادبی کدام بیت به درستی بیان شده است؟

- (۱) تا کی ندهی داد من ای داد ز دستت
- (۲) طوطی جانم از پی شکرت
- (۳) دلم به غمزه و ابروی او به مکتب عشق
- (۴) این چنین صورت گر از آب و گل است

- رحم آر که خون در دلم افتاد ز دستت
(جناس همسان، تشبیه)
- ز آشیان بدن پریده توست
(جناس ناهمسان، تشبیه)
- امیدوار چو طفلان به «نون والقلم» است
(تشخیص، تضمین)
- چون به معنی بنگری جان و دل است
(استعاره، جناس)

۳۲- آرایه‌های ادبی «تشبیه، مجاز، تلمیح و جناس» به ترتیب در کدام بیت‌ها آمده است؟

- (الف) عاقل آن است که منکر نشود مجنون را
 - (ب) گر دلی داری دل از زندان بی خود بر مگیر
 - (ج) سخنم زاده جان است و گهر زاده کان
 - (د) نورهوسان چمن را که جهان آریند
- (۱) د، ب، الف و ج (۲) د، الف، ج و ب

- کآنکه نظاره لیلی نکند مجنون است
ور سری داری سر از مستان بی خود بر متاب
بلکه دریا خجل از طبع گهرزای من است
با گل روی تو بازار لطافت بشکست
- (۳) ج، ب، الف و د (۴) ج، د، ب و الف

۳۳- در کدام بیت آرایه‌های «تشبیه و جناس» دیده می‌شود؟

- (۱) دیشب در آمد از درم آن ماه چهره مست
- (۲) دهانش گویی از تنگی که هیچ است
- (۳) دوش چون در شکن طره شب چین دارند
- (۴) خوشا وقتی که مستان جام نوشین

- مانند دسته گل و گلدسته‌ای به دست
بدان تنگی ندیدم در جهان هیچ
مژده آمدن آن صنم چین دادند
به یاد چشمه نوش تو نوشند

۳۴- در کدام بیت «ترصیع» به کار رفته است؟

- (۱) نظمی به کامم اندر چون باده لطیف
- (۲) بیمارم و کار زار و تو درمانی
- (۳) کی به دست آید گلی چون آن رخ بستان‌فروز
- (۴) رنگ رخسارت نمی‌بینم به برگ لاله‌ای

- خطی به دستم اندر چون زلف دلربای
بیم آرم و کار زار و تو در، مانی
یا سراید در چمن مانند خواجه بلبلی
بوی گیسویت نمی‌یابم ز شاخ بلبلی

۳۵- آرایه‌های ادبی یادشده زیر کدام بیت به درستی بیان شده است؟

- (۱) اکنون که خضر ظلمت زلف تو شد دلم
- (۲) پروانه‌وار سوزم و سازم بدین امید
- (۳) می‌گفت دوش با دل خواجه خیال تو
- (۴) رنجم شفا بود چو تو باشی طبیب من

- بگشای لب که چشمه حیوان من شوی
(تلمیح، استعاره مکنیه)
- که آید شبی که شمع شبستان من شوی
(تشبیه، جناس ناهمسان)
- که آن دم رسی به گنج که ویران من شوی
(تضمین، استعاره مصرحه)
- دردم دوا شود چو تو درمان من شوی
(مجاز، تضاد)

۳۶- آرایه‌های ادبی بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- «زلف تو هندو نژاد لعل تو کوثر نهاد»
- (۱) تشبیه - تکرار - تضمین - مجاز
 - (۲) تشبیه - جناس - سجع - استعاره

- (۱) تشبیه - تکرار - تضمین - مجاز
- (۲) جناس همسان - واج‌آرایی - موازنه - حس‌آمیزی
- (۳) تشبیه - جناس - سجع - استعاره
- (۴) استعاره - تلمیح - مجاز - تناقض

۳۷- وزن و آهنگ کدام گزینه برای بیان شعر حماسی مناسب نیست؟

- (۱) یکی چاره باید کنون ساختن
- (۲) جهان‌دار یزدان پناه من است
- (۳) گر یکی از عشق برآرد خروش
- (۴) گر از دشمنت بد رسد گر ز دوست

- ز هرگونه اندیشه انداختن
- زمین تخت و گردون کلاه من است
- بر سر آتش نه غریب است جوش
- بد و نیک را داد دادن نکوست

۳۸- در همه گزینه‌ها به جز وزن و آهنگ با محتوا هماهنگی دارد.

- (۱) مرا تو جان شیرینی به تلخی رفته از اعضا
- (۲) بار فراق دوستان بس که نشست بر دلم
- (۳) ای که در دنیا نرفتی بر صراط مستقیم
- (۴) برو حمله آورد مانند باد

- الا ای جان به تن باز آ وگرنه تن به جان آید
- می‌روم و نمی‌رود ناقه به زیر محلم
- در قیامت بر صراط جای تشویش است و بیم
- بزد نیزه و بند جوشن گشاد

۳۹- در کدام گزینه اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه دیده نمی‌شود؟

- (۱) شاخ که با میوه‌هاست سنگ به پا می‌خورد
- (۲) همین است پیغام گل‌های رعنا
- (۳) نشاط دهر به زخم ندامت آغشته است
- (۴) جز دل نمی‌باشد مکان آن لامکان پرواز را

۴۰- در کدام گزینه تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه دیده می‌شود؟

- (۱) مستی ما از می شبانه نباشد
- (۲) باده زنگ از دل مینا نتوانست زدود
- (۳) سیل نتواند غبار ما ز کوی یار برد
- (۴) در آن ریاض که باد بهار عدل بجنبد

۴۱- در کدام گزینه هر سه نوع اختیار زبانی دیده می‌شود؟

- (۱) آن کاو لبش گاه سخن هم طوطی و هم شکرست
- (۲) بگذشتی و بگذاشتی ما را و هیچ انگاشتی
- (۳) با روی چون گلنار از برگ سمن باز آمدم
- (۴) تا آن نگار سیم‌بر شد شمع ایوانی دگر

۴۲- در کدام گزینه «حذف همزه» صورت نگرفته است؟

- (۱) نیست شبنم اینکه بینی در چمن کز اشتیاق
- (۲) هزار بلبل دستان سرای عاشق را
- (۳) وقتی امیر مملکت خویش بودمی
- (۴) هر که با مستان نشیند ترک مستوری کند

۴۳- در همه گزینه‌ها اختیار «تغییر مصوت کوتاه به بلند» وجود دارد، به جز.....

- (۱) آه این چه شراب است که تا روز شمار
- (۲) می نوش ندانی ز کجا آمده‌ای
- (۳) گر ما می و معشوق گزیدیم چه باک
- (۴) ابر آمد و باز بر سر سبزه گریست

۴۴- در تمام گزینه‌ها مصوت بلند «ی» در پایان کلمه «دعوی» باید کوتاه تلفظ شود، به استثنای.....

- (۱) دعوی عشاق را شرع نخواهد بیان
- (۲) چگونه دعوی وصلت کنم به جان که شده است
- (۳) دیدی که چگونه حاصل آمد
- (۴) سعدی تو کیستی که دم دوستی زنی

۴۵- با توجه به ابیات زیر کدام گزینه نادرست است؟

- «آفرین‌ها بر سپهدار وطن
- نیز صد تحسین به سردار وطن

(۱) با توجه به ویژگی‌های فکری این سروده می‌توان دانست که به ادبیات دوره بیداری تعلق دارد.

(۲) در بیت نخست هر سه نوع اختیار زبانی دیده می‌شود.

(۳) در دو بیت، پنج بار مصوت کوتاه باید بلند تلفظ شود و یک بار مصوت بلند، باید کوتاه تلفظ شود.

(۴) دو بار حذف همزه در این سروده دیده می‌شود.

۴۶- کدام گزینه با بیت زیر قرابت دارد؟

- «روی میوشان که بهشتی بود
- (۱) دوستان عیب کنندم که چرا دل به تو دادم
- (۲) ای که گفתי مرو اندر پی خوبان زمانه
- (۳) آن نه خال است و زنخدان و سر زلف پریشان
- (۴) پرده بردار که بیگانه خود این روی نبیند

- هر که ببیند چو تو حور ای صنم»
- باید اول به تو گفتن که چنین خوب چرایی
- ما کجاییم در این بحر تفکر تو کجایی
- که دل اهل نظر برد که سرّی است خدایی
- تو بزرگی و در آیینۀ کوچک نمایی

۴۷- ابیات کدام گزینه با هم قرابت دارند؟

- (۱) ای بی‌نشان محض نشان از که جویمت گمانی چون برم چون کس نبرده است
- (۲) تو گم نه‌ای و گمشده تو منم ولیک دل در فنای وحدت و جان در بقای صرف
- (۳) پیدا بسی بجس‌تمت اما نیافتم درون دل بسی خود را بجس‌تم
- (۴) چون در رخت یقین و گمانی همی رود هر جان که در ره آمد لاف یقین بسی زد

۴۸- کدام گزینه با بیت زیر قرابت دارد؟

- «عطار اگر چه یافت به عین یقین تو را
(۱) ای به عالم کرده پیدا راز پنهان مرا
(۲) تو خود پیدایی ای پیدا ز هر چیز
(۳) چون تو پیدا می‌شوی گم می‌شوم
(۴) عطار مست عشقی از عشق چند لافی

۴۹- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) به دل می‌گفت با دل نیست بازی
- (۲) حدیث دل حدیثی بس شگفت است
- (۳) دلم آنجا که معشوق است آنجاست
- (۴) دل عزیز به این تیره خاکدان چه دهی؟

۵۰- چند گزینه با بیت زیر قرابت دارند؟

- «هر که می‌خواهد که از سنجیده‌گفتاران شود
(الف) هیچ کاری بی‌تأمل گرچه صائب خوب نیست
(ب) به نسیمی ز هم اوراق دلم می‌ریزد
(ج) ندارد آب‌های تیره به ز استادگی صیقل
(د) عالم از جای به تعظیم کلامش خیزد
(ه) بس که در لقمه من سنگ نهفته است فلک
(و) از تأمل پایه معنی به گردون می‌رسد

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

گم گشت در تو هر دو جهان از که جویمت
نشانی چون دهم چون بی‌نشان است
نیافت یافت می‌نتوان، از که جویمت
من گمشده درین دو میان از که جویمت
اکنون مرا بگو که نهان از که جویمت
که به زین جست‌وجویی می‌ندانم
ای برتر از یقین و گمان از که جویمت
لیکن نصیب جان زان پندار یا گمان است

ای بس عیان به عین عیان از که جویمت
من کیم کز چون تویی بویی رسد جان مرا
چه جویم در تو ای پیدا ز هر چیز؟
لطف کن وز وسع من افزون میا
گر طالبی فنا شو مطلوب بس عیان است

کنون باید بکارم حیل‌سازی
که دو عالم حدیثش درگرفته است
من آنجا کی رسم این کی شود راست؟!
به مفت یوسف خود را به کاروان چه دهی؟

بر زبان بند گرانی از تأمل بایدهش
بی‌تأمل آستین افشاندن از دنیا خوش است
به تأمل گذر از نخل خزان دیده من
مده در گفتگو از دست، دامان تأمل را
هر که چون صبح برآرد به تأمل دم را
بی‌تأمل نگذارم به جگر دندان را
سرفرازی نخل را صائب ز پا افشردن است

(۳) ۳ (۴) ۴

جامعه‌شناسی

۵۱- به ترتیب، علت هر یک از عبارات زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) رواج تصویر تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام، در بین جوامع اسلامی
(ب) ظاهر شدن اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید
(ج) تأمل و بازبینی فراخواندن نظریه‌پردازان غربی

- (۱) قدرت سیاسی و فرهنگی غرب - جست‌وجو کردن هویت توسط جهان اسلام، بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران - گسترده شدن افق‌های جدید به روی اندیشمندان جهان غرب
- (۲) خودباختگی فرهنگی مسلمانان - بازگشت جامعه ایران به هویت اسلامی خود و قرار دادن تاریخ و جغرافیای خود ذیل آسمان معنوی توحید و دفاع از مرزهای ایمانی خود - حیات معنوی اسلام
- (۳) قدرت سیاسی و فرهنگی غرب - بازگشت جامعه ایران به هویت اسلامی خود و قرار دادن تاریخ و جغرافیای خود ذیل آسمان معنوی توحید و دفاع از مرزهای ایمانی خود - گسترده شدن افق‌های جدید به روی اندیشمندان جهان غرب
- (۴) خودباختگی فرهنگی مسلمانان - جست‌وجو کردن هویت توسط جهان اسلام، بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران - حیات معنوی اسلام

۵۲- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، پیامد، مفهوم و علت کدام مورد در گزینه‌ها است؟

- (الف) پدید آمدن آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن و فطرت
(ب) بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان جامعه شکل می‌گیرد و هرگاه افراد جامعه نوعی از ارزش‌ها را بپذیرند و به رسمیت بشناسند، پدید می‌آید.
(ج) قدرت سیاسی و نظامی غرب

- (۱) نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و تأیید هویت‌هایی که از این طریق، ساخته می‌شد - بُعد تاریخی هویت جامعه - خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان
- (۲) تأمل و بازبینی نظریات اندیشمندان جهان غرب و شکل‌گیری افق‌های جدید - هویت فرهنگی جهان اجتماعی - رواج تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غیرغربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند.
- (۳) نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و تأیید هویت‌هایی که از این طریق ساخته می‌شد - هویت فرهنگی جهان اجتماعی - خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان
- (۴) تأمل و بازبینی نظریات اندیشمندان جهان غرب و شکل‌گیری افق‌های جدید - بُعد جغرافیایی هویت جامعه - شکل‌گیری هویتی در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی

۵۳- به ترتیب، گزینه مرتبط با هر یک از عبارات زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) نوع تبعیت از مارتین لوتر کینگ
(ب) حکومت اقلیت براساس فضیلت در دیدگاه ارسطو
(ج) ویژگی لیبرال دموکراسی
(د) حقیقت از نظر فارابی

(۱) با کراهت - مونارشی - نظامی مشروع و مقبول است - با عقل و وحی شناخته می‌شود.

(۲) با رضایت - آریستوکراسی - حکومتی دنیوی و این جهانی است - با اراده الهی تعیین می‌شود.

(۳) با کراهت - آریستوکراسی - آزادی را مهم‌ترین ارزش اجتماعی می‌داند - مدینه فاضله با محوریت آن شکل می‌گیرد.

(۴) با رضایت - الیگارشی - نظامی مقبول ولی غیرمشروع است - با اراده الهی تعیین می‌شود.

۵۴- کدام گزینه در ارتباط با مشروعیت درست است، ولی در رابطه با مقبولیت درست نیست؟

(۱) مشروعیت در جایی است که قدرت بدون اکراه و بلکه با رضایت فردی باشد که قدرت را می‌پذیرد - مدار مقبولیت خواست و اراده کسانی است که قدرت بر آنها اعمال می‌شود.

(۲) مشروعیت قدرت به این معناست که قدرت به صورت رسمی پذیرفته شده باشد - مقبولیت هنگامی است که تبعیت از قدرت برای فرار از پیامدهای ناگواری که از طرف صاحب قدرت پدید می‌آید، شکل می‌گیرد.

(۳) مشروعیت در جایی است که قدرت موافق اراده تشریعی خداوند اعمال شود - مقبولیت در جایی است که تبعیت از قانون با رضایت و میل همراه باشد.

(۴) مشروعیت قدرت به این معناست که قدرت براساس شریعت و موافق با حکم خداوند اعمال شود - مقبولیت در جایی است که تبعیت از قدرت ناشی از تهدید و ترس باشد.

۵۵- به ترتیب، کدام گزینه، به درستی جایگزین حروف قرار گرفته در جدول می‌شود؟

(ب)	اقتصاد نفتی	جمعیت	(ج)
یکی از وجوه تمایز جوامع	(الف)	(د)	عامل اساسی در هویت‌یابی جوامع غربی

(۱) در کوتاه‌مدت احساس رفاه بیشتری را آن هم با نوسانات زیاد برای مردم به ارمغان می‌آورد - اقتصاد و مؤلفه‌های اقتصادی - سرمایه‌داری - اولین شرط بقای هر جامعه

(۲) می‌تواند اقتصادی وابسته ایجاد کند که رشد و افول آن، به قیمت و درآمد نفتی وابسته است - جمعیت مناسب - اقتصاد - حاملان و عاملان و معانی آن

(۳) تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای ایجاد می‌کند که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است - هویت نهاد اقتصاد - سرمایه‌داری - از کارکردهای مهم نهاد خانواده

(۴) دولت بزرگی به وجود می‌آورد که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب‌وکار افزایش دهد - اقتصاد و مؤلفه‌های اقتصادی - جمعیت مناسب - مسئله‌ای هویتی برای جهان‌های اجتماعی

۵۶- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر، با کدام گزینه مرتبط است؟

- (الف) پدیده نسل‌کشی در جهان (ب) روزنه ورود استعمار (ج) اقتصاد مقاومتی (د) پاشنه آشیل ایران اسلامی

(۱) ابعاد هویتی جمعیت - اقتصاد - اتکا به تولید داخلی قوی - فرهنگ

(۲) نابودی و حذف فیزیکی کل یا بخشی از جمعیت - فرهنگ - اتکا به تولید داخلی قوی - فرهنگ

(۳) ابعاد هویتی جمعیت - اقتصاد - الگویی از اقتصاد پیشرفته، مستقل و مستحکم - اقتصاد

(۴) نابودی و حذف فیزیکی کل یا بخشی از جمعیت - فرهنگ - الگویی از اقتصاد پیشرفته، مستقل و مستحکم - اقتصاد

۵۷- به ترتیب، پاسخ درست هر یک از سؤالات زیر، در کدام گزینه آمده است؟

(الف) چرا تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است؟

(ب) لازمه بسط هویت جهان اجتماعی، افزایش جمعیت چیست؟

(ج) زمینه تغییر سیاست جمعیتی در ایران چگونه فراهم آمد و فرزندآوری کمتر در جهان متجدد به چه دلیل است؟

(۱) زیرا کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد. - زیرا گستره فرهنگ و معانی آن مرتبط با تعداد اعضای جهان اجتماعی است. - با افزایش بیش از حد و کم‌سابقه رشد سالانه جمعیت

- به دلیل سیاست‌های تشویق و پذیرش مهاجر در این جوامع

(۲) زیرا افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی می‌تواند زمینه‌ساز از بین رفتن منابع اولیه هر جامعه‌ای باشد. - زیرا با افزایش تعداد عاملان فرهنگ، امکان گسترش آن فراهم می‌شود. - از سال ۱۳۹۰ با تجدید نظر در سیاست‌های جمعیتی - رشد و توسعه فرهنگی جهان متجدد

(۳) زیرا کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد. - زیرا گسترش نهادی همان گسترش معانی و فرهنگ جهان اجتماعی است. - با کاهش بیش از حد و کم‌سابقه رشد سالانه جمعیت - کاهش محبت و ایثارگری به دلیل فردگرایی و اصالت لذت

(۴) زیرا افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی می‌تواند زمینه‌ساز از بین رفتن منابع اولیه هر جامعه‌ای باشد. - چون کارکردهای جهان اجتماعی بر دوش جمعیت جامعه است. - با وقوع انقلاب اسلامی و تغییر در نگرش دینی - وجود فرهنگ فردگرایی و اصالت لذت

۵۸- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، با کدام گزینه مرتبط است؟

- الف) پویا بودن نظام اجتماعی
 ج) الگوی تبیینی نظم اجتماعی
 ب) هم‌تغییر بودن پدیده

- ۱) تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بخش‌های مختلف از یکدیگر - همراهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر - توضیح نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی و پذیرش قواعد توسط افراد براساس نوعی قرارداد
 ۲) تأثیرگذاری بخش‌های مختلف بر پدیده‌های مختلف جوامع دیگر - قابل مشاهده بودن تغییرات - جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل و رغبت
 ۳) امکان تغییر مداوم ساختار اجتماعی - همراهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر - افزایش حجم قواعد و قوانین نظارتی و نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده
 ۴) تلاش نظام اجتماعی برای تأمین نیازهای خود و حفظ خود در بلندمدت - توضیح تغییرات یک پدیده به کمک پدیده دیگر - تنظیم روابط و مناسبات براساس اقناع و تشویق

۵۹- به ترتیب، علت هر یک از موارد زیر، در ارتباط با رویکرد تبیینی در کدام گزینه آمده است؟

- الف) در اوایل قرن نوزدهم میلادی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد.
 ب) جامعه‌شناسی قدرت پیش‌بینی و کنترل جامعه را به انسان می‌دهد.
 ج) برخی جوامع با تطمیع و تهدید، پیش‌بینی رفتارها را تضمین می‌کنند.
 د) برخی جوامع در رفع نیازهای خود تواناترند؛ به همین دلیل پیشرفته‌ترند.

- ۱) معتبر محسوب کردن دانش علمی و تجربی - نگاه از بیرون به پدیده‌های اجتماعی - افزایش حجم قواعد نظارتی - تفاوت‌های کمی بین جوامع
 ۲) محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی - شناخت نظم اجتماعی - برقراری نظم اجتماعی از طریق مناسبات بیرونی - تفاوت‌های کمی بین جوامع
 ۳) معتبر محسوب کردن دانش علمی و تجربی - کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - جلب مشارکت افراد براساس میل و رغبت - نگاه طولی به تاریخ جوامع
 ۴) محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی - کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - جلب مشارکت افراد براساس میل و رغبت - نگاه طولی به تاریخ جوامع

۶۰- به ترتیب، کدام گزینه، اشاره درستی به رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی در سه حوزه «موضوع، روش و هدف» دارد؟

- ۱) موضوع مطالعه جامعه و طبیعت را یکسان محسوب می‌کند. - با روش حسی و تجربی و نگاه از بیرون، پدیده‌های اجتماعی را بررسی می‌کند. - با شناخت نظم موجود در طبیعت، کنترل طبیعت را ممکن می‌سازد.
 ۲) پدیده‌های اجتماعی را همانند پدیده‌های طبیعی می‌داند. - چون جامعه و طبیعت را یکسان می‌دانند، به وحدت روش علوم هم اعتقاد دارند. - به دنبال فهم و نقد علت وقوع پدیده‌های اجتماعی است.
 ۳) موضوع مطالعه جامعه و طبیعت را یکسان محسوب می‌کند. - با شناخت نظم اجتماعی امکان پیش‌بینی و پیشگیری را برای جامعه‌شناسی فراهم می‌کند. - با تهدید و اجبار، امکان پیش‌بینی رفتارها را فراهم می‌کند.
 ۴) پدیده‌های اجتماعی را همانند پدیده‌های طبیعی می‌داند. - روش مطالعه جامعه همان روشی است که در مطالعه طبیعت به کار گرفته می‌شود. - به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.

۶۱- کدام گزینه درباره پیامدهای نادیده گرفتن کنش نادرست است؟

- ۱) تأکید افراطی بر نظم اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند.
 ۲) در جامعه‌شناسی تبیینی ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضدارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی قابل فهم نیست.
 ۳) کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با نفهمیدن معنای کنش‌ها دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.
 ۴) ما در جهان اجتماعی با افراد آگاه سروکار داریم و لازم است با توجه به تفسیر آنها از خودشان، به فهم همدلانه رفتار آنها دست پیدا کنیم.

۶۲- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، به کدام پیامد نادیده گرفتن کنش اجتماعی اشاره دارد؟

- الف) تأکید افراطی بر نظم اجتماعی
 ج) محدود شدن مطالعات تبیینی به رفتارهای قابل مشاهده
 ب) انکار ارزش‌های عاطفی و اخلاقی

- ۱) سقوط ارزش‌ها - سقوط ارزش‌ها - افول معانی
 ۲) رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها - افول معانی
 ۳) سقوط ارزش‌ها - افول معانی - رکود اراده‌ها
 ۴) رکود اراده‌ها - افول معانی - رکود اراده‌ها

- ۶۳- در عبارات زیر، چند مورد درست است؟
 (الف) خشت بنای هر جامعه‌ای، کنش اجتماعی است و تمامی پدیده‌های خرد و کلان با کنش اجتماعی پدید می‌آیند و برقرار بودن هر ساختار اجتماعی، از طریق کنش اجتماعی امکان‌پذیر است.
 (ب) زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یکدیگرند؛ اما انسان‌ها فقط مجریان نظم نیستند چرا که قادرند با توجه به ساختارهای اجتماعی و جامعه خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند.
 (ج) در رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی، بر نظم و ساختارهای اجتماعی تأکید افراطی شد و نظم اجتماعی و نظم طبیعی یکسان دانسته می‌شد که باعث سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها شد.
 (د) جامعه‌شناسی تبیینی، پیامدهای گوناگونی اعم از حذف اراده، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی داشت و جامعه‌شناسان به منظور جلوگیری از آنها، کنش اجتماعی را مورد توجه قرار دادند.
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) هیچ موردی درست نیست.
- ۶۴- به ترتیب، در ارتباط با اصطلاح «جنگ‌های نامنظم»، پاسخ صحیح سؤالات زیر، در کدام گزینه آمده است؟
 (الف) افراد در این جنگ با چه مفاهیمی پیوند می‌خورند؟
 (ب) این گونه جنگ‌ها مبتنی بر چه چیزهایی هستند؟
 (ج) سربازان این گونه جنگ‌ها به چه دلیل توان بیشتری دارند؟
- (۱) ارزش‌ها و معانی - آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی منطقه - به دلیل انگیزه‌های اخلاقی و آرمان‌های معنوی‌شان
 (۲) عقاید و آرمان‌ها - آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی منطقه - به دلیل تسلط بر موقعیت بومی خود و فرهنگ جغرافیایی مردم
 (۳) ارزش‌ها و معانی - نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده محلی - به دلیل انگیزه‌های اخلاقی و آرمان‌های معنوی‌شان
 (۴) عقاید و ارزش‌ها - نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده محلی - به دلیل تسلط بر موقعیت بومی خود و فرهنگ جغرافیایی مردم
- ۶۵- به ترتیب، گزینه مرتبط با هر یک از موارد زیر کدام است؟
 (الف) برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما
 (ب) برقراری رابطه میان عواملی مانند پرخاشگری، هیجان و تأهل با اعتیاد به اینترنت
 (ج) اشتراک شاهکارهای هنری، اختراعات بزرگ و اندیشه‌های جدید
 (د) فرد با وجود آزادی و قدرت، تحت کنترل قرار می‌گیرد و با وجود سرگرم شدن، سطحی می‌شود.
- (۱) تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده - تمرکز بر مشاهده - آرمان‌ها و ارزش‌های والا و انگیزه قوی - نظم اجتماعی
 (۲) اخلاق‌گریزی - رویکرد تبیینی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی - بازی‌های رایانه‌ای
 (۳) تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده - مطالعات تبیینی - گامی فراتر از نظم موجود - فضای مجازی
 (۴) اخلاق‌گریزی - نگاه از بیرون - رکود اراده‌ها - فضای مجازی

روان‌شناسی

- ۶۶- علی، امین و صدرا برای بازدید از آبشاری به کوه رفته بودند. میانه راه بود که ناگهان فردی با صدای بلندی از پشت سر آنها داد زد: «به کجا می‌روید؟» فقط امین و صدرا به سمت صدا برگشتند و صدرا گفت: «به سمت آبشار می‌رویم!» در رابطه با این موقعیت، کدامیک از گزینه‌های زیر نادرست است؟
 (۱) علی در فاصله زمانی بین توجه و ادراک قرار دارد.
 (۲) شدت محرک به میزانی بوده که گیرنده‌های صدرا تحریک بشود.
 (۳) علی به صدا توجه نکرد و بنابراین ادراکی هم صورت نگرفت.
 (۴) امین به ترتیب احساس، توجه و ادراک را تجربه کرد.
- ۶۷- منبع توجه در هر یک از عبارات زیر، به ترتیب، کدام است؟
 (الف) آقای احمدی مأمور نیروی انتظامی است. در ایام تعطیلات عید نوروز و در ساعات خارج از مأموریت، به افرادی که رفتارهای مشکوک از خود بروز می‌دهند، توجه خاصی دارد.
 (ب) مسافران در فرودگاه، به پروازهایی که مقصد مشابه با مقصد آنها دارند و از بلندگو اعلام می‌شوند، بیشتر توجه می‌کنند.
 (ج) فردی در حال رانندگی کردن است که ناگهان موتورسیکلت صورتی‌رنگی، توجه او را به خود جلب می‌کند.
 (د) یاسمن ۵ ساله، در حال خواندن یک کتاب داستان مصور است و بیشتر به ظاهر شخصیت‌ها توجه دارد.
- (۱) سبک پردازش و انتظارات - اطلاعات موجود در حافظه - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی - سبک پردازش و انتظارات
 (۲) اطلاعات موجود در حافظه - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی - سبک پردازش و انتظارات
 (۳) سبک پردازش و انتظارات - اطلاعات موجود در حافظه - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی - اطلاعات موجود در حافظه
 (۴) اطلاعات موجود در حافظه - سبک پردازش و انتظارات - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی - سبک پردازش و انتظارات

۶۸- متین در حال مطالعه است و صدای تلویزیون از اتاق کناری می‌آید. او متوجه روشن بودن تلویزیون می‌شود اما چون توجهش به کتاب است، متوجه محتوای برنامه نمی‌گردد. این موقعیت نشان‌دهنده کدام ویژگی توجه است؟

(۱) حالتی که فرد بتواند همه محرک‌های اطراف را به طور کامل و دقیق پردازش کند.

(۲) شریطی که فقط یک محرک خاص وارد آگاهی شود و سایر محرک‌ها کاملاً حذف شوند.

(۳) موقعیتی که فرد همزمان چند محرک را با دقت یکسان پردازش کند.

(۴) حالتی که فرد تنها به بخشی از محرک‌ها آگاهی کامل داشته و نسبت به محرک‌های دیگر آگاهی کامل ندارد.

۶۹- یک جراح در حال عملی طولانی‌مدت است. در ابتدا صدای دستگاه مانیتورینگ بیمار توجهش را جلب می‌کند، اما پس از مدتی دیگر صدای مداوم آن برایش محسوس نیست. با ادامه جراحی، به دلیل فشار روانی و خستگی ذهنی، دچار افت تمرکز می‌شود. او با تغییر وضعیت بدن و خوردن کمی آب تلاش می‌کند تمرکزش را بازیابد. در این موقعیت، به ترتیب، کدام مفاهیم روان‌شناختی دیده می‌شود؟

(۱) خوگیری - درگیری و انگیزتگی ذهنی - عوامل زیستی ایجاد تمرکز

(۲) آگاهی نسبی - یکنواختی و ثبات نسبی - عوامل روان‌شناختی ایجاد تمرکز

(۳) آشنایی نسبی با محرک - خوگیری - عوامل روان‌شناختی ایجاد تمرکز

(۴) خوگیری - یکنواختی و ثبات نسبی - عوامل زیستی ایجاد تمرکز

۷۰- مأمور راهنمایی و رانندگی در یک روز کاری زوج، به دلیل طرح زوج و فرد در تردد ماشین‌ها، ۵۲ خودرو را با پلاک زوج و ۵ خودرو را با پلاک فرد جریمه کرد؛ همچنین این مأمور ۳۳ خودرو با پلاک زوج را ندید. کدام گزینه درباره ردیابی علامت این موقعیت صحیح است؟

(۱) او در مجموع ۱۹ تصمیم درست داشت.

(۲) این مأمور در ۵ مورد محرک هدف را از دست داد.

(۳) از ۴ موقعیت ردیابی علامت فقط اطلاعات یک موقعیت را نداریم.

(۴) در طی فرایند جریمه کردن ۳۳ بار هشدار کاذب پیش آمد.

۷۱- کدام یک از عبارتهای زیر در ارتباط با گوش به زنگی درست است؟

(الف) آمادگی پدافند هوایی برای شلیک در جنگ، نمونه‌ای از گوش به زنگی است.

(ب) گوش به زنگی، تابع مدت‌زمان انجام تکلیف است.

(ج) در گوش به زنگی، مکان ارائه محرک مشخص نیست.

(د) در گوش به زنگی، هر چهار موقعیت ردیابی علامت، امکان رخ دادن دارد.

(۱) الف و ب (۲) الف، ب و ج (۳) الف، ب و د (۴) ج و د

۷۲- پزشک اورژانس باید در عکس رادیولوژی ریه بیمار، وجود یک لکه مشکوک به عفونت را تشخیص دهد. در کدام حالت او بیشتر دچار خطا در کارکرد جست‌وجو می‌شود؟

(۱) وقتی لکه مشکوک بسیار کوچک است و شبیه سایه‌های طبیعی ریه دیده می‌شود.

(۲) وقتی برای چندین ساعت در شیفت شب بیدار مانده و خسته است.

(۳) وقتی تپش قلب بیمار را به اشتباه نشانه حمله قلبی تفسیر می‌کند.

(۴) وقتی باید همزمان ضربان قلب، سطح اکسیژن و فشار خون بیمار را کنترل کند.

۷۳- کدام یک از عبارتهای زیر درباره ساماندهی توجه درست است؟

(۱) دشواری تکالیف با اثر منفی توجه تقسیم‌شده، رابطه معکوس دارد.

(۲) یکی از عوامل مؤثر در برآورد حداکثر مدت‌زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر، درگیری و انگیزتگی ذهنی است.

(۳) استفاده از حواس مختلف برای انجام یک فعالیت، کارایی توجه را کاهش می‌دهد.

(۴) انجام تکالیف مشابه در یک زمان، اثر منفی توجه تقسیم‌شده را افزایش می‌دهد.

۷۴- هر یک از عبارتهای زیر، بیانگر کدام یک از اصول گشتالت است؟

(الف) ادراک دو دانش‌آموزی که روی یک نیمکت نشسته‌اند به عنوان «دوست».

(ب) بی‌رنگ و کدر به نظر رسیدن پوست افرادی که دارای پوست روشن هستند، در صورت پوشیدن لباس‌های خیلی روشن.

(ج) گروه‌بندی دانش‌آموزان کلاس زبان براساس سطح درسی آنها به دو گروه A و B.

(د) درک ادامه حرکت شخصیت‌های یک فیلم اکشن، در صورت قطع شدن پخش آنلاین.

(۱) شکل و زمینه - مشابهت - مجاورت - استمرار (۲) شکل و زمینه - مشابهت - مجاورت - تکمیل

(۳) مجاورت - شکل و زمینه - مشابهت - تکمیل (۴) مجاورت - شکل و زمینه - مشابهت - استمرار

۷۵- تابلوهای تبلیغاتی مورد استفاده برای مغازه‌ها یا تبلیغات پیرامونی استادیوم‌های ورزشی، متشکل از چراغ‌های منفردی هستند که با روشن و خاموش شدن به ترتیب و با زمان‌بندی دقیق موجب می‌شود، بیننده گمان کند تصویری متحرک پیش چشم دارد. این واقعه با کدام یک از اصول مکتب گشتالت قابل توضیح است؟

(۱) مشابهت (۲) مجاورت (۳) استمرار (۴) شکل و زمینه

دفترچه شماره ۲

کد مدرسه

آزمون

۴

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۷/۲۵

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۷۶	۹۵	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۹۶	۱۰۸	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۲	۱۰۹	۱۲۰	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
زبان عربی	درس‌های ۷ و ۸	—	درس ۲ (مفصله‌های ۱۹ تا ۲۴)
تاریخ	فصل ۳ (درس‌های ۱۳ تا ۱۶)	—	درس‌های ۴ و ۵
جغرافیا	فصل ۳ (درس‌های ۸ تا ۱۰)	—	فصل ۱ (درس ۲)
فلسفه و منطق	بخش ۳ (درس ۴)	فصل ۱ (درس ۴)	بخش ۱ (درس‌های ۳ و ۴)
اقتصاد	فصل ۲ (درس‌های ۵ تا ۷)	—	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (٧٦-٨٤)

۷۶- ﴿كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً، فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ﴾:

- (۱) مردم امتی واحد بودند، پس خداوند پیامبران بشارت‌دهنده را برانگیخت!
 - (۲) مردم امتی واحد بودند، پس خداوند پیامبران را مژده‌دهنده برانگیخت!
 - (۳) مردم یک امت واحد بودند، پس خداوند پیامبران مژده‌دهنده را مبعوث کرد!
 - (۴) مردم امت واحدی هستند، پس خدا پیامبران را بشارت‌دهنده مبعوث کرد!
- ۷۷- «يَجِبُ عَلَى كُلِّ الْمَوَاطِنِ الْحِفَاطُ عَلَى أَنْيَابِ يَنْقُلُ النَّفْطُ بِوَاسِطَتِهَا مِنَ الْأَبَارِ إِلَى الْمَصَافِي الَّتِي تَجْعَلُهُ صَالِحاً لِلِاسْتِهْلَاكِ بِأَشْكَالٍ مُخْتَلِفَةٍ»:

- (۱) محافظت از لوله‌هایی که نفت را از چاه‌ها به پالایشگاه‌هایی منتقل می‌کنند که آن را قابل مصرف به شکل‌هایی مختلف می‌گردانند بر همه هم‌میهنان واجب است!
 - (۲) بر هر هم‌میهنی واجب است که محافظت کند از لوله‌هایی که نفت را از چاه‌ها به پالایشگاه‌هایی منتقل می‌کنند که آن را به شکل‌های مختلفی قابل مصرف می‌کنند!
 - (۳) محافظت از لوله‌هایی که نفت به وسیله آنها از چاه‌ها به پالایشگاه‌هایی منتقل می‌شود که آن را در شکل‌های مختلفی قابل مصرف می‌کنند بر همه هم‌میهنان واجب است!
 - (۴) باید هر هم‌میهنی از لوله‌هایی که نفت به وسیله آنها از چاه‌ها به پالایشگاه‌هایی منتقل می‌شود که آن را در شکل‌هایی مختلف قابل مصرف می‌کنند محافظت کند!
- ۷۸- «إِذَا وَقَعَ نَظَرِي عَلَى صُورَةِ ذَلِكَ الْعَالَمِ الذُّؤُوبِ أَتَذَكَّرُ مَحَاوِلَاتِهِ الْكَثِيرَةَ فِي مَجَالِ الْبِنَاءِ وَ الْإِعْمَارِ لِتَسْهِيلِ أَعْمَالِ صَعْبَةٍ فَإِنَّهُ خَدَمَ الْبَشَرِيَّةَ!»:

- (۱) اگر نگاهم به عکس آن دانشمند با پشتکار بیفتد، کوشش‌هایش را در زمینه ساختن و آبادانی برای آسان کردن کارهایی سخت یاد می‌کنم پس او به بشریت بدون شک خدمت می‌کرد!
- (۲) هرگاه به عکس آن دانشمند با پشتکار می‌نگرم، تلاش‌های بسیار او را در زمینه ساختن و آباد کردن برای آسان شدن کارهایی سخت به یاد می‌آورم پس او به بشریت قطعاً خدمت کرد!
- (۳) هرگاه به عکس آن دانشمند با پشتکار نگاه می‌کنم، کوشش بسیارش در زمینه ساختن و آبادانی برای آسان شدن کارهایی دشوار را به یاد می‌آورم پس همانا او از خدمتگزاران بشریت بود!
- (۴) هرگاه نگاهم به عکس آن دانشمند با پشتکار بیفتد، تلاش‌های بسیارش را در زمینه ساختن و آبادانی برای آسان کردن کارهایی دشوار را به یاد می‌آورم پس قطعاً او به بشریت خدمت کرد!

۷۹- «يُحَذَّرُ الْمَوَاطِنُونَ مِنْ حَفْرِ الْأَرْضِ لِلْبِنَاءِ أَوْ الزَّرَاعَةِ قُرْبَ أَنْيَابِ النَّفْطِ بِلُوحَاتٍ تَحْذِيرِيَّةٍ لَوْنُهَا أَصْفَرُ!»:

- (۱) هم‌میهنان را به وسیله تابلوهای هشداردهنده که رنگشان زرد است از کندن زمین برای ساختن یا کشاورزی نزدیک لوله‌های نفت، هشدار می‌دهند!
- (۲) هم‌میهنان با تابلوهای هشداردهنده‌ای به رنگ زرد از کندن زمین برای ساختن یا کشاورزی نزدیک لوله‌های نفت، هشدار داده می‌شوند!
- (۳) هم‌میهنان را با تابلوهای هشداردهنده که زرد رنگ هستند از کندن زمین برای ساختن و کشاورزی نزدیک لوله‌های نفت، هشدار می‌دهند!
- (۴) هم‌میهنان به وسیله تابلوهای هشداردهنده‌ای که رنگشان زرد است از کندن زمین برای ساختن یا کشاورزی نزدیک لوله‌های نفت، هشدار داده می‌شوند!

۸۰- «أَصْرَ المهندسون على شراء المخرعات الحديثة حتى أقبل صاحب عشرات المعامل عليه راضياً فسُهلت أعمال صعبة على العمال الذين كانوا يشتغلون مُجدّين!»:

(۱) مهندسان بر خریدن اختراعات جدید اصرار کردند تا صاحب ده کارگاه با رضایت، آن را بپذیرد پس کارهایی دشوار بر کارگران کوشایی که کار می‌کردند، آسان گردید!

(۲) مهندسان بر خریدن اختراعات نوین پافشاری کردند تا صاحب ده‌ها کارگاه با خشنودی، آن را قبول کرد پس آن کارهایی سخت را بر کارگرانی که کار می‌کردند، آسان گردانید!

(۳) مهندسان بر خریدن اختراعات نوین اصرار کردند تا صاحب ده کارگاه با خشنودی به آن روی بیاورد پس کارهایی دشوار بر کارگرانی که کوشا کار کرده بودند، آسان گردید!

(۴) مهندسان بر خریدن اختراعات جدید پافشاری کردند تا صاحب ده‌ها کارگاه با رضایت به آن روی آورد پس کارهایی سخت بر کارگرانی که با تلاش کار می‌کردند، آسان شد!

۸۱- عین الصحیح:

(۱) حَدَّثَتْ واقعتان مُرتانٍ لکنهما لم تُضعفا عزمَ طالبنا المجتهد! : دو حادثه دیگر روی داد، اما اراده دانش‌آموز پرتلاش ما ضعیف نشد!

(۲) هذه عجوزة فُلْتَمَتَع عن المواد السّکریّة تَضُرّ جسمها ضعيفاً! : این پیرزن است پس باید خودداری کند از مواد قندی که به بدن ضعیفش آسیب می‌زند!

(۳) وَقَف المعلم المشفق في الصّف مُبتسماً و نظر إلى طُلابه! : معلم مهربان در کلاس ایستاد و با لبخند به دانش‌آموزانش نگاه کرد!

(۴) رأيتُ الفلاحين و هُم يُصلّون صلاة التّوسّل لِنِزَل المطر! : کشاورزان را دیدم در حالی که نماز توسل می‌خواندند تا باران نازل شود!

۸۲- عین الخطأ:

(۱) نَحسب المخرعات الحديثة مُساعدتنا في الحياة فَتستفيد منها! : اختراعات نوین را یاورمان در زندگی می‌پنداریم. پس از آن بهره می‌بریم!

(۲) تَمَتَّك الدّلائل أنوفاً حادّة تستعين بها للتّخلّص من عدوّها! : دلفین‌ها، بینی‌های تیزی دارند که از آن برای رهایی از دشمنشان یاری می‌جویند!

(۳) قَدْ أُرشدنا إلى طريقة سهلة لِشَقّ القنّات و حفر المَناجم! : ما را به روشی آسان برای شکافتن کانال‌ها و حفر کردن معدن‌ها راهنمایی کرده‌اند!

(۴) لِتَقْلِيل استهلاك الكهرباء في الحاسوب نَقع کثیر فَأَجتهد له! : کم کردن مصرف برق در رایانه، سود بسیاری دارد. پس برای آن تلاش می‌کنم!

۸۳- عین الصحیح في التّعريب:

«ألفرد نوبل ثروت بزرگش را برای خریدن جوایزی ارزشمند برای دانشمندان در عرصه‌های مختلف بخشید.»

(۱) مَنَح ألفرد نوبل ثروته العظیم لِشراء الجوائز الثمينة للعلماء في المجالات المختلفة!

(۲) ألفرد نوبل مُنَحَت ثروته العظیم لِشراء جوائز ذهبية للعلماء في المجالات المختلفة!

(۳) أعطى ألفرد نوبل ثروته العظیم لِشراء جوائز ثمينه للعلماء في المجالات المختلفة!

(۴) ألفرد نوبل أعطى ثروته العظیم لِشراء جوائز ثمينه للعلماء في المجالات المختلفة!

۸۴- عین الأبعد عن مفهوم العبارة «أعقلُ الناس أنظرهم في العواقب»:

(۱) هم به فکر خود تو باش و هم به فکر دیگران

(۲) گر همی خواهی سلامت از ضرر

(۳) به جایی خوابد عقاب دلیـر

(۴) هر که اول بنگرد پایان کار

گر که عاقل هستی ای دوست غافل از عُقبی نمان

چشم از اول بنـد و پایـان را نگر

که آبی توان بست آن را به زیر

اندر آخر او نگرـدد شرمسار

■ ■ إقرأ النَّصَّ التالي بدقة، ثمَّ أجب عن الأسئلة بما يناسب النَّصَّ: (٨٩-٨٥)

«تُعَدُّ الدَّلَافِينُ من اللَّبونات الذَّكِيَّة، إذ تمتلك قدرة كبيرة جدًا على التعلُّم والتَّواصل (ارتباط). فهي تتعامل بسهولة مع أفراد نوعها باستخدام الموجات الصوتية، وتتخذ قرارات ذكية في المواقف صعبة؛ و تعيش عادةً في مجموعات اجتماعية تتعاون معاً على اصطياد (= صيد) الأسماك.

وقد أدرك البشر مع تقدُّم العلم قدرات هذه الكائنات، فاستخدموها في مجالات مختلفة، مثل إرسال الرسائل بين السفن أو المشاركة في بعض الأعمال البحرية المهمة و مساعدة الصيادين على صيد الأسماك و أيضاً في الحركات البهلوانية (نمايشي).

أمَّا اليوم، فيكون دورها الأهم في مجال العلاج، حيث يُستفاد من طبيعتها المحبوبة وذكائها العاطفي في العلاج بمساعدة الحيوانات للأطفال المُصابين بالانطواء (انزوا) أو الخوف. تتعامل الدلافين بنشاط وصبر مع هؤلاء الأطفال، فتخفف اضطرابهم و تزيد اطمينانهم.

مما لا شكَّ فيه أنَّ هذه الكائنات الجميلة كنوز طبيعية تستحق الحماية.»

٨٥- بِمَ تميَّز الدَّلَافِين على حسب النَّصَّ:

- (١) بأنَّها كائنات بحرية، لا تمتلك قدرات خاصة سوى القفز بسرعة عالية داخل الماء!
- (٢) بأنَّها من اللَّبونات الذَّكِيَّة الَّتِي تستطيع انتخاب تدابير مناسبة عند الشَّدائد!
- (٣) بأنَّها أسماك كبيرة الحجم، تعتمد فقط على الغرائز الطبيعيَّة في الصَّيد دون أي تعاون جماعي!
- (٤) بأنَّها حيوانات تحتاج دائماً إلى حماية الإنسان لكي تبقى حيَّة في البيئات البحرية المختلفة!

٨٦- ما الهدف الأهم للدلافين في العصر الحاضر كما عرضه النَّصَّ:

- (١) مشاركتها في مهمات عسكرية دقيقة والتَّجسس لمصلحة بعض الدَّول!
- (٢) تمرين الدلافين على القفز وأفعال مُحيرة في الحدائق المائية لإدخال السُّرور إلى قلوب الأطفال!
- (٣) دورها العلاجي في مساعدة الأطفال الَّذِينَ يُعانون من الغزلة و الخشية لتقليل اضطرابهم!
- (٤) صيد المزيد من الأسماك للحفاظ على التَّوازن البيئي والاقتصاد البحري العالمي!

٨٧- ما الاستخدامات التي أدركها البشر للدلافين مع تقدُّم العلم:

- (١) استخدامها في الصَّيد البحري حيث كانت تساعد الصيادين على جلب الأسماك بشكل أسرع وأكثر!
- (٢) ما استخدموها إلَّا في ألعاب السَّيرك البحري!
- (٣) استفادوا من قدراتها في إرسال الرسائل بين السفن، دون أي مشاركة في المهمات البحرية!
- (٤) لم تُستخدم أبداً بشكل عملي من قِبَل البشر، بل بقيت فقط كائنات جميلة يراقبها العلماء في أعماق البحار!

■ ■ عَيِّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصَّرفي: (٨٨ و ٨٩)

٨٨- «تمتلك - ذكية - استخدموا - هذه»:

- (١) ذكيَّة: اسم، مفرد، للمؤنث، نكرة، معرب / الصَّفة و منصوب
- (٢) تمتلك: فعل مضارع، مفرد مؤنث غائب، مزيد ثلاثي من باب افتعال (مصدره: امتلاك)، معلوم / فعلٌ و الجملة فعليَّة و مفعوله «قدرة»
- (٣) استخدموا: فعل أمر، جمع مذكر للمخاطب، مزيد ثلاثي (له ثلاث حروف زائدة)، مبني/ فعل و فاعله ضمير «و»
- (٤) هذه: اسم الإشارة للقریب، مفرد مؤنث، مبني / اسم لحرف «أنَّ» المُشَبَّه بالفعل و خبره «كُنوز»

٨٩- «تتعامل - الدلافين - صعبة - إرسال»:

- (١) صعبة: اسم، مفرد، مؤنث، نكرة، معرب / الحال و مرجعه «المواقف»
- (٢) تتعامل: فعل، للغائبة، فعلٌ مزيد ثلاثي (من باب تفاعل، له حرفان زائدان) - معلوم / فعل مع فاعله الجملة فعليَّة
- (٣) إرسال: اسم، مذكر، مصدر على وزن «إفعال»، و حروفه الأصليَّة «رسل»/ مضاف إليه و مجرور
- (٤) الدلافين: اسم، جمع تكسير (مفرده: الدلفين، مذكر)، معرّف بـ «ال»/ فاعل لفعل «تُعَدُّ» و مرفوع

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية: (۹۵-۹۰)

- ۹۰- عین الخطأ في ضبط الحركات:
- (۱) كَانَ الرَّجُلُ الْمَشْهُورُ يَشْعُرُ بِالذَّنْبِ وَ بِخَيِّبَةِ الْأَمَلِ مِنْ عُنْوَانِ الصَّحِيفَةِ!
 - (۲) هُوَ يَبْنِي مَوْسَسَةً لِمَنْحِ الْجَوَائِزِ الشَّهِيرَةِ بِاسْمِ « جَائِزَةِ نوبل »!
 - (۳) كَسَبَ الْفَرْدُ ثَرَوَةً كَبِيرَةً جِدًّا حَتَّى أَصْبَحَ مِنْ أَغْنِيَاءِ الْعَالَمِ!
 - (۴) إِزْدَادَتِ الْحُرُوبُ وَ كَثُرَتْ أَدْوَاتُ الْقَتْلِ وَ التَّخْرِيبِ بِهَذِهِ الْمَادَّةِ!
- ۹۱- عین نون الوقاية التي تقدّمت على جاز و مجرور:
- (۱) أَحْسِنِي إِلَى الْمَرْأَةِ الْمَظْلُومَةِ الَّتِي طَلَبْتَ مِنْكَ النَّصْرَ! (۲) عِنْدِي وَلِيٌّ حَمِيمٌ يَنْصُرُنِي بَعْدَ مُوَاجَهَةِ صَعُوبَاتِ الدَّهْرِ!
 - (۳) سَاعِدْنِي عَلَى جَمْعِ الْوَسَائِلِ الَّتِي أَحْتَاجُ إِلَيْهَا فِي السَّفَرِ! (۴) عَيْنِي الضَّعِيفَةُ لَيْسَتْ قَادِرَةٌ عَلَى رُؤْيَا الْأَشْيَاءِ الدَّقِيقَةِ!
- ۹۲- عین «زميلة» تكون نائبة عن الفاعل:
- (۱) تُكْرَهُ مُجَالَسَةُ زَمِيلَةٍ مُتَكَبِّرَةٍ تَسْخَرُ مِنْ مَعْلَمَاتِ الصَّفِّ! (۲) تَخَرَّجَتِ زَمِيلَةٌ مِمْتَازَةً عَنِ الْجَامِعَةِ أَعْرَفَهَا مِنَ الطُّفُولَةِ!
 - (۳) نُحِبُّ زَمِيلَةَ صَادِقَةٍ تَهْتَمُّ بِتَعَلُّمِ الدَّرُوسِ وَ طَلَبِ الْعِلْمِ! (۴) دَخَلَتِ الْمُدِيرَةُ صَفًّا فَشَجَّعَتْ زَمِيلَةَ نَجَحَتْ فِي مُسَابَقَةٍ!
- ۹۳- عین ما فيه حرف يؤثر على إعراب الاسم:
- (۱) التَّلْمِيزَاتِ اللَّاتِي يَتَعَلَّمْنَ دُرُوسَهُنَّ لِتُسَاعِدْنَ صَدِيقَاتِهِنَّ! (۲) لَمْ تُجَالِسْ أُخْتُكَ مَعَ الْجَاهِلَةِ الَّتِي تَسْتَحِلُّ النَّفَاقَ!
 - (۳) قَطَعَ النَّجَّارُ غُصْنَ الشَّجَرَةِ الْكَبِيرَةِ حَتَّى يَصْنَعَ مِئْزَرًا! (۴) هَذِهِ اللَّحُومُ الْخَمْرَاءُ أَصْبَحَتْ فَاسِدَةً بِسَبَبِ الْحَرَارَةِ الْكَثِيرَةِ!
- ۹۴- عین الفعل يمكن أن يُقرأ مجهولاً:
- (۱) أَغْلَقْتُ بَابَ الْبَيْتِ قَبْلَ الذَّهَابِ إِلَى الْمَلْعَبِ! (۲) صَنَعْتُ الْجِهَازَ لِتَقْلِيلِ اسْتِهْلَاكِ الْكِهْرِبَاءِ!
 - (۳) تُرْسِلُ الرِّيحُ الشَّدِيدَةُ لِنَقْلِ الْغُيُومِ فِي السَّمَاءِ! (۴) أَرْسَلْتُ الْكُتُبَ الْقِيَمَةَ إِلَى مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ!
- ۹۵- عین ضمير «الياء» مفعولاً:
- (۱) يَتِمَّنَى أَخِي أَنْ يَصِلَ إِلَى أَهْدَافِهِ بِسَهُولَةٍ فِي الْحَيَاةِ! (۲) يَا مُعِينَتِي لَا تَحْزَنِي مِنْ فَعْلِي فَأَنَا مُعْتَرِفٌ بِتُصَرَّتِكَ!
 - (۳) يَا أُمِّي، إِشْحَنِ بَطَّارِيَّةَ جَوَّالِكِ قَبْلَ الْخُرُوجِ مِنَ الْبَيْتِ! (۴) أَعْنِي عَلَى الصَّمْتِ إِذَا فَشِلَ الْكَلَامُ، وَعَلَى الثَّبَاتِ إِذَا اهْتَزَّ!

تاریخ

- ۹۶- کدام گزینه در توصیف اعتقادات اقوام آریایی درست نیست؟
- (۱) مانند یونانی‌ها و ایلامی‌ها برای خدایان خود معابد باشکوهی می‌ساختند.
 - (۲) نفوذ و قدرت خدایان را محدود به ناحیه خاصی نمی‌دانستند.
 - (۳) عناصری مانند آب و آتش و خاک را مقدس می‌شمردند.
 - (۴) آنان خدایان متعددی را می‌پرستیدند.
- ۹۷- کدام یک از گزینه‌ها به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟
- (الف) اوستا در زمان کدام پادشاه به خط و زبان اوستایی نگارش یافت؟
 - (ب) در زمان کدام سلسله، ستایش میترا به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت؟
 - (ج) آتشکده آذرگشنسپ در کدام شهر و برای چه کسانی ساخته شده بود؟
 - (د) نام کتابی که دانشنامه‌ای مشتمل بر عقاید زرتشتی بود، چیست؟
- (۱) بلاش یکم - اشکانیان - آذربایجان خاص موبدان - دینکرد (۲) شاپور دوم - ساسانیان - خراسان ویژه شاهان - بندهش
 - (۳) شاپور دوم - اشکانیان - آذربایجان ویژه شاهان - دینکرد (۴) بلاش یکم - ساسانیان - خراسان مخصوص کشاورزان - بندهش
- ۹۸- در ارتباط با صنعت و تجارت در ایران باستان، کدام عبارت‌ها نادرست است؟
- (الف) حکومت ساسانی با در اختیار گرفتن واردات ابریشم خام از چین و کوچاندن بافندگان ماهر چینی به ایران، کارگاه‌های متعددی را در شوش، جندی شاپور و شوشتر ایجاد کرد.
 - (ب) پیدا شدن سکه‌های هخامنشی در سواحل رودهای دانوب و رن در مرکز اروپا و سیلان در جنوب آسیا، نشانه‌ای از برقراری روابط بازرگانی با سرزمین‌های دور است.
 - (ج) در دوران حکومت سلوکیان از حجم مبادله اشیای تجملی کاسته شد و در عوض کالاهای ارزان قیمت جای آنها را گرفت.
 - (د) اشکانیان و ساسانیان هوشمندانه مانع موفقیت رومیان برای برقراری ارتباط تجاری مستقیم با چین شدند.
 - (ه) گشایش جاده ابریشم در دوران اشکانیان باعث رونق بازرگانی خارجی شد.
- (۱) الف و ج (۲) الف، د و ه (۳) ب، ج و ه (۴) ب و د

۹۹- چند مورد از عبارتهای زیر درست است؟

- طغیان رودخانه‌های دجله و فرات و خراب شدن سدها در اواخر دوره اشکانیان، یکی از عوامل ضعف و انحطاط آنان شد.
- شاهزاده‌ای از خاندان اشکانی برای نخستین بار کتاب‌های بودایی را به زبان اوستایی ترجمه کرد.
- مانی عقاید خود را در کتابی نوشت و به بهرام یکم هدیه کرد.
- در زمان فرمانروایی خسرو انوشیروان، مبادلات فرهنگی با چین و روم گسترش یافت.
- سنگ تراشان هنرمند دوران هخامنشی از نقش برجسته‌های بین‌النهرین الهام و الگو گرفته‌اند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۰۰- تقدم و تأخر زمانی آثار تاریخی زیر در کدام گزینه درست است؟

(الف) قالی پازیریک (ب) بنای شهر هگمتانه (ج) ساخت معبد آناهیتا (د) بنای کاخ تیسفون
 (۱) د ج ب الف (۲) د ج ب الف (۳) ج د ب الف (۴) د ب ج الف

۱۰۱- نقاشی‌های زیر به ترتیب اثر کدام هنرمند است؟

«نقاشی‌های هزار و یک شب - نگاره امیرکبیر - تابلوی تالار آینه»

(۱) محمدابراهیم نقاش باشی - کمال‌الملک - صنیع‌الملک (۲) ابوالحسن غفاری - محمدابراهیم نقاش باشی - کمال‌الملک
 (۳) کمال‌الملک - ابوالحسن غفاری - محمدابراهیم نقاش باشی (۴) صنیع‌الملک - کمال‌الملک - ابوالحسن غفاری

۱۰۲- کدام یک از موارد زیر در ارتباط با تحولات عصر قاجار درست است؟

- (الف) به دلیل جنگ جهانی اول کالاهای صنعتی اروپایی، چندان به ایران وارد نمی‌شد.
 - (ب) جنگ داخلی آمریکا موجب افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه شد.
 - (ج) بازرگانان روسی و ایرانی به روند افزایش صادرات پنبه کمک کردند.
 - (د) هنر تئاتر به سبک اروپایی به همت دانشجویان اعزامی به اروپا در ایران گسترش یافت.
 - (ه) تجارت داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی در شهرهای تبریز و اصفهان کارگاه‌های فرش دایر کرده بودند.
- (۱) الف، ج و ه (۲) الف، ب و ه (۳) ج و د (۴) ب و د

۱۰۳- چند مورد درباره مراکز آموزشی جدید در عصر قاجار درست است؟

(الف) دارالفنون از جمله مراکز آموزشی جدیدی بود که با هدف آموزش علوم مختلف و فنون جدید به دانشجویان ایرانی در داخل کشور تأسیس شد.

(ب) غالب مدارس تازه تأسیس، متناسب با فرهنگ اروپاییان ساخته شده بود.

(ج) نخستین مدرسه‌های جدید به دست افراد سرشناس فرهنگی و سیاسی داخلی تأسیس شد.

(د) دانش‌آموختگان مراکز علمی و آموزشی جدید، نقش مؤثری در انتشار و ترویج افکار نو به ویژه تفکر مشروطه‌خواهی و حکومت قانون داشتند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۰۴- چه عاملی زمینه سلطه بیگانگان بر ایران را فراهم کرده بود؟ و اولین مرحله اتحاد نیروهای ضد استبدادی در جریان انقلاب مشروطه چه بود؟

(۱) طمع‌ورزی و فساد مالی درباریان - مهاجرت صغری

(۲) اعمال حق کاپیتولاسیون - ماجرای بانک استقراضی روسی

(۳) دادن امتیازات و گرفتن وام از دولت‌های خارجی - ماجرای نوز بلژیکی

(۴) دخالت‌های دولت‌های بیگانه در امور داخلی ایران - افزایش نرخ قند

۱۰۵- همه موارد مطرح‌شده از جمله مراجع تقلید مقیم نجف و از حامیان نهضت مشروطه در برابر حکومت استبدادی محمدعلی‌شاه بودند، به جز.....

(۱) آیت‌الله سید عبدالله مازندرانی (۲) آیت‌الله حاج میرزا حسین تهرانی

(۳) آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی (۴) آیت‌الله محمدکاظم خراسانی

۱۰۶- دلیل شعله‌ور شدن آتش خشم مشروطه‌خواهان تبریز در دوره دوم مشروطه چه بود؟

(۱) مداخله آشکار و سلطه‌گرانه روس و انگلیس در سرنوشت ایران (۲) انحلال مجلس شورای ملی توسط نخست‌وزیر

(۳) به قدرت رسیدن جمعی از مستبدان و مرتجعان (۴) محاکمه و به دار آویختن شیخ فضل‌الله نوری

۱۰۷- کدام گزینه درباره تقدم و تأخر رویدادهای عصر قاجار درست نیست؟

(الف) مهاجرت کبری (ب) قرارداد ۱۹۰۷

(ج) به توپ بسته شدن مجلس شورای ملی توسط لیاخوف روسی (د) تحصن در سفارت انگلیس

(۱) رویداد «ب» بر رویداد «ج» مقدم است. (۲) رویداد «الف» و «د» همزمان بودند.

(۳) «ج» قبل از «ب» و «د» روی داده است. (۴) «ج» متأخرترین رویداد است.

۱۰۸- هر دو مورد کدام گزینه پیرامون اهداف روسیه در مخالفت با نهضت مشروطه درست است؟

(۱) پیشگیری از قیام ملت‌های منطقه قفقاز - محافظت از مرزهای هندوستان و سایر مستعمرات خود.

(۲) مقابله با محمدعلی‌شاه به عنوان مخالف سیاست‌های روسیه - افزایش اعتبار خود در مجلس ایران.

(۳) جلوگیری از نفوذ انگلستان در لباس مشروطه‌خواهی - کمک به محمدعلی‌شاه به عنوان حامی روسیه.

(۴) به قدرت رساندن حامیان خود در دستگاه حاکم - دستیابی به موقعیتی بهتر یا برابر با انگلستان.

۱۰۹- با توجه به موارد زیر کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

الف) تسوگ	ب) دهستان	ج) شهرستان	د) رستاک
۱) «الف» → مغایر با «ج» → مطابق با «د» / «د» → مطابق با «ب» → مغایر با «الف»			
۲) «د» → مغایر با «ج» → مطابق با «الف» / «الف» → مطابق با «ب» → مغایر با «د»			
۳) «د» → مغایر با «ج» → مطابق با «الف» / «الف» → مطابق با «ب» → مغایر با «الف»			
۴) «الف» → مغایر با «ج» → مطابق با «د» / «د» → مطابق با «ب» → مغایر با «د»			

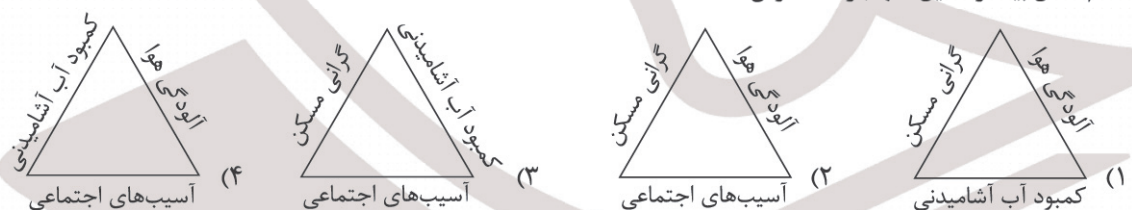
۱۱۰- کدام عبارت دربارهٔ واژهٔ «قصبه» با توجه به تقسیم‌بندی جدید کشوری مطابقت دارد؟

- ۱) واحد مبدأ تقسیمات کشوری که حداقل تعداد ۲۰ خانوار یا ۱۰۰ نفر در آنجا سکونت داشته باشند.
- ۲) کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری با محدودهٔ جغرافیایی معین که از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه هم‌جوار تشکیل می‌شود.
- ۳) واحد مبدأ تقسیمات کشوری با محدودهٔ جغرافیایی معین که از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه هم‌جوار تشکیل می‌شود.
- ۴) کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری که حداقل تعداد ۱۰ خانوار یا ۱۰۰ نفر در آنجا سکونت دارند.

۱۱۱- کدام عبارت دربارهٔ شهر «همدان» درست است؟

- ۱) حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده‌ای) به صورت خطی شکل گرفته است.
- ۲) یک شبکهٔ مستطیل‌شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند.
- ۳) تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود بوده که این پدیده می‌تواند طبیعی یا انسانی باشد.
- ۴) دارای یک مرکز اصلی (میدان) بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند و سایر فضاها، اطراف آنها شکل می‌گیرند.

۱۱۲- کدام شکل بیانگر دلایل «مهاجرت معکوس» است؟

۱۱۳- کدام شکل و عبارت دربارهٔ مفهوم سکونتگاه از دیدگاه دانش جغرافیا درست است؟

(ب)

(الف)

- ۱) الف: محلی برای آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان است.
 - ۲) ب: محلی از مجموعهٔ مسکن که عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری آن نقش دارند.
 - ۳) الف: محلی از مجموعهٔ مسکن که عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری آن نقش دارند.
 - ۴) ب: محلی برای آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان است.
- ۱۱۴- عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که
- ۱) همهٔ مناطق کشور می‌توانند متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود توسعه یابند.
 - ۲) به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به طور کامل توجه نشده است.
 - ۳) محیط طبیعی مساعد از یک سو و انسان توانمند از سوی دیگر بستر مناسبی برای فعالیت‌های اقتصادی فراهم می‌آورد.
 - ۴) برای پیشرفت و توسعهٔ اقتصادی باید از تمام توان مالی موجود بهره گرفت.

- ۱۱۵- در کدام گزینه به مزایای استفاده از کشت گلخانه‌ای به درستی اشاره شده است؟
 (۱) کاهش مصرف آب، تولید در طول سال و همه جا، کنترل بهتر وضعیت کشت
 (۲) تولید در طول سال و همه جا، کنترل بهتر وضعیت کشت، تنوع در محصولات
 (۳) کنترل بهتر وضعیت کشت، تنوع در محصولات، کاهش مصرف آب
 (۴) تنوع در محصولات، کاهش مصرف آب، تولید در طول سال و همه جا
- ۱۱۶- کدام عبارت در مورد تصویر داده شده درست است؟
 (۱) برای امور مختلف مانند حمل و نقل، مصرف انرژی، مدیریت ترافیک و... از فناوری اطلاعات و ارتباطات استفاده می‌شود.
 (۲) در طراحی و مدیریت شهری، زیبایی شهر و فضاهای مختلف آن به طوری که انسان در آن احساس آرامش و تعلق خاطر کند، اهمیت زیادی دارد.
 (۳) صاحب‌نظران معتقدند که در طراحی مبلمان شهری باید فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت گردد.

(۴) شهرنشینی با افزایش فشار بر منابع، مصرف انرژی و آلودگی آب و خاک و هوا همراه است.

۱۱۷- وظیفه سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور (وابسته به وزارت کشور) چیست؟

- الف) هماهنگی و پشتیبانی مالی، فنی و علمی از شهرداری‌ها و دهیاری‌ها
 ب) جلب همکاری و مشارکت مردم در مدیریت شهرها و روستاها
 ج) نظارت بر اجرای طرح‌های عمرانی و خدمات شهری و روستایی
 د) دخالت در تصمیم‌گیری‌ها و اجرای برنامه‌ها در شهر و روستا

(۱) الف و د (۲) ب و ج (۳) الف و ج (۴) ب و د

۱۱۸- چه تعداد از موارد زیر از مسائل و مشکلات بیشتر روستاییان محسوب می‌شود؟

- نداشتن مالکیت زمین
- یکپارچه بودن و قطعه‌قطعه نبودن زمین‌های کشاورزی
- کمبود زمین
- عدم دسترسی مناسب به بازار
- نداشتن سرمایه لازم برای کشت معیشتی

(۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۵

۱۱۹- شهر پایدار شهری است که در آن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان به طور مناسب و عادلانه برطرف می‌شود؛ بدون اینکه
 الف) بین مناطق کشور از نظر دسترسی به منابع و امکانات تعادل برقرار باشد.

- ب) منافع نسل‌های آینده به خطر بیفتد.
 ج) شهر و فعالیت‌های شهری کمترین تأثیر نامطلوب را بر محیط‌زیست داشته باشد.
 د) تمرکز و انبوهی جمعیت در یک یا چند شهر و مهاجرت بی‌رویه از روستاها به شهرها صورت گیرد.

(۱) الف و د (۲) ب و ج (۳) الف و ج (۴) ب و د

۱۲۰- کدام موارد در ارتباط با مبلمان شهری درست هستند؟

- الف) خط بساواپی (ب) دسترسی به wi-fi رایگان (ج) رمپ عبور ویلچر (د) نصب انواع سنسورها
 (۱) الف و د (۲) ب و ج (۳) ب و د (۴) الف و ج

فلسفه و منطق

۱۲۱- کدام گزینه درست است؟

- (۱) منطق علمی است که مفاهیم علوم مختلف را تعریف می‌کند.
 (۲) با استفاده از تعریف باید بتوانیم تمامی مفاهیم را تعریف کنیم.
 (۳) گاهی در گفت‌وگو کردن ندانستن موضوع بحث باعث اختلاف است.
 (۴) شاید بتوان در تعریف یک مفهوم مجهول، از مترادف‌ها استفاده کرد.

۱۲۲- نوع کدام تعریف متفاوت است؟

- (۱) خزر نام یکی از دریاهای شمال ایران.
 (۲) انسان همان حیوان ناطق است.
 (۳) جیوه فلزی که مایع است.
 (۴) درخت گیاه رشدکننده.

۱۲۳- کدام گزینه دقیق‌تر اهمیت مفهوم عام در تعریف مفهومی را بیان کرده است؟

- (۱) باعث شناخته شدن مفهوم مجهول می‌شود.
 (۲) متوجه تعلق مفهوم مجهول به دسته‌بندی‌اش می‌شویم.
 (۳) همان ویژگی خاص مفهوم مجهول را معرفی و مشخص می‌کند.
 (۴) با رسیدن به ویژگی‌های خاص یک مفهوم نسبت به مفاهیم دیگر ساخته شده است.

۱۲۴- رابطه مفهوم عام و مفهوم خاص در یک تعریف مفهومی چیست؟

- (۱) عموم و خصوص مطلق (۲) عموم و خصوص من وجه (۳) تساوی (۴) تباین
- ۱۲۵- کدام تعریف نه جامع و نه مانع است؟

- (۱) اسب: حیوان شیهه کشنده
(۲) حیوه: فلز رسانا
(۳) پرند: حیوان پرواز کننده
(۴) منطق: علمی مرتبط با تفکر
- ۱۲۶- کدام تعریف شرط واضح بودن را دارد؟

- (۱) خورشید: سکه طلایی
(۲) هوا: اسطوقسی شفاف
(۳) دقت: نوعی استعداد نفسانی
(۴) یم: منظور همان قُماقم است

۱۲۷- چرا فلسفه را نمی توان مبدأ مکانی فلسفه معرفی کرد؟ زیرا

- (۱) تمدن های بعد یونان دارای اندیشه های فلسفی منسجم تری بوده است.
(۲) فلسفه مانند تمام علوم، آغاز زمانی و مکانی نمی تواند داشته باشد.
(۳) هر تمدنی دارای اندیشه های عمیق و فلسفی بوده است.
(۴) تمدن ایران باستان ابتدا دارای فلسفه بوده است.
- ۱۲۸- یونان مهد تفکر فلسفی است یعنی آنکه

- (۱) فلسفه در این سرزمین متولد شده است.
(۲) اولین بار تفسیر جهان به روش عقلانی انجام شد.
(۳) نخستین مجموعه با جنبه فلسفی از یونان به یادگار مانده است.
(۴) تلاش برای شناخت طبیعت با روش های تجربی اولین بار شروع شد.

۱۲۹- کدام گزینه درباره تالس درست است؟

- (۱) او آب و هوا را سازنده هر واقعیتی در هستی می دانست و هر چیزی از آب ساخته شده است.
(۲) براساس نوشته هایش، او اولین اندیشمند یونانی بود که اندیشه فلسفی مشخصی داشت.
(۳) او اولین نفری بود که به دنبال یافتن مبدأ تغییرات و دگرگونی های موجود در طبیعت بود.
(۴) مشاهده شکل پذیری آب، علتی بود که تالس بیان کرد که اساس هر چیزی از آب ساخته شده است.
- ۱۳۰- کدام گزینه درباره فیثاغورس درست است؟

- (۱) او پایه گذار علوم گوناگونی مانند فلسفه، ریاضی، هندسه و عرفان بود.
(۲) ریاضیات را به گونه ای خاص با فلسفه و عرفان درهم آمیخت و دستگاهی عرفانی ساخت.
(۳) اندیشه اصلی او شناخت تمام اجزا و حقایق هستی با استفاده از اصول و قواعد ریاضی بود.
(۴) با توجه به اهمیت زیاد فیثاغوریان به ریاضی و عرفان، آنها باعث پیشرفت علم ریاضی شدند.
- ۱۳۱- کدام گزینه دیدگاه هراکلیتوس است؟

- (۱) اعدادی مانند بودن و نبودن می توانند با هم جمع بشوند.
(۲) اندیشه اول هراکلیتوس سازنده اندیشه تغییر و تحول دائمی جهان است.
(۳) او همه چیز را در حرکت و جریان می دانست و هیچ چیز ثابت و متغیر در جهان نیست.
(۴) از نظر او دامنه کوه هم سربالایی است و هم سربایینی و هیچ فرقی میان این دو وجود ندارد.

۱۳۲- کدام گزینه درست است؟

- (۱) پارمنیدس عنصر اولیه هستی را نمی تواند معرفی کند زیرا او بیان دارد که فقط یک وجود بدون تغییر وجود دارد.
(۲) با توجه به ورود اندیشه های اندیشمندان ایونایی به آتن، سوفیست ها براساس این باورها اختلاف هایی میان خود ساختند.
(۳) با توجه به اختلاف نظرات اندیشمندان ایونایی، این اندیشمندان به نسبی و ذهنی بودن حقیقت در مسیر شناخت هستی رسیدند.
(۴) پارمنیدس می گفت نیستی نیست و هستی هست و زمانی که درباره نیستی و هستی حرف می زنیم توانستیم به لایه اصلی هستی برسیم.

۱۳۳- کدام گزینه درست است؟

- (۱) رابطه علت یک رابطه یک طرفه است که فقط وجود علت شرط آن است.
(۲) در رابطه علت با مشاهده علت مطمئن می شویم که معلولی هم باید باشد.
(۳) یافتن علت پدیده ها کاری است که فلاسفه از ابتدا به دنبال آن بوده اند.
(۴) می توان پذیرفت رابطه میان علت و معلول قائم به وجود طرفین می باشد.

۱۳۴- کدام گزینه دربارهٔ چگونگی ادراک علیت درست است؟

- (۱) دکارت علیت را اصلی فطری می‌داند که هر انسانی با درک دقیقی از این رابطه و مصادیق آن در ذهنش، به جهان چشم گشوده است.
- (۲) هیوم علیت را اصلی واقعی و ضروری نمی‌داند و اساساً این رابطه قابلیت شناسایی ندارد و توضیحی دربارهٔ درک اشتباهی آن ندارد.
- (۳) فلاسفهٔ مسلمان با اصرار بر عقلی بودن این اصل شباهت نظری با دیدگاه دکارت دارند و تجربه چه در خود رابطه و چه در مصادیق، نقشی ندارد.
- (۴) تجربه‌گرایان با بیان اینکه هر چیزی آثار متناسب به خودش را دارد، در پی بیان و اثبات اصل سنخیت هستند که آن را هم با تجربه ادراک کرده‌اند.

۱۳۵- برای توضیح اصل وجوب علی و معلولی نیازمند استفاده از کدام مفهوم نیستیم؟

- (۱) ممتنع‌الوجود (۲) واجب‌الوجود بالغیر (۳) ممکن‌الوجود (۴) حالت امکانی
- ۱۳۶- اگر بدانیم که علت ناقصهٔ یک معلول وجود دارد آنگاه می‌توان گفت
- (۱) شاید در حالتی معلول ایجاد بشود.
 - (۲) معلول نمی‌تواند با توجه به وجود علت ناقصه ایجاد شود.
 - (۳) هیچگاه نمی‌توان گفت که علت تامه وجود دارد یا ایجاد می‌شود.
 - (۴) با وجود علت ناقصه رابطهٔ علیت میان آن علت و معلول ایجاد خواهد شد.

۱۳۷- کدام گزینه دربارهٔ معنای دوم اتفاق درست است؟

- (۱) با پذیرش این معنا دیگر نمی‌توان حتمیت داشتن نظام طبیعت را توضیح داد.
- (۲) هیچ فیلسوفی را نمی‌توان پیدا کرد که درستی این معنا از اتفاق را قبول کرده باشد.
- (۳) عدم انجام هر کاری از نتایج ملموس و عملی قبول و پذیرش این اصل در انسان می‌باشد.
- (۴) پذیرش این اصل نمی‌تواند تناقضی در نگاه هستی‌شناسی انسان نسبت به طبیعت ایجاد کند.

۱۳۸- نظر کدام دسته از فلاسفه ناظر به معنای سوم اتفاق وجود ندارد؟

- (۱) عده‌ای با قبول وجود خالق برای این جهان، اجزای آن را نیز دارای غایت می‌بینند.
- (۲) افرادی اعتقاد به وجود غایت در جهان دارند ولی باوری به وجود خداوند در هستی ندارند.
- (۳) فلاسفه‌ای باور به وجود علت نخستین ندارند و همچنین غایتی نیز برای طبیعت فرض نمی‌کنند.
- (۴) عده‌ای معتقدند جهان دارای غایت خاصی نیست اما برای این هستی معتقد به خالق و ایجادکننده هستند.

۱۳۹- در کدام معنای اتفاق فلاسفه و مردم عادی نظر یکسانی دارند؟

- (۱) معنای اول (۲) معنای دوم (۳) معنای سوم (۴) معنای چهارم
- ۱۴۰- نظریهٔ دموکریتوس نفی‌کنندهٔ کدام یک از معانی اتفاق نمی‌باشد؟
- (۱) معنای چهارم (۲) معنای سوم (۳) معنای دوم (۴) معنای اول

اقتصاد

۱۴۱- کدام گزینه تحلیل درستی از ویژگی‌های سیاست‌هایی است که کشورها در جهت «حمایت از صنایع داخلی» انجام می‌دهند؟

- (۱) با کاهش تعرفه‌ها زمینهٔ افزایش همکاری و گسترش بازارهای مشترک را با دیگر کشورها فراهم می‌کند.
- (۲) معمولاً در کوتاه‌مدت از صنایع نوپا حمایت می‌کند اما در بلندمدت می‌تواند هزینه کالاها را برای مصرف‌کنندگان افزایش دهد.
- (۳) باعث افزایش واردات محصولات می‌شود، زیرا تولیدکنندگان به بازار جهانی دسترسی آزاد پیدا می‌کنند.
- (۴) مالیاتی که دولت از این طریق روی کالاهای صادراتی اعمال می‌کند منجر به افزایش درآمد دولت می‌شود.

۱۴۲- کدام مورد نشان‌دهندهٔ راهبرد مناسب برای جلوگیری از «آسیب‌پذیری اقتصاد تک‌محصولی» است؟

- (۱) تمرکز صرف بر صادرات محصول اصلی و تلاش برای افزایش ذخایر ارزی
- (۲) گسترش بازارهای صادراتی، توجه به اقتصاد دانش‌بنیان و تنوع بخشی به تولید داخلی
- (۳) افزایش واردات کالاهای مشابه برای جبران کمبود محصول اصلی
- (۴) توقف کامل تجارت خارجی و تمرکز فقط بر خودکفایی مطلق

۱۴۳- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- (الف) قانون تقاضا بیان می‌کند که بین قیمت یک محصول و منحنی تقاضای آن رابطه معکوس وجود دارد.
 (ب) محصولی که قادر است رابطه مستقیم بین مقدار تقاضا و درآمد خانوار را نقض کند، با عنوان کالای پست معرفی می‌شود.
 (ج) هرگاه در بازار یک محصول نرمال شاهد افزایش قیمت‌ها باشیم، یعنی بازار با مازاد تقاضا مواجه است.
 (د) اگرچه افزایش قیمت‌ها در بازار باعث کاهش فاصله بین نقاط عرضه و تقاضا می‌شود، اما در نقطه مقابل آن یعنی در زمان کاهش قیمت‌ها، شاهد افزایش فاصله بین نقاط عرضه و تقاضا می‌باشیم.
 (ه) زمانی که بانک‌ها قصد دارند ملکی را که به عنوان وثیقه برای بازپرداخت اقساط وام منظور شده بوده به علت عدم بازپرداخت به فروش برسانند، باید اقدام به تشکیل بازار مناقصه به عنوان یکی از انواع حراجی‌ها بکنند.
 (و) در بازار رقابتی به دلیل کوچک بودن اثر هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان نسبت به کل بازار، عملاً هیچ‌یک از این دو گروه به تنهایی نقشی در شکل‌گیری و تعیین قیمت ندارند.

- (۱) نادرست - درست - درست - نادرست - نادرست - درست - درست - نادرست - نادرست - نادرست
 (۲) درست - درست - درست - درست - درست - درست - درست - درست - درست - درست
 (۳) نادرست - نادرست - درست - درست - درست - درست - درست - درست - درست - درست
 (۴) درست - درست - درست - درست - درست - درست - درست - درست - درست - درست
 ۱۴۴- با توجه به جدول زیر که بیانگر وضعیت تولید در سه کشور فرضی است و با در نظر گرفتن اینکه هر سه کشور از تمام توان تولیدی خود در به کارگیری منابع یکسان استفاده کرده‌اند، عبارت نادرست در رابطه با وضعیت تولید در این سه کشور کدام است؟

محصول نام کشور	قیمت دارو	قیمت مواد شوینده	قیمت ضدعفونی‌کننده
A	۳۰۰ دلار	۱۸۰ دلار	۱۴۰ دلار
B	۲۶۰ دلار	۱۰۰ دلار	۶۰ دلار
C	۲۰۰ دلار	۱۲۰ دلار	۷۵ دلار

(۱) کشور C بهتر است توان تولیدی خود را روی تولید دارو به عنوان مزیت مطلق خود قرار دهد و مواد شوینده را از کشور B وارد کند.

(۲) کشور A بهتر است ضدعفونی‌کننده را به عنوان مزیت نسبی خود تولید کند و

مواد شوینده و دارو را به ترتیب از کشور B و کشور C وارد کند.

(۳) کشور B در تولید مواد شوینده و مواد ضدعفونی‌کننده مزیت مطلق دارد و بهتر است دارو را از کشور C خریداری کند.

(۴) کشور B در تولید دارو نسبت به مواد شوینده در کشور خود مزیت نسبی دارد.

۱۴۵- جدول زیر مراحل محاسبه مالیات بر ارزش افزوده مراحل مختلف تولید یک محصول فرضی است. به ترتیب:

مراحل تولید	۱	۲	۳	۴
قیمت تمام‌شده	۵۶۰,۰۰۰	—	—	—
VAT جمع‌آوری شده توسط فروشنده	—	—	—	—
قیمت با احتساب مالیات	—	—	—	—
اعتبار مالیاتی	—	—	—	—
VAT خالص جمع‌آوری شده	—	۱۶,۵۰۰	۱۷,۵۰۰	—
مجموع VAT خالص جمع‌آوری شده	—	—	—	۱۰۵,۰۰۰

(الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده در مرحله دوم و سوم به ترتیب چه عددی است؟

(ب) اعتبار مالیاتی در مرحله چهارم تولید چه عددی است؟

(ج) مالیات خالص جمع‌آوری شده در مرحله آخر کدام است؟

(د) قیمت با احتساب مالیات در مرحله اول تولید کدام است؟ (نرخ مالیات ۱۰ درصد در نظر گرفته شده است.)

(۱) الف: ۷۲,۵۰۰ - ۹۰,۰۰۰ ب: ۱۰۵,۰۰۰ ج: ۱۵,۰۰۰ د: ۵۶۰,۰۰۰

(۲) الف: ۷۲,۵۰۰ - ۹۰,۰۰۰ ب: ۹۰,۰۰۰ ج: ۱۵,۰۰۰ د: ۶۱۶,۰۰۰

(۳) الف: ۱۶,۵۰۰ - ۱۷,۵۰۰ ب: صفر ج: ۱۰,۵۰۰ د: ۶۱۶,۰۰۰

(۴) الف: ۱۶,۵۰۰ - ۱۷,۵۰۰ ب: ۱۰,۵۰۰ ج: ۱۰,۵۰۰ د: ۵۶۰,۰۰۰

محل انجام محاسبات

۱۴۶- منافع ملی عامل مهمی در مورد پیمان‌های تجاری محسوب می‌شود. سازمان‌های بین‌المللی در شکل گرفتند و مجموعه‌ای از بودند که با فراز و نشیب‌های گوناگونی همراه بوده‌اند.

- (۱) امضا و نقض - اوایل قرن بیستم - پیمان‌های اقتصادی (۲) نقض و گسستن - اوایل قرن نوزدهم - پیمان‌های تجاری
(۳) توافق و امضا - قرن بیستم - پیمان‌های اقتصادی (۴) امضا و نقض - قرن بیستم - پیمان‌های تجاری

۱۴۷- با توجه به اطلاعات جدول زیر که انواع مالیات‌ها را در کشور ما به صورت فرضی نشان می‌دهد؛ به ترتیب:

عوارض گمرکی	۷۵,۶۵۳,۰۰۰ میلیون تومان
مالیات بر درآمد	۲۳۰,۷۵۰,۰۰۰ میلیون تومان
مالیات بر مصرف	۶۰,۸۰۰,۰۰۰ میلیون تومان
مالیات بر دارایی	۱۸۵,۲۵۰,۰۰۰ میلیون تومان
مالیات بر ارزش افزوده	۶۳,۰۰۰,۰۰۰ میلیون تومان
عوارض خدماتی	۴۲,۵۰۰,۱۵۰ میلیون تومان
مالیات بر درآمد مشاغل	۱۰۵,۰۰۰,۰۰۰ میلیون تومان
مجموع عوارض پرداختی	۱۱۸,۱۵۳,۱۵۰

الف) میزان مهم‌ترین مالیات مستقیم چقدر است؟

ب) مجموع مالیات‌های غیرمستقیم چقدر است؟

ج) میزان مالیاتی که علاوه بر یک منبع درآمدی برای دولت، به عنوان

سیاست حمایتی از بازارهای داخلی معرفی می‌شود چقدر است؟

د) مجموع مالیات‌های مستقیم پرداختی بیانگر چه عددی است؟

(۱) الف: ۱۰۵,۰۰۰,۰۰۰ ب: ۲۴۱,۹۵۳,۱۵۰ ج: ۱۱۸,۱۵۳,۱۵۰

د: ۵۲۱,۰۰۰,۰۰۰

(۲) الف: ۲۳۰,۷۵۰,۰۰۰ ب: ۲۴۱,۹۵۳,۱۵۰ ج: ۷۵,۶۵۳,۰۰۰

د: ۴۱۶,۰۰۰,۰۰۰

(۳) الف: ۱۰۵,۰۰۰,۰۰۰ ب: ۳۶۰,۱۰۶,۳۰۰ ج: ۱۱۸,۱۵۳,۱۵۰ د: ۴۱۶,۰۰۰,۰۰۰

(۴) الف: ۳۳۵,۷۵۰,۰۰۰ ب: ۳۶۰,۱۰۶,۳۰۰ ج: ۷۵,۶۵۳,۰۰۰ د: ۵۲۱,۰۰۰,۰۰۰

۱۴۸- تفاوت‌های قابل توجه در کدام یک از مفاهیم زیر موجب شده است تا دولت‌ها در طول تاریخ و در شرایط گوناگون، برخورد‌های گوناگون و گاه متعارضی با مسئله تجارت بین‌الملل داشته باشند؟

- (۱) آرمان‌ها و چشم‌اندازهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی (۲) آرمان‌ها و چشم‌اندازهای اقتصادی و اجتماعی
(۳) چشم‌اندازهای اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی (۴) آرمان‌ها و چشم‌اندازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی

۱۴۹- با توجه به جدول زیر که وضعیت عرضه و تقاضای یک محصول نرمال را نشان می‌دهد؛ به ترتیب:

مقدار عرضه	قیمت	مقدار تقاضا
۳۰۰	۱۵۳,۰۰۰	۵۰۰
۳۴۰	۱۷۵,۰۰۰	۴۵۰
۴۰۰	۱۹۱,۰۰۰	۴۰۰
۴۵۰	۲۰۶,۰۰۰	۳۶۰
۴۸۰	۲۱۸,۵۰۰	۳۲۰
۵۲۰	۲۳۰,۰۰۰	۲۷۰

الف) مازاد یا کمبود عرضه در قیمت ۱۷۵,۰۰۰ چقدر است؟

ب) مازاد یا کمبود تقاضا در قیمت ۲۳۰,۰۰۰ چقدر است؟

ج) مازاد یا کمبود عرضه نسبت به تعادل در قیمت ۲۰۶,۰۰۰ چقدر است؟

د) درآمد تولیدکننده با پرداختی مصرف‌کننده در قیمت ۲۱۸,۵۰۰ چه تفاوتی دارد؟

ه) در کدام قیمت یا قیمت‌ها تولیدکننده می‌تواند تمام محصولات تولیدی خود را به فروش برساند؟

(۱) الف: ۱۱۰ واحد کمبود عرضه ب: ۲۵۰ واحد کمبود تقاضا ج: ۹۰ واحد مازاد عرضه د: درآمد تولیدکننده ۳۵,۲۶۰,۰۰۰ تومان بیشتر از پرداختی مصرف‌کننده است. ه: در قیمت تعادلی

(۲) الف: ۱۱۰ واحد مازاد عرضه ب: ۲۵۰ واحد مازاد تقاضا ج: ۹۰ واحد مازاد عرضه د: درآمد تولیدکننده ۳۵,۲۶۰,۰۰۰ تومان بیشتر از پرداختی مصرف‌کننده است. ه: در قیمت تعادلی و کمتر از تعادل

(۳) الف: ۱۱۰ واحد مازاد عرضه ب: ۲۵۰ واحد مازاد تقاضا ج: ۵۰ واحد مازاد عرضه د: هر دو برابر است با ۶۹,۹۲۰,۰۰۰ ه: در قیمت تعادلی

(۴) الف: ۱۱۰ واحد کمبود عرضه ب: ۲۵۰ واحد کمبود تقاضا ج: ۵۰ واحد مازاد عرضه د: هر دو برابر است با ۶۹,۹۲۰,۰۰۰ ه: در قیمت تعادلی و تمام قیمت‌های کمتر از تعادل

۱۵۰- اگر میزان قروض دولتی نسبت به سال قبل ۶ درصد افزایش یافته باشد، یعنی و مردم در شریک شده‌اند.

(۱) فروش دارایی‌های دولتی تکافوی هزینه‌های دولت را نداشته است - سود طرح‌های عمرانی و بازرگانی دولتی

(۲) دولت بخشی از درآمد خود را از طریق ایجاد بدهی تأمین کرده است - سود طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری دولتی

(۳) دولت بخشی از درآمد خود را از طریق ایجاد بدهی تأمین کرده است - سود طرح‌های عمرانی دولتی

(۴) کسری بودجه دولت ۶ درصد است - سود طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری دولتی

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۴
۲۵ مهر ۱۴۰۴

پاسخنامه انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستاران
۱	ریاضی و آمار	مهران موحدی	وحید رباعی - عباس سعیدی	محمد منتظران - آسان طاووسی
۲	علوم و فنون ادبی	حنیف افخمی	حنیف افخمی - احمد بهزادی - داود تالشی مصطفی داداشی - افشین محی الدین	محمد کاووسی - مهتاب بیشه
۳	جامعه‌شناسی	بهزاد اندرز		احسان اسدی - مهتاب بیشه
۴	روان‌شناسی	مهدی جاهدی	فرزانه حاجی - سجاد رشیدی - فاطمه عباسی	احسان اسدی - رویا غفاری
۵	زبان عربی	محسن آهوپی	حسن اسدی - محمود بادبرین عرفان جالیزی - زهرا فرزانه	مبینا بهرامی - حسن اسدی
۶	تاریخ	معین‌الدین تقی‌زاده	احسان اسدی - زهرا مصفا	هستی کرمی - سپهر علیپور
۷	جغرافیا	بهروز یحیی		احسان اسدی - نگار کاتبی
۸	فلسفه و منطق	محمد تفقیدی		احسان اسدی - مهتاب بیشه
۹	اقتصاد	علی محسنی	میترا چینی‌ساز - نوشین خدایی‌نیا - فیروز کریمی	آسان طاووسی - رویا غفاری

واحد فنی (به ترتیب حروف الفبا)

زهرا احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین‌الدین تقی‌زاده - پریا رحیمی - مهرداد شمس - راضیه صالحی - انسیه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۲ صحیح است.

با توجه به نمودار نقطه‌ای درمی‌یابیم تعداد کل داده‌ها ۴ است و این ۴ داده به صورت زیر است:

$$۱, ۲, ۲, ۵$$

حال برای محاسبه میانه این ۴ داده کافی است میانگین دو داده دوم و سوم را به دست بیاوریم. بنابراین:

$$\text{میانه} = Q_p = \frac{۲+۲}{۲} = \frac{۴}{۲} = ۲$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۰۶)

۲. گزینه ۳ صحیح است.

نمودار جعبه‌ای، دامنه، دامنه میان چارکی و میانه مجموعه داده‌ها را به طور همزمان نشان می‌دهد.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۰۶)

۳. گزینه ۳ صحیح است.

در نمودار راداری زاویه بین هر دو شعاع متوالی از رابطه $\frac{۳۶۰}{n}$ به دست می‌آید. بنابراین داریم:

$$۷۲۰ = \frac{۳۶۰}{n} \Rightarrow ۷۲n = ۳۶۰ \Rightarrow n = \frac{۳۶۰}{۷۲} = ۵$$

پس این نمودار راداری ۵ متغیر را نشان می‌دهد.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۱۳)

۴. گزینه ۲ صحیح است.

با توجه به نمودار میله‌ای داده شده، درمی‌یابیم داده ۱۰، ۲ بار تکرار، داده ۱۱، ۴ بار تکرار و داده ۱۳ یکبار تکرار شده‌اند. بنابراین برای محاسبه میانگین خواهیم داشت:

$$\bar{x} = \frac{(۱۰ \times ۲) + (۱۱ \times ۴) + (۱۳ \times ۱)}{۲ + ۴ + ۱} = \frac{۲۰ + ۴۴ + ۱۳}{۷} = \frac{۷۷}{۷} = ۱۱$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۰۱)

۵. گزینه ۱ صحیح است.

مقدار متغیر سوم در نمودار حبابی متناسب با مساحت دایره است، پس داریم:

$$A \text{ مساحت دایره } = \pi \times ۳ \times ۳ = ۹\pi$$

$$B \text{ مساحت دایره } = \pi$$

$$\frac{A \text{ نمره تاریخ دانش آموز}}{B \text{ مساحت دایره}} = \frac{A \text{ مساحت دایره}}{B \text{ مساحت دایره}} \Rightarrow \frac{۱۸}{x} = \frac{۹\pi}{\pi} \Rightarrow x = ۲$$

پس نمره دانش آموز B در درس تاریخ ۲، بوده است.

توجه داشته باشید که نمرات دروس ریاضی و فلسفه در حل سؤال کمکی به ما نمی‌کند.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۱۲)

۶. گزینه ۴ صحیح است.

نسبت مقدار یک متغیر برای یک مشاهده به بیشینه آن به ازای همه مشاهده‌ها، اندازه آن مقدار روی شعاع را مشخص می‌کند. با توجه به نمودار، خواهیم داشت:

$$۱۰۰ \times \frac{\text{تعداد دربیبل موفق}}{\text{بیشینه تعداد دربیبل موفق}} = \text{اندازه دربیبل موفق روی شعاع}$$

$$\Rightarrow ۸۰ = \frac{x}{۵} \times ۱۰۰ \Rightarrow x = ۴۰$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۱۴)

۷. گزینه ۳ صحیح است.

با توجه به چرخه آمار گزینه ۳، درست می‌باشد:

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۳۰)

۸. گزینه ۲ صحیح است.

اگر داده دورافتاده داشته باشیم، میانگین و انحراف معیار، معیارهای مناسبی برای توصیف داده‌ها نیستند. با توجه به عدم تقارن و دامنه داده‌ها در نمودار جعبه‌ای گروه دوم درمی‌یابیم که داده دورافتاده وجود دارد و میانگین و انحراف معیار، معیار مناسبی برای توصیف داده‌ها نیستند.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۴۱)

۹. گزینه ۴ صحیح است.

برای داده‌های «۲ و ۳ و ۴» انحراف معیار را محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{۲+۳+۴}{۳} = \frac{۹}{۳} = ۳ \Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{(۲-۳)^2 + (۳-۳)^2 + (۴-۳)^2}{۳}} = \sqrt{\frac{۲}{۳}}$$

با توجه به نمودار بستنی - معکوس مقدار b برابر است با:

$$b = \bar{x} + \sigma = ۳ + \sqrt{\frac{۲}{۳}}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۴۲)

۱۰. گزینه ۱ صحیح است.

با توجه به تعریف نمودار دایره‌ای، مجموع زوایای مرتبط با همه داده‌ها برابر ۳۶۰° است. بنابراین زاویه مربوط به داده فراوانی بازدیدکنندگان بازه سنی (۲۰ - ۱۰) سال برابر ۱۰۸° است. بنابراین افراد بازدیدکننده در بازه سنی ۲۰ - ۱۰ سال برابر $\frac{۱۰۸}{۳۶۰} \times ۱۰۰ = ۳۰$ درصد هستند.

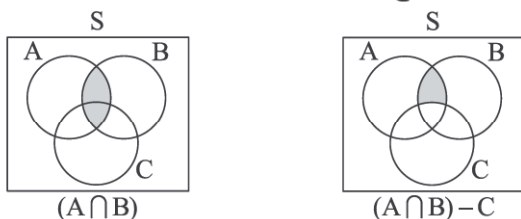
(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۴۳)

۱۱. گزینه ۱ صحیح است.

(الف) قطعی
(ب) قطعی
(ج) تصادفی
(د) قطعی

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه‌های ۱۳ و ۲۵)

۱۲. گزینه ۲ صحیح است.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۸)

۱۳. گزینه ۲ صحیح است.

$$\frac{1}{6} \times \frac{6}{6} = \frac{1}{6}$$

تاس سکه رو یا $\rightarrow 10$

$$\frac{1}{6} \times \frac{2}{6} \times \frac{2}{6} = \frac{1}{9}$$

سکه پشت سکه سکه

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۲۵)

۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

$$S = \{11, 12, 13, 14, 21, 22, 23, 24, 31, 32, 33, 34, 41, 42, 43, 44\}$$

$$n(S) = 16$$

$$A = \{12, 24, 32, 42, 44\}$$

$$n(A) = 5$$

$$n(S) - n(A) = 16 - 5 = 11$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۲۵)

۱۵. گزینه ۱ صحیح است.

۱۰: مهره سیاه
۳: مهره سفید
۱۳: کل مهره ها

$$n(S) = \binom{13}{2} = \frac{13!}{2! \times 11!} = 78$$

$$n(A) = \binom{10}{2} + \binom{3}{2} = \frac{10!}{2! \times 8!} + \frac{3!}{2! \times 1!} = 45 + 3 = 48$$

هر دو مهره سفید یا هر دو مهره سیاه

$$\Rightarrow n(A) = 45 + 3 = 48$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{48}{78} = \frac{8}{13}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۲۵)

۱۶. گزینه ۲ صحیح است.

$$n(S) = 9!$$

$$n(A) = \frac{5}{9} \times \frac{4}{8} \times \frac{3}{7} \times \frac{2}{6} \times \frac{1}{5} \times \frac{1}{4} \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{1}$$

مکان ۱ مکان ۲ مکان ۳ مکان ۴ مکان ۵ مکان ۶ مکان ۷ مکان ۸ مکان ۹

غیراول غیراول غیراول غیراول غیراول غیراول غیراول غیراول غیراول

$$n(A) = 5! \times 4!$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{5! \times 4!}{9!} = \frac{1}{126}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۲۵)

۱۷. گزینه ۳ صحیح است.

تعداد فرزندان پسر باید ۳ یا ۴ باشد. لذا حالت های زیر را داریم:

د	پ	پ	پ
فرزند اول	فرزند دوم	فرزند سوم	فرزند چهارم
پ	د	پ	پ
پ	پ	د	پ
پ	پ	پ	د
پ	پ	پ	پ

پس تعداد کل حالات ۵ تا است.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۲۵)

۱۸. گزینه ۱ صحیح است.

$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

$$A : \{(2, 6), (3, 5), (4, 4), (5, 3), (6, 2)\}$$

$$n(A) = 5$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{5}{36}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۲۰)

۱۹. گزینه ۲ صحیح است.

$$n(S) = 12 \times 12 \times 12 \times 12 \times 12 = 12^5$$

$$n(A) = 12 \times 11 \times 10 \times 9 \times 8$$

$$P(A) = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9 \times 8}{12^5} = \frac{55}{144}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۲۰)

۲۰. گزینه ۴ صحیح است.

$$n(S) = \binom{12}{7} = \frac{12!}{7! \times 5!} = 792$$

$$n(A) = \binom{6}{1} \times \binom{6}{6} = 6$$

۶ پیراهن از بقیه ۱ پیراهن از قرمز

$$P(A) = 1 - \frac{n(A)}{n(S)} = 1 - \frac{6}{792} = 1 - \frac{1}{132} = \frac{131}{132}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۲۳)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۳ صحیح است.

موارد (الف) و (ج) ایراد دارند.
الف) زبان پهلوی زبان رسمی دوره ساسانی بود.
ج) در زمان سامانیان بخارا عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد.
(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۳۸، ۴۰، ۴۱ و ۴۳)

۲۲. گزینه ۲ صحیح است.

عبارت مربوط به «سه قرن اول هجری» است نه قرن چهارم و پنجم!!
(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۴۱ تا ۴۴)

۲۳. گزینه ۱ صحیح است.

از ویژگی های (ادبی) شعر است.
(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۸۱ و ۸۵)

۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی سایر گزینه ها:
(۱) تأثیرپذیری از ادبیات عرب است.
(۳) در قرن پنجم و ششم تألیف کتاب رواج یافت و نثر ساده به کمال رسید و نثر مصنوع هم رایج شد.
(۴) مرکز ادبی در قرن ششم، حوزه ادبی فارس و نواحی مرکزی (عراق) عجم است.
(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۸۱ تا ۸۳)

۲۵. گزینه ۴ صحیح است.

عطار و مولوی است.
(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۸۲)

۲۶. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی موارد نادرست:
(ج) نوآوری در خیال پردازی با توجه به شعر شاعران کهن در شعر این دوره دیده می شود.
(و) دقیقاً به همین دلیل ذکر شده، استفاده از بدیع و بیان در شعر این دوره کمتر است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه های ۴۵ و ۴۶)

۲۷. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه ها:
(۱) مفهوم «عدالت خواهی و جان فشانی برای وطن» است که از مفاهیم رایج در شعر این دوره است.
(۲) مفهوم «ارزش آزادی و قانون» روشن است.
(۳) مفهوم «حب وطن» آشکار است و این بیت میرزاده عشقی را در زمره اشعار این دوره قرار می دهد.
(۴) توجه به رنج های فردی از مضامین رایج این دوره نیست.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۴۴)

۲۸. گزینه ۳ صحیح است.

برای پاسخگویی صحیح به این سؤال تسلط کامل بر متن کتاب درسی لازم است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه های ۴۲ و ۴۴ تا ۴۶)

توجه: نظر به اهمیت کسب مهارت در سوالات ترکیبی آرایه ادبی و لزوم تکرار و تمرین روی آرایه های ادبی آزمون های گذشته، سوالات این موضوع در آزمون ها به صورت تجمعی، و از مجموع مفاهیم بررسی شده از آزمون اول تا آزمون حاضر طرح می شود. لطفاً این روال در ادامه آزمون ها نیز حفظ خواهد شد.

۲۹. گزینه ۳ صحیح است.

استعاره: ماه استعاره مصرحه از معشوق
تشبیه: ۱- عقرب زلف، ۲- همچو شمع درآمد (وارد شد)
جناس ناهمسان: مست - دست
بررسی سایر گزینه ها:
(۱) تشبیه: می چون آفتاب، جامه مانند آب، نقاب مانند آتش / استعاره: ساقی استعاره مصرحه از معشوق، خاتون استعاره از باده / جناس ندارد.
(۲) جناس: بیمار - تیمار / استعاره: طبیب استعاره مصرحه از معشوق / تشبیه ندارد.
(۴) تشبیه: بار عشق / جناس تام: بار (سنگین)، بار (دفعه) / استعاره ندارد.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۹۷)

۳۰. گزینه ۴ صحیح است.

واژه آرایه یا تکرار واژه های «نمک و شکر»
تشبیه: نمک همانند شکر / لب مانند لعل / لب لعلت همانند نمک
مجاز: جهان (مردم)
تضاد: نمک - شکر

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۹۷)

۳۱. گزینه ۳ صحیح است.

تشخیص: دلم امیدوار است.
تضمین: «نون والقلم» (تضمین آیه اول از سوره القلم)
بررسی سایر گزینه ها:
(۱) تشبیه ندارد / جناس همسان: داد (حق)، داد (فریاد)
(۲) تشبیه: طوطی جان، آشیان بدن / جناس ندارد.
(۴) استعاره ندارد / جناس: گل - دل

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۹)

۳۲. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی ابیات:
(د) تشبیه: گل روی تو
(ب) مجاز: سر: قصد و تصمیم
(الف) تلمیح: اشاره به داستان لیلی و مجنون
(ج) جناس: جان - کان

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۹۷)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۳۱)

۳۳. گزینه ۱ صحیح است.

تشبیه: ۱- ماه چهره، ۲- مانند دسته گل
جناس: مست - دست
بررسی سایر گزینه ها:
(۲) تشبیه: دهانش همانند هیچ است / جناس ندارد.
(۳) جناس تام: چین (پیچ و خم)، چین (کشور) / تشبیه ندارد.
(۴) جناس و تشبیه ندارد.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۹۷)

۳۴. گزینه ۲ صحیح است.

تمام کلمات گزینه ۲ همگی سجع متوازی دارند.
بررسی سایر گزینه ها:
(۱) آرایه موازنه دارد، واژه های «باده» و «زلف» سجع متوازی نمی سازند.
(۳) آرایه موازنه و ترصیع ندارد.
(۴) آرایه موازنه دارد. واژه های «برگ» و «شاخ» سجع متوازی ندارند.
توجه داشته باشید که در ترصیع واژگان قافیه بررسی نمی شود.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۷۴)

۳۵. گزینه ۲ صحیح است.

تشبیه: پروانه وار (مشبه: من، مشبه به: پروانه)
جناس ناهمسان: سوزم - سازم
بررسی سایر گزینه ها:
(۱) تلمیح دارد به داستان حضرت خضر و آب بقا اما استعاره مکنیه ندارد.
(۳) استعاره مصرحه: گنج (وصال معشوق یا عشق) اما تضمین ندارد.
(۴) تضاد: درد و درمان - رنج و شفا اما مجاز ندارد.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۹۷)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۹)

۳۶. گزینه ۳ صحیح است.

تشبیه: زلف تو مثل هندو است.
استعاره: ۱- لعل (لب معشوق)، ۲- هندو در مصرع دوم (زلف معشوق)،
۳- کوثر در مصرع دوم (لب یا دهان معشوق)، ۴- آتش در مصرع دوم (آتش اول استعاره از چهره، آتش دوم استعاره از غم و اندوه)
سجع: نژاد - نهاد، نشین - نشان
(سجع در بیت را می توان در نیم مصرع ها هم یافت).
جناس ناهمسان: نشین - نشان.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۵۲ و ۹۷)

۳۷. گزینه ۳ صحیح است.

وزن گزینه های ۱، ۲ و ۴ کوتاه و کوبنده است و برای شعر حماسی مناسب است ولی وزن گزینه ۳ مناسب حماسه نیست.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۱۸)

۳۸. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه ها:
(۱) وزن شعر کند و غیرضربی (مفاعیلن) است و مناسب فضای غم و اندوه که با محتوای شعر کاملاً همسو است.
(۲) وزن شعر ضربی و تند است (مقتعلن مفاعلن) و مناسب فضای غم و اندوه که در شعر دیده می شود نیست.

[illegible]

(الف) قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند. (ب) جهان اسلام اینک با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کند. به این ترتیب، اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می‌گردد. (ج) حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گسترده است و نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است.

(حاجه‌شناسی، دهم، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۳)

۵۲. گزینه ۳ صحیح است.

الف) متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن، پدید آوردند و برخی از اندیشمندان مسلمان، کتاب‌هایی را درباره خدمات متقابل اسلام و ایران و همچنین فطرت و خویشتن الهی انسان تدوین کردند. (ب) هویت فرهنگی هر جامعه بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد.

ج) قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد، تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۵۳. گزینه ۲ صحیح است.

الف) تبعیت با رضایت است. = مارتین لوتر کینگ، رهبر پرنفوذ جنبش مدنی سیاهان آمریکا، در سخنرانی مشهور «روایی دارم» از آرزوی خود برای حقوق سیاهان سخن گفت.

ب) از نظر ارسطو حکومت اقلیت بر اساس فضیلت ← آریستوکراسی نامیده می‌شود. (افراد نخبه و باسوادی که می‌توانند در جامعه تأثیرگذار باشند).

ج) ویژگی لیبرال دموکراسی: لیبرال دموکراسی، نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. این نظام سیاسی، هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این جهانی است. این نظام سیاسی با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد، سازگار است. (د) حقیقت از نظر فارابی: از نظر او حقیقت با اراده الهی تعیین می‌شود و با کمک عقل و وحی شناخته می‌شود.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۲۶، ۱۲۹ و ۱۳۰)

۵۴. گزینه ۴ صحیح است.

قسمت اول: مشروعیت قدرت به این معناست که قدرت بر اساس شریعت و موافق با حکم خداوند اعمال شود.

قسمت دوم: مقبولیت در جایی است که قدرت بدون اکراه و بلکه با رضایت فردی باشد که قدرت را می‌پذیرد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۲۷)

۵۵. گزینه ۱ صحیح است.

الف) اقتصاد نفتی:

۱- تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است.

۲- دولت بزرگی به وجود می‌آید که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب‌وکار، افزایش دهد و حتی هزینه‌های آموزش و بهداشت را که در بیشتر نقاط دنیا از محل مالیات‌ها پرداخت می‌شود به کمک درآمدهای نفتی تأمین کند.

۳- در کوتاه‌مدت احساس رفاه بیشتری را آن هم با نوسانات زیاد برای مردم به ارمغان آورد؛ اما پایدار نیست.

۴- می‌تواند اقتصادی وابسته ایجاد کند که رشد و افول آن، به قیمت و درآمد نفتی وابسته است.

ب) یکی از وجوه تمایز جوامع: اقتصاد و مؤلفه‌های اقتصادی است.

ج) عامل اساسی در هویت‌یابی جوامع غربی: جهان غرب، هویت خود را بر اساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری، عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است. در این جهان، هویت انسان‌ها و جوامع، بیش از هر چیز به دارایی و توان اقتصادی آنها وابسته است.

د) جمعیت: اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۳۲ و ۱۳۹)

۵۶. گزینه ۳ صحیح است.

الف) پدیده نسل‌کشی در جهان: هرگونه اقدام به نابودی و حذف فیزیکی کل یا بخشی از جمعیت یک گروه بومی، قومی، مذهبی و... را نسل‌کشی یا پاک‌سازی نسلی می‌گویند. پدیده نسل‌کشی در جهان، نشانگر ابعاد هویتی جمعیت است.

ب) روزنه ورود استعمار: تهاجم اقتصادی استعمارگران غربی در طول تاریخ، علیه سایر ملت‌ها، اعمال می‌شده و در مقابل، واکنش‌های آنها را در پی داشته است؛ چرا که اقتصاد، روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به شمار می‌رود. کمپانی هند شرقی انگلیس که با ماهیت اقتصادی و تجاری فعالیت می‌کرد، عملاً ابزاری برای هویت‌زدایی و غارت و چپاول دارایی‌های عظیم مردم هند بود و مقاومت مردم هند به رهبری گاندی، نمونه‌ای از واکنش به چنین اقداماتی بود.

ج) اقتصاد مقاومتی: الگویی از اقتصاد پیشرفته، مستقل و مستحکم است که با باور به تعالیم حیات‌بخش اسلام و اتکا به ظرفیت‌های مولد مردمی و دولتی، روحیه جهادی، خلاقیت، نوآوری، امید، همبستگی و با حضور فعال و مؤثر در تعاملات جهانی، برای مردم ایران، امنیت، رفاه و پیشرفت توأم با عدالت و برای جهان اسلام و بشریت الگویی ایرانی اسلامی از رشد و شکوفایی را به ارمغان می‌آورد.

د) پاشنه آشیل ایران اسلامی: برخی از کشورهای سلطه‌گر غرب که از سویی اقتصاد را اساس همه‌چیز می‌پندارند و از سوی دیگر، تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابودشده می‌بینند، پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند؛ از این‌رو جنگ اقتصادی تمام عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته‌اند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۳۲، ۱۳۷، ۱۴۰ و ۱۴۱)

۵۷. گزینه ۳ صحیح است.

الف) افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی، به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است و کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی نیز به منزله محدود شدن گستره آن است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد. از این‌رو تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است.

ب) گسترش نهادی، همان گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی است. بنابراین لازمه بسط هویت جهان اجتماعی، افزایش جمعیت است. (ج) کاهش بیش از حد و کم‌سابقه رشد سالانه جمعیت، زمینه تغییر سیاست‌های جمعیتی را فراهم آورد. - در جهان متجدد به دلیل فردگرایی و اصالت لذت، این محبت و ایثارگرایی کاهش می‌یابد که به فرزندآوری کمتر و کاهش جمعیت می‌انجامد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۳۴ و ۱۳۵)

۵۸. گزینه ۱ صحیح است.

الف) منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.

ب) گاهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر همراه است. این دو پدیده را هم‌تغییر می‌گویند.

ج) جامعه‌شناسی تبیینی، نظم اجتماعی را بیشتر بر اساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، نفع، ترس و اجبار می‌داند. افراد جامعه بر اساس نوعی قرارداد، قواعد و مقرراتی را می‌پذیرند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۲۴، ۲۵ و ۲۸)

۵۹. گزینه ۲ صحیح است.

الف) در اوایل قرن نوزدهم، با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی (علت) فقط تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد. (پیامد)

ب) مطابق با شناخت نظم اجتماعی (علت) امکان پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه برای انسان‌ها فراهم می‌شود و جامعه‌شناسی به انسان‌ها این قدرت را می‌دهد. (پیامد)

۶۵. گزینه ۳ صحیح است.

(الف) برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما، نشان‌دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده‌اند.

(ب) مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد.

(ج) انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.

(د) با اینکه فضای مجازی معنای به روز بودن را در خود دارد ولی سبب می‌شود که فرد کاربر از زمان و مکان خودش جدا شود، با وجود دسترسی به مطالب زیاد و متنوع از دسترسی به مطالب مهم محروم گردد، با وجود آزادی و قدرت، تحت کنترل قرار گیرد و با وجود سرگرم شدن، سطحی شود.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

روان‌شناسی

۶۶. گزینه ۱ صحیح است.

فاصله زمانی بین احساس، توجه و ادراک آن قدر سریع است که ما آن را نادیده می‌گیریم. از طرفی با توجه به شدت صدا علی نیز آن را احساس کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) تحریک حواس از سوی محرک باید به میزان خاصی برسد تا آن عضو حسی تحریک شود. در اینجا نیز چون صدا را شنیده و حتی توجه و ادراک هم داشته، پس شدت محرک در حد تحریک گیرنده‌های صوتی بوده است.

(۳) علی رفتاری مبنی بر توجه انجام نداده است، مثلاً سر خود را بلند نکرده، پس به محرک توجه نکرده است.

(۴) در مواجهه با محرک بیرونی به ترتیب فرایندهای احساس، توجه و ادراک رخ می‌دهند.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۱)

۶۷. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) توجه به یک محرک خاص، به خاطر شغل، رشته تحصیلی و... در نتیجه اطلاعات بیشتری است که در ذهن افراد، پیرامون آن محرک خاص وجود دارد. مثل توجه یک پلیس به رفتارهای مشکوک افراد حتی در ساعات غیرکاری.

(ب) زمانی که افراد منتظر روبه‌رو شدن با محرک خاصی هستند، به محرک‌های شبیه به آن بیشتر توجه می‌کنند؛ مثل توجه به صدای بلندگوی فرودگاه، زمانی که در انتظار اعلام مقصد خود هستند.

(ج) زمانی که یک محرک، ویژگی خاصی همچون رنگ خاص، صدای بلند و... دارد، حواس افراد را بیشتر تحریک می‌کند؛ مثل توجه به موتورسیکلت صورتی‌رنگ.

(د) سبک پردازش افراد موجب می‌شود تا به محرک‌هایی توجه کنند که متناسب با همان سبک پردازش است، مثل توجه یک کودک که پردازش ادراکی دارد به ظاهر شخصیت‌های داستان.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۷۴)

۶۸. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست، اگر فرد بتواند همه محرک‌های اطراف را کامل و دقیق پردازش کند، دیگر آگاهی نسبی معنا ندارد. آگاهی نسبی دقیقاً به محدود بودن توجه اشاره دارد.

(۲) نادرست، این تعریف بیشتر به «توجه انتخابی» مربوط می‌شود که فرد یک محرک خاص را انتخاب و بقیه را حذف می‌کند. در آگاهی نسبی، حذف کامل وجود ندارد، بلکه سطح آگاهی کاهش پیدا می‌کند.

(ج) رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد. (علت) و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌داند و جوامعی که نظم اجتماعی را از این منظر برقرار می‌سازند، شاید با تطمیع و تهدید و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند، اما در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند. از این‌رو، مجبورند هر روز به حجم قوانین و مقررات نظارتی نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده خود بیفزایند. (پیامد)

(د) جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوت کمی می‌بیند (علت)؛ بنابراین برخی از جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند و در رفع نیازهای خود تواناترند؛ به همین دلیل پیشرفته‌ترند (پیامد).

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۸ و ۳۰)

۶۰. گزینه ۴ صحیح است.

جامعه‌شناسی تبیینی		
موضوع	روش	هدف
پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.	حس و تجربه (نگاه از بیرون)	پیش‌بینی و کنترل

موضوع: در رویکرد تبیینی، پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی و جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شود.

روش: روش مطالعه جامعه، همان روشی است که در مطالعه طبیعت به کار گرفته می‌شود. (نگاه از بیرون یا مناسبات بیرونی)

هدف: امکان پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل طبیعت را برای انسان‌ها فراهم می‌کند. (همان هدف علوم طبیعی)

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۲۶)

۶۱. گزینه ۳ صحیح است.

به سبب اینکه بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۳۸)

۶۲. گزینه ۲ صحیح است.

(الف) تأکید افراطی بر نظم اجتماعی ← رکود اراده‌ها
(ب) انکار ارزش‌های عاطفی و اخلاقی ← سقوط ارزش‌ها
(ج) محدود شدن مطالعات تبیینی به رفتارهای قابل مشاهده ← افول معانی
(د) تأکید بر روش‌های تجربی و کمی‌گرایی → محدود شدن دامنه پژوهش‌ها

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۶۳. گزینه ۳ صحیح است.

موارد (الف)، (ج) و (د) صحیح هستند.
تشریح مورد غلط (ب): زندگی اجتماعی انسان و نظم، هم‌زاد یکدیگرند؛ اما انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند بلکه قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند و از مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی بکاهند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۳۵)

۶۴. گزینه ۱ صحیح است.

(الف) در جنگ‌های نامنظم، افراد از نظم موجود پیروی نمی‌کنند؛ بلکه از آن فراتر می‌روند و با ارزش‌ها و معانی پیوند می‌خورند.

(ب) جنگ‌های نامنظم مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است که قادرند در موقعیت بومی خود، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند.

(ج) سربازان جنگ‌های نامنظم به سبب انگیزه‌های اخلاقی و آرمان‌های معنوی‌شان توانی فراتر از نظم موجود به دست می‌آورند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۳۲)

۷۲. گزینه ۱ صحیح است.

کارکرد جست‌وجو یعنی پیدا کردن یک محرک هدف مشخص در میان مجموعه‌ای از محرک‌های دیگر (محرک‌های انحرافی) در بافت یا زمینه مکانی. خطای اصلی در این کارکرد، از دست دادن محرک هدف است، مخصوصاً وقتی محرک هدف خیلی شبیه محرک‌های انحرافی باشد. در این سؤال: اگر لکه مشکوک کوچک باشد و شباهت زیادی به سایه‌های طبیعی ریه داشته باشد، یا به بیان علمی، محرک هدف ویژگی منحصربه‌فرد نداشته باشد، پزشک ممکن است آن را نبیند یا بافت طبیعی را با لکه‌ی واقعی اشتباه بگیرد. این دقیقاً همان خطای جست‌وجوست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) خستگی در شیفت شب: مربوط به کاهش کلی دقت و توجه است. بیشتر به گوش به زنگی و کاهش پایداری در طول زمان برمی‌گردد، نه به کارکرد جست‌وجو.

(۳) اشتباه در تفسیر تپش قلب: مربوط به ردیابی درست علامت است، چون پزشک علامت را با علامت دیگری هدف اشتباه گرفته است که انحرافی است.

(۴) پرداختن به چند محرک همزمان: این بیشتر به تقسیم توجه تقسیم شده یا پراکنده مربوط است، نه به جست‌وجو.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

۷۳. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۱) دشواری تکالیف، با اثر منفی توجه تقسیم‌شده، رابطه مستقیم دارد؛ بدین معنا که هر چه دو تکلیف دشوارتر باشند، اثر منفی توجه تقسیم‌شده نیز بیشتر خواهد شد.

(۳) استفاده از چند حس برای انجام یک کار، کارایی توجه را افزایش می‌دهد.

(۴) انجام تکالیف مشابه به صورت همزمان، اثر منفی توجه تقسیم‌شده را کاهش می‌دهد.

نکته: یکی از عوامل مؤثر در برآورد حداکثر مدت‌زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر، ویژگی‌های شخصی مثل درگیری و انگیزگی ذهنی است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۷۴. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) طبق اصل مجاورت، وقتی چند شیء در کنار یکدیگر باشند، ما آنها را به صورت یک گروه طبقه‌بندی می‌کنیم؛ مانند دوست پنداشتن دو نفر که در کنار هم هستند.

(ب) براساس اصل شکل و زمینه، ادراک ما از یک شیء تحت تأثیر زمینه‌های مختلف تغییر می‌کند؛ مانند جلوه متفاوت رنگ پوست در لباس‌های با رنگ متفاوت.

(ج) طبق اصل مشابهت، ما معمولاً تمایل داریم اشیا را براساس شباهت آنها در یک مقوله طبقه‌بندی کنیم؛ مانند گروه کردن دانش‌آموزانی که سطح زبان مشابه دارند.

(د) براساس اصل استمرار، ما تمایل داریم اشکال را به صورت متصل و پیوسته ببینیم؛ مانند حدس ادامه مسیر براساس الگوی حرکت پیشین.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۷۵. گزینه ۳ صحیح است.

براساس اصل استمرار مکتب گشتالت، آدمی تمایل دارد اشکال را به صورت پیوسته و متصل ببیند نه منقطع و غیرپیوسته. واقعیت آن است که این چراغ‌ها منفرد بوده و به تنهایی روشن و خاموش می‌شوند اما ترتیب روشن شدن آنها و تمایل ذاتی آدمی برای ادراک پدیده‌ها به صورت پیوسته موجب می‌شود تا ببینند تصور کند تصویر پیش چشم او متحرک بوده و ثابت نیست.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

(۳) نادرست، پردازش همزمان و دقیق چند محرک از توانایی انسان خارج است. توجه محدود است و تقسیم آن باعث افت کیفیت و کارایی آن می‌شود.

(۴) درست، براساس متن کتاب، در آگاهی نسبی فرد تنها نسبت به بخشی از محرک‌ها آگاهی کامل دارد و سایر محرک‌ها در حاشیه یا نیمه‌آگاه باقی می‌مانند.

نکته: مثال‌های کتاب درسی از مهم‌ترین منابع طرح تست هستند. در بسیاری از مواقع طراحان کنکور یا آزمون‌های آزمایشی مثال کتاب را با اندکی تغییر استفاده می‌کنند. برای مثال در کتاب درسی مفهوم «آگاهی نسبی و توجه» با مثال روبه‌رو بیان شده است. فردی در حال درس خواندن است که مادرش او را صدا می‌کند. متوجه می‌شود که مادر او را صدا زده اما به یاد نیارد او چه چیزی گفته است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۶۹. گزینه ۱ صحیح است.

- مرحله اول (صدای دستگاه که ابتدا محسوس است و سپس نادیده گرفته می‌شود): این دقیقاً تعریف خوگیری است؛ کاهش حساسیت نسبت به یک محرک ثابت و تکراری با گذشت زمان.

- مرحله دوم (افت تمرکز به دلیل فشار روانی و خستگی ذهنی): این بخش به درگیری و انگیزگی ذهنی مربوط می‌شود، چون درگیری ذهنی و فشار روانی می‌توانند توانایی تمرکز داشتن را کاهش دهند.

- مرحله سوم (نوشیدن آب و تغییر وضعیت برای بازگشت تمرکز): این عمل به عوامل زیستی ایجاد تمرکز ارتباط دارد، چون شرایط جسمی مثل تغذیه، استراحت و آب می‌توانند تمرکز را بهبود دهند.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷)

۷۰. گزینه ۳ صحیح است.

موقعیت‌های ردیابی علامت عبارت است از: اصابت یا تصمیم درست (محرک باشد و ردیابی شود) / از دست دادن محرک (محرک باشد ولی ردیابی نشود) / هشدار کاذب (ردیابی محرکی که غایب است) / رد درست (عدم ردیابی محرکی که غایب است).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ما با توجه به اطلاعات سؤال می‌دانیم که ۵۲ خودرو به درستی ردیابی و جریمه شده‌اند: اصابت / تصمیم درست اما نمی‌دانیم مجموعاً چند تعلیم درست بوده است.

در صورت سؤال اطلاعاتی در رابطه با تعداد خودروهای پلاک فردی که ردیابی نشده‌اند ارائه نشده تا تعداد مرتبه درست شناسایی شود.

(۲) ۵ بار مأمور خودرویی را با پلاک فرد جریمه کرده است: هشدار کاذب

(۴) ۳۳ بار نیز محرک حاضر را، یعنی خودروی با پلاک زوج ردیابی نکرد: از دست دادن محرک

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۷۱. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) گوش به زنگی به معنای توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک بازه زمانی طولانی است؛ یعنی همان کاری که سامانه پدافندی انجام می‌دهد.

(ب) گوش به زنگی تحت تأثیر خستگی کاهش می‌یابد، در نتیجه تابع مدت‌زمان انجام تکلیف است.

(ج) در گوش به زنگی، زمان ارائه محرک، نامشخص است. زمانی که محرک دریافتی مکانی ردیابی شود با کارکرد جست‌وجو مواجهیم.

(د) در گوش به زنگی جست‌وجو، هر چهار حالت ردیابی علامت می‌تواند اتفاق بیفتد.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۷۸)

زبان عربی

۷۶. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات مهم: کان: بود / أَمَّةٌ واحدة: امت واحدی، امتی واحد، یک امت واحد / بعث: برانگیخت، مبعوث کرد / مُبَشِّرِينَ: بشارت‌دهنده، مژده‌دهنده (قید حالت)
رد سایر گزینه‌ها:

کان: بود (رد گزینه ۴) / مُبَشِّرِينَ: بشارت‌دهنده (رد گزینه‌های ۱ و ۳) «مُبَشِّرِينَ» در این عبارت «حال» است و در گزینه‌های ۱ و ۳ به اشتباه به صورت صفت ترجمه شده است.

(عربی دوازدهم، صفحه ۲۴)

۷۷. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات مهم: يجب ... الحفاظ: واجب است ... محافظت - باید ... محافظت کنند / كلّ المواطنين: همه هم‌میهنان / أنابيب: لوله‌هایی / يُنْقَلُ: منتقل می‌شود، انتقال داده می‌شود / تجفّئ: آن را ... می‌کنند، آن را ... می‌گردانند / صالحاً للاستهلاك: قابل مصرف
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) منتقل می‌کنند ترجمه مناسبی برای يُنْقَلُ نیست. (يُنْقَلُ: مضارع مجهول انتقال داده می‌شود، منتقل می‌شود) - «بواسطه‌ها: به وسیله آن» ترجمه نشده است.

(۲ و ۴) هر هم‌میهنی معادل «كلّ مواطن» می‌باشد.
نکته: فعل «تجعل» در چنین جایگاه‌هایی در مفهوم گذاشتن و قرار دادن نیست بلکه در مفهوم از حالتی به حالتی دیگر درآوردن است. مثل: رتی جعلنی حراً. پروردگارم مرا آزاد گرداند (آزاد کرد) - یعنی برده بودم و آزادم کرد.

(عربی دهم، صفحه ۹۵)

۷۸. گزینه ۴ صحیح است.

کلمات مهم: وقع: بیفتد / نظری: نگاهم / العالم الذّوّب: دانشمند با پشتکار / أتذكّر: به یاد می‌آورم / محاولاته الكثيرة: تلاش‌های بسیاری، کوشش‌های بسیاری / مجال: زمینه / البناء والإعمار: ساختن و آبادانی / تسهيل: آسان کردن / أعمال صعبة: کارهایی سخت، کارهایی دشوار
خطای سایر گزینه‌ها:

معادل فارسی «الكثيرة» در «محاولاته الكثيرة» نیامده است (رد گزینه ۱) / «أتذكّر» فعل مضارع به معنای «به یاد می‌آورم» است (رد گزینه ۱) / «إن» حرف مشبّه بالفعل به معنای «همانا، قطعاً، بدون شک» است و کل جمله را مورد تأکید قرار می‌دهد و معادل فارسی آن باید در ابتدای جمله بیاید و نه در وسط یا در انتهای جمله (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «خَدَم» فعل ماضی به معنای «خدمت کرد» است و هرگز به صورت ماضی استمراری «خدمت می‌کرد» یا به صورت اسم «خدمتگزاران» ترجمه نمی‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / معادل فارسی «وَقَعَ» در گزینه‌های ۲ و ۳ نیامده است (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «نظر» مصدر به معنای «نگاه» است و هرگز به صورت فعل «می‌نگرم، نگاه می‌کنم» ترجمه نمی‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «تسهيل» مصدر به معنای «آسان کردن» است و هرگز به صورت «آسان شدن» در ترجمه نمی‌آید (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «محاولات» اسم جمع مؤنث سالم به معنای «تلاش‌ها، کوشش‌ها» است (رد گزینه ۳)
نکته: در تست‌های ترجمه دقت کنید که فعل به صورت اسم ترجمه نشود. مثال: «خَدَم» فعل ماضی به معنای «خدمت کرد» است و نباید به صورت اسم «خدمتگزاران» ترجمه شود.

نکته: در ترجمه اسم، به مفرد و جمع بودن اسم دقت کنیم.
مثال: «محاولات» اسم جمع مؤنث سالم به معنای «کوشش‌ها» است و نباید به صورت مفرد «کوشش» ترجمه شود.

(عربی دهم، صفحه ۱۰۷)

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۷۹. گزینه ۴ صحیح است.

کلمات مهم: يُحَذَّرُ: هشدار داده می‌شوند (فعل مجهول) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / أو: یا (رد گزینه ۳) / قرب: نزدیک / أنابيب: لوله‌ها / لوحات تحذيرية: تابلوهای هشداردهنده‌ای، تابلوهای هشداردهنده (رد گزینه ۳) / لونها أصفر: رنگشان زرد است (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(عربی دهم، صفحه ۹۵)

۸۰. گزینه ۴ صحیح است.

کلمات مهم: أصر: اصرار کردند، پافشاری کردند / المُخترعات الحديثة: اختراعات نوین، اختراعات جدید / حتّى أقبل علی: تا روی آورد به / عُشرات: ده‌ها / المعامل: کارگاه‌ها / سهّلت: آسان شد، آسان گردید / أعمال صعبة: کارهایی سخت، کارهایی دشوار / كانوا يشتغلون: کار می‌کردند
خطای سایر گزینه‌ها:

«حتّى أقبل علی» به معنای «تا روی آورد به ...» است (رد سایر گزینه‌ها) / «لَعَمَلِ الدّین» به معنای «کارگرانی که» است (رد گزینه ۱) / «عُشرات» اسم جمع مؤنث سالم به معنای «ده‌ها» است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «سهّلت» فعل ماضی مجهول به معنای «آسان شد، آسان گردید» است (رد گزینه ۲) / در گزینه ۲، معادل فارسی «مُجَدِّين» نیامده است (رد گزینه ۲) / كانوا يشتغلون: کار می‌کردند (رد گزینه ۳)

نکته: هرگاه پس از حرف «حتی» فعل ماضی بیاید، فعل ماضی به صورت ماضی ساده ترجمه می‌شود؛ اما اگر پس از حرف «حتی» فعل مضارع بیاید، فعل مضارع به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود. مثال: «حتّى أقبل علی: تا روی آورد / حتّى يُقبل علی: تا روی بیاورد»
نکته: به تفاوت معنای افعال ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید در باب‌های مختلف دقت کنید. مثال: «قبل: قبول کرد، پذیرفت» / «أقبل علی: روی آورد»

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۴)

۸۱. گزینه ۴ صحیح است.

در این گزینه «... و هم یصلّون» جمله حالیه دارای فعل مضارع است. و از آنجا که فعل جمله اول ماضی است این فعل مضارع به صورت ماضی استمراری (نماز می‌خواندند) ترجمه می‌شود. پس در این گزینه اشتباهی وجود ندارد.

خطای سایر گزینه‌ها:

(۱) در این گزینه «لم تُضعفا» فعل معلوم است و باید به صورت «ضعیف نکرد» ترجمه شود. / واقعتان مُرتان: دو حادثه تلخ

(۲) در این گزینه «ضعیفاً» حال است و نباید به صورت صفت ترجمه شود.
(۳) در این گزینه «مبتسماً» حال برای جمله اول است و باید در جمله اول ترجمه شود.

ترجمه صحیح: معلم مهربان، لبخندزنان در کلاس ایستاد و به دانش‌آموزانش نگاه کرد.

(عربی دوازدهم، صفحه ۲۰)

۸۲. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات مهم: نحسب: می‌پنداریم / المُخترعات الحديثة: اختراعات نوین / نستفيد: بهره می‌بریم / تملك: دارند / أنوفاً حادة: بینی‌های تیزی / تستين بها: از آن یاری می‌جویند / قد أُرشدنا: راهنمایی شده‌ایم / شقّ القنوات: شکافتن کانال‌ها / استهلاك الكهرباء: مصرف برق / أحاول: تلاش می‌کنم

در گزینه ۳، «قد أُرشدنا» فعل ماضی مجهول از صیغه متکلم مع‌الغیر به معنای «راهنمایی شده‌ایم» هستند و به صورت معلوم «ما را راهنمایی کرده‌اند» در ترجمه نمی‌آیند.

ترجمه صحیح گزینه ۳: به روشی آسان برای شکافتن کانال‌ها و حفر کردن معدن‌ها راهنمایی شده‌ایم.

۳) ماهی‌های بزرگی هستند که فقط براساس غرایز طبیعی شکار می‌کنند و هیچ همکاری گروهی ندارند.
۴) حیواناتی هستند که همیشه به محافظت انسان نیاز دارند تا در محیط‌های دریایی زنده بمانند.

۸۶. گزینه ۳ صحیح است.

مهم‌ترین نقش دلفین‌ها در زمان حاضر چیست؟
۱) مشارکت در مأموریت‌های دقیق نظامی و جاسوسی به نفع برخی کشورها.
۲) آموزش دلفین‌ها برای پرش و انجام کارهای شگفت‌انگیز در پارک‌های آبی برای شادی کودکان.
۳) نقش درمانی آنها در کمک به کودکانی که دچار انزوا یا ترس هستند برای کاهش اضطرابشان.
۴) شکار بیشتر ماهی‌ها برای حفظ تعادل محیط‌زیست و اقتصاد جهانی دریاها.

۸۷. گزینه ۱ صحیح است.

استفاده‌هایی که انسان‌ها با پیشرفت علم از دلفین‌ها کرده‌اند کدام است؟
۱) استفاده آنها در صید جایی که به ماهی‌گیران کمک می‌کردند سریع‌تر و بیشتر ماهی بگیرند.
۲) آنها را تنها در نمایش‌های سیرک به کار برده‌اند.
۳) استفاده از توانایی‌شان در فرستادن پیام میان کشتی‌ها بدون هیچ مشارکتی در مأموریت‌های دریایی.
۴) هرگز به طور عملی توسط انسان استفاده نشدند، بلکه فقط موجودات زیبایی بودند که دانشمندان در اعماق دریا مشاهده می‌کنند.

۸۸. گزینه ۳ صحیح است.

«استخدموا» فعل ماضی باب استفعال و جمع مذکر غایب است. (حرکت عین‌الفعل — است بنا براین فعل ماضی می‌باشد در فعل امر حرکت عین‌الفعل — می‌باشد: استخدموا)

۸۹. گزینه ۴ صحیح است.

«الذلافین» نایب فاعل است برای فعل مجهول «تَعَدُّ». فعل مجهول، فاعل ندارد بلکه نایب فاعل دارد.

(عربی دهم، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۹۰. گزینه ۳ صحیح است.

«ثُرُوت» تلفظ فارسی این کلمه است و تلفظ عربی آن «ثُرُوة» می‌باشد. / «العالم» در این عبارت به معنای جهان است پس العالم صحیح می‌باشد.
(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۹۱. گزینه ۳ صحیح است.

تست خواسته است که در کدام گزینه، نون وقایه قبل از جار و مجرور آمده است.
«ن» در «سَاعِدْنِي» مرا کمک کن» از نوع «نون وقایه» است که قبل از جار و مجرور «عَلَى جَمْع، إِلَيْهَا، فَيُالسِّفَرُ» آمده است!
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نون وقایه نیامده است و «ن» در «أَحْسِنِي» سومین حرف از حروف اصلی فعل «ح س ن» است و نون وقایه نیست.
۲) «ن» دوم در «يَنْصَرْنِي» مرا یاری می‌کند» از نوع «نون وقایه» است؛ اما پس از آن، جار و مجرور نیامده است. دقت کنیم که «عِنْدَ» و «بَعْدَ» هر دو اسم هستند و هرگز حرف جر نیستند.
۴) نون وقایه نیامده است و «ن» در «عَيْنِ» سومین حرف از حروف اصلی اسم است و نون وقایه نیست.
نکته: وقتی که فعلی به ضمیر «ی» متصل می‌شود، نون وقایه بین فعل و ضمیر واقع می‌شود.

مثال: «ن» در «سَاعِدْنِي» مرا کمک کن» از نوع نون وقایه است که میان فعل و ضمیر متصل «ی» آمده است «سَاعِد + ی = سَاعِدْنِي». فراموش نکنیم که ضمیر متصل به فعل، نقش مفعول را دارد.

نکته: در فعل ماضی مجهول، حرکت دومین حرف اصلی فعل «کسره» و حرکت تمام حروف متحرک (حرکت‌دار) قبل از آن، «ضمه» است.
مثال: فعل مجهول از «أُرْسِدَ» به صورت «أُرْسِدُ» می‌آید.
نکته: در ترجمه فعل مجهول، معمولاً از فعل «شدن» استفاده می‌کنیم.
مثال: «أُرْسِدْنَا» فعل ماضی مجهول به معنای «راهنمایی شدیم» است.
(عربی دهم، صفحه‌های ۹۷، ۱۰۱، ۱۰۶ و ۱۰۷)

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۱ و ۲۴)

۸۳. گزینه ۳ صحیح است.

ثروت بزرگش را: ثروته العظيمة (رد سایر گزینه‌ها) / بخشید: مَنَحَ، أعطى (رد گزینه ۲) / جوایزی ارزشمند: جوائز ثمينة (ترکیب وصفی نکره) (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / عرصه‌های مختلف: المجالات المختلفة - المجالات جمع غیرانسان و صفتش به صورت مفرد مؤنث می‌آید. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(عربی دوازدهم، صفحه ۲۲)

۸۴. گزینه ۱ صحیح است.

خردمندترین مردم، تیزبین‌ترین ایشان در فرجام (کارها) است.
مفهوم عبارت این است که انسان عاقل و خردمند، آینده‌نگر هست و در شروع هر کاری به فرجام و عاقبت آن کار می‌اندیشد.
بررسی گزینه‌ها:

۱) شاعر (جناتیان) به فکر خود و دیگران بودن و غافل نشدن از آخرت را مورد توجه قرار داده است.
۲) شاعر (مولوی) به توجه کردن به عاقبت کار و دوراندیشی برای دوری از زیان و ضرر اشاره کرده است.
۳) شاعر (ناصرخسرو) به دوراندیشی اشاره دارد و این که انسان عاقل به عاقبت کار خویش می‌اندیشد و جایی نمی‌خواهد که زیرش آب برود.
۴) شاعر (مولوی) به اهمیت دوراندیشی و توجه به عاقبت کار برای شرمسار نشدن در انتهای عمل اشاره نموده است.

(عربی دوازدهم، صفحه ۱۹)

ترجمه متن:

دلفین‌ها از پستانداران باهوش به شمار می‌آیند زیرا توانایی بسیار زیادی در یادگیری و برقراری ارتباط دارند. آنها به راحتی با افراد هم‌نوع خود از طریق امواج صوتی ارتباط برقرار می‌کنند و در موقعیت‌های دشوار، تصمیم‌های هوشمندانه‌ای می‌گیرند؛ و معمولاً در گروه‌های اجتماعی زندگی می‌کنند که با هم در شکار ماهی همکاری می‌نمایند.

انسان‌ها با پیشرفت علم، توانایی‌های این موجودات را درک کردند و آنها را در زمینه‌های مختلف به کار گرفتند؛ مانند فرستادن پیام‌ها میان کشتی‌ها یا مشارکت در برخی کارهای مهم دریایی و حرکات نمایشی. اما امروزه، نقش مهم‌تر آنها در زمینه درمان است؛ جایی که از طبیعت دوست‌داشتنی و هوش عاطفی‌شان در درمان به کمک حیوانات برای کودکان مبتلا به انزوا یا ترس استفاده می‌شود. دلفین‌ها با فعالیت و صبر با این کودکان برخورد می‌کنند و اضطراب آنها را کاهش می‌دهند و آرامش‌شان را افزایش می‌دهند.

بی‌تردید این موجودات زیبا گنجینه‌های طبیعی‌اند که شایسته حفاظت هستند.

۸۵. گزینه ۲ صحیح است.

دلفین‌ها براساس متن چه ویژگی‌هایی دارند؟

۱) موجودات دریایی هستند که توانایی خاصی جز پرش سریع در آب ندارند.
۲) از پستانداران باهوش‌اند که می‌توانند در موقعیت‌های دشوار تصمیمات مناسب بگیرند.

۹۲. گزینه ۴ صحیح است.

«شَجَعْتُ» فعل ماضی مجهول و «زَمِيلَةً» نایب فاعل آن می‌باشد «مدیر» وارد کلاس‌مان شد. پس یک همکلاسی که در مسابقه‌ای برنده شده بود، تشویق شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «زَمِيلَةً» نقش مضاف‌الیه را برای «مُجَالَسَةِ» دارد. «مُجَالَسَةُ» نایب فاعل برای فعل مجهول «تَكْرَهُ» می‌باشد «هم‌نشینی با هم‌کلاسی خودبزرگ‌بینی ناپسند به شمار می‌آید که آموزگاران کلاس را مسخره می‌کند».

(۲) «تَخَرَّجْتُ» فعل ماضی معلوم و «زَمِيلَةً» فاعل آن می‌باشد «هم‌کلاسی ممتازی از دانشگاه دانش‌آموخته شد که او را از کودکی می‌شناختم».

(۳) «تُحِبُّ» فعل مضارع معلوم و «زَمِيلَةً» مفعول آن می‌باشد «هم‌کلاسی راستگویی را دوست داریم که به یاد گرفتن درس‌ها و جُستن دانش اهتمام می‌ورزد».

نکته: افعالی مثل «تَجَحَّجَّ» موفق شد، «تَخَرَّجَّ» دانش‌آموخته شد، «دَخَلَ» وارد شد با وجود اینکه در ترجمه همراه با اشتقاقات فعل «شدن» می‌آیند، همگی معلوم هستند و هرگز مجهول نیستند.

نکته: نایب فاعل همواره پس از فعل مجهول می‌آید و از نظر اعراب، همواره مرفوع است.

مثال: در عبارت «شَجَعْتُ زَمِيلَةً نَجَحَتْ فِي مُسَابَقَةٍ» یک هم‌کلاسی که در مسابقه‌ای برنده شده بود، تشویق شد، «زَمِيلَةً» نایب فاعل و مرفوع است.

۹۳. گزینه ۴ صحیح است.

در این گزینه «ب» حرف جر هست و روی اعراب اسم تأثیر می‌گذارد و آن را مجرور می‌کند. در سایر گزینه‌ها حروف بر فعل مضارع اثر گذاشته است. (عربی دهم، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

۹۴. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) با توجه به مذکر بودن «باب» فعل نمی‌تواند مجهول باشد چون در صورت مجهول بودن با «باب» در جنس اختلاف دارد، پس أَغْلَقْتُ (أَغْلَقْتُ، أَغْلَقْتُ) و به صورت معلوم خوانده می‌شود ← در خانه را پیش از رفتن به ورزشگاه بستم (بستی).

(۲) «الْجِهَازُ» مفرد و مذکر است، پس نمی‌توان فعل را صُنِعَتْ خواند چون در آن صورت با نایب فاعل «الْجِهَازُ» در جنس هماهنگ نیست پس صُنِعَتْ (صُنِعَتْ، صُنِعَتْ) و به صورت معلوم خوانده می‌شود ← دستگاه را برای کم کردن مصرف برق ساختم (ساختم).

(۳) با توجه به جمع غیرانسان بودن «الرِّيَّاحُ» که در قواعد با مفرد مؤنث برابری می‌کند جنس فعل مشکلی ندارد ولی چون صِفَتِ الرِّيَّاحِ، یعنی الشَّدِيدَةُ منصوب آمده است، پس الرِّيَّاحِ نیز مفعول و منصوب است و فعل به صورت معلوم «تُرْسِلُ» خوانده می‌شود. ← بادهای شدید را برای جابه‌جا کردن ابرها در آسمان می‌فرستی.

(۴) با توجه به جمع غیرانسان بودن «الکُتُبُ» که در قواعد با مفرد مؤنث برابری می‌کند جنس فعل مشکلی ندارد و صِفَتِ آن، یعنی الْقِيَمَةُ بدون حرکت إعرابی آمده است، پس این جمله را می‌توان به صورت معلوم و مجهول خواند:

شکل معلوم: أُرْسِلَتْ (أُرْسِلَتْ، أُرْسِلَتْ) الْكُتُبُ الْقِيَمَةُ إِلَى مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ. ← کتاب‌های ارزشمند را به کتابخانه مدرسه فرستادم (فرستادی).

شکل مجهول: أُرْسِلَتْ الْكُتُبُ الْقِيَمَةُ إِلَى مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ. ← کتاب‌های ارزشمند به کتابخانه مدرسه فرستاده شد.

البته فعل فرار از برخورد ساکن‌ها این‌گونه می‌آید: أُرْسِلَتْ نکته ویژه: وقتی فعل و اسم بعدش هم‌جنس نیستند آن اسم نه فاعل است و نه نایب فاعل، بلکه مفعول است مثل «باب» در گزینه ۱ و «الجهاز» در گزینه ۲

۹۵. گزینه ۴ صحیح است.

در این گزینه «أَعْنَى» ساختار نون وقایه دارد و ضمیر «یاء» مفعول می‌باشد. («أَعْنَى» فعل امر + «ن» وقایه + «ی» مفعول) تشریح سایر گزینه‌ها:

(۱) در این گزینه «یاء» جزء ریشه فعل است و ضمیر نیست.

(۲) در این گزینه ضمیر «یاء» در «مَعْنَى» مضاف‌الیه و در «تَحْزَنَى» فاعل می‌باشد.

(۳) در این گزینه ضمیر «یاء» در «إِشْحَنَى» فاعل می‌باشد و حروف اصلی این فعل «ش ح ن» است و «ن» حرف اصلی است و نون وقایه نیست.

(عربی دهم، صفحه ۱۱۳)

تاریخ

۹۶. گزینه ۱ صحیح است.

اقوام آریایی برخلاف مردمان ایلام، بین‌النهرین، یونان و... برای خدایان خویش معابد باشکوه نمی‌ساختند.

(تاریخ دهم، صفحه ۱۲۸)

۹۷. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی موارد:

(الف) در قرن ۴ م. و در زمان شاپور دوم ساسانی اوستا به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.

(ب) در عهد اشکانی، ستایش ایزد مهر (میترا) به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت و در آنجا به کیشی مستقل تبدیل شد و سپس به اروپا رفت.

(ج) در دوره ساسانیان سه آتشکده آذربایجان مهر در خراسان (مخصوص کشاورزان)، آذرگشنسپ در آذربایجان (ویژه شاهان) و آذرفرنبدخ در فارس (خاص موبدان)، بزرگ‌تر و شکوهمندتر از دیگر آتشکده‌ها بودند.

(د) کتاب‌های اعتقادی براساس تعالیم زرتشت به زبان پهلوی تألیف شد. از جمله مهم‌ترین و مفصل‌ترین این کتاب‌ها باید از دینکرد نام برد که دانشنامه‌ای مشتمل بر عقاید زرتشتی است.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۲۹، ۱۳۲ و ۱۳۴)

۹۸. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) حکومت ساسانی با در اختیار گرفتن واردات ابریشم خام از چین و کوچاندن بافندگان ماهر از قلمرو روم در شام (سوریه) به ایران، کارگاه‌های بافندگی متعددی را در شوش، جندی‌شاپور (گندی‌شاپور) و شوشتر ایجاد کرد.

(ج) در دوران حکومت سلوکیان، تجارت رونق گذشته را نداشت؛ از حجم مبادله کالاهای ارزان‌قیمت کاسته شد و در عوض اشیای تجملی جای آنها را گرفت.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۲۵ و ۱۲۶)

۹۹. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی موارد نادرست:

– طغیان رودخانه‌های دجله و فرات و خراب شدن آب‌بندها و سدها در اواخر دوره ساسانیان واقع شد که یکی از عوامل ضعف و انحطاط آنان شد و ضربه سنگین بر اقتصاد آن وارد آورد.

– براساس گزارش یکی از مورخان چینی، شاهزاده‌ای از خاندان اشکانی برای نخستین بار کتاب‌های بودایی را به زبان چینی ترجمه کرد.

– مانی عقاید خود را در کتابی با عنوان شاپورگان نوشت و به شاپور هدیه کرد. مانی در زمان بهرام یکم به زندان افتاد و اندکی بعد اعدام شد.

– در زمان فرمانروایی خسرو انوشیروان، مبادلات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت و در نتیجه آن، جنبش علمی نیرومندی در ایران پدید آمد.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۲۰، ۱۳۲، ۱۳۵، ۱۴۳ و ۱۴۶)

۱۰۰. گزینه ۲ صحیح است.

ترتیب درست:

ب: هگمتانه (مادها) الف: قالی پازیریک (هخامنشیان) ج: معبد آناهیتا (اشکانیان) د: کاخ تیسفون (ساسانیان)

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۴۳، ۱۴۷، ۱۴۸ و ۱۵۰)

۱۰۱. گزینه ۲ صحیح است.

– نقاشی‌های هزار و یک شب اثر ابوالحسن غفاری (صنیع‌الملک)، نقاش‌باشی ناصرالدین‌شاه می‌باشد.

– نگاره امیرکبیر اثر محمدابراهیم نقاش‌باشی است.

– تابلوی تالار آینه اثر کمال‌الملک، نقاش عصر قاجار و پهلوی است.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۵۶)

۱۰۲. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی موارد نادرست:

الف) با به قدرت رسیدن قاجاریه و فروکش کردن جنگ‌های داخلی، مجدداً در اوایل دوره قاجار صنایع دستی در ایران رشد و رونق یافت. در این زمان، به علت جنگ‌های ناپلئون کالاهای صنعتی اروپایی، چندان به ایران وارد نمی‌شد.

ج) بازرگانان روسی و ارمنی با حمایت‌های مالی، نصب دستگاه‌های پنبه‌پاک‌کنی، توزیع بذر و بالا بردن استانداردهای تولید به روند افزایش صادرات پنبه کمک کردند.

ه) شهرهای تبریز، کاشان، همدان، اصفهان، کرمان، اراک و ولایت‌های کردستان و آذربایجان از مهم‌ترین مراکز قالی‌بافی در دوره قاجار بودند. تجار داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی در شهرهای تبریز و اراک کارگاه‌های کوچک و بزرگ فرش دایر کرده بودند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۴۹، ۵۱، ۵۳ و ۵۸)

۱۰۳. گزینه ۳ صحیح است.

در دوره قاجار، نگاه برخی حاکمان داخلی و روشنفکران به پیشرفت‌های کشورهای اروپایی دوخته شده بود. از سوی دیگر، برخی از کشورهای استعمارگر نیز به دلیل منافع خود، درصدد تغییر روش‌های تعلیم و تربیت در ایران بودند. در چنین فضایی و پس از آشنایی با پیشرفت‌های ایجادشده در اروپا، نخستین مدرسه‌ها به دست مسیونرهای اروپایی و غالب این مدارس تفاوت‌های جدی با سبک و فرهنگ تعلیم و تربیت در ایران اسلامی داشت.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۱۰۴. گزینه ۱ صحیح است.

ضعف حکومت قاجار در زمان گسترش استعمارگری‌های اروپاییان و همچنین طمع‌ورزی و فساد مالی درباریان، زمینه سلطه بیگانگان بر مملکت را فراهم کرده بود. بارزترین نتیجه این وضعیت، امتیازهای متعددی بود که به خارجی‌ان داده می‌شد.

نکته: سایر عوامل مطرح‌شده در گزینه‌های دیگر از دلایل جریحه‌دار شدن احساسات ملی ایرانیان می‌باشد.

مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در صحن حضرت عبدالعظیم که به مهاجرت صغری مشهور است اولین مرحله اتحاد نیروهای ضداستبداد بود.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۶۱ و ۶۷)

۱۰۵. گزینه ۳ صحیح است.

آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی به همراه آیت‌الله سید محمد طباطبایی از رهبران نهضت مشروطه در داخل ایران بودند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۶۳ و ۷۳)

۱۰۶. گزینه ۳ صحیح است.

پس از به سلطنت رسیدن احمدشاه و تشکیل دولت جدید، جمعی از مستبدان و مرتجعان به وزارت و حکمرانی ایالات و سایر مقام‌های دولتی رسیدند. آتش خشم مشروطه‌خواهان تبریز شعله‌ور و ناخرسندی آنان علنی شد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۷۴)

۱۰۷. گزینه ۳ صحیح است.

وقایع ذکرشده به این ترتیب روی داده‌اند: ۱- مهاجرت کبری و تحصن در سفارت انگلستان (توآمان)، ۲- قرارداد ۱۹۰۷، ۳- به توپ بسته شدن مجلس (تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۶۷ و ۷۰ تا ۷۲)

۱۰۸. گزینه ۳ صحیح است.

روسیه به چند دلیل با نهضت مشروطه ایران مخالفت می‌کرد:

۱- جلوگیری از نفوذ انگلیس که در لباس مشروطه‌خواهی، از مشروطه‌طلبان حمایت می‌کرد ۲- کمک به محمدعلی‌شاه که طرفدار روس بود.

۳- پیشگیری از قیام ملت‌های منطقه قفقاز برای گرفتن آزادی

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۷۰)

جغرافیا

۱۰۹. گزینه ۳ صحیح است.

در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نادرست - درست (۲) نادرست

(۴) نادرست - نادرست

(جغرافیا دهم، صفحه ۷۷)

۱۱۰. گزینه ۱ صحیح است.

در سال ۱۳۱۶ کشور به ۱۰ استان و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. در این قانون هر استان به چند شهرستان و هر شهرستان به چند بخش و هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم می‌شد. بنابراین قصبه معادل روستا بود که امروزه واحد مبدأ تقسیمات کشوری است که حداقل تعداد ۲۰ خانوار یا ۱۰۰ نفر در آنجا سکونت داشته باشند.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۷۸ و ۸۰)

۱۱۱. گزینه ۴ صحیح است.

سکونتگاه‌های شهری شکل‌های گوناگون دارند. شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوتی دارند. شهر همدان شهری شعاعی (ستاره‌ای) است که دارای یک مرکز اصلی (میدان) بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند و سایر فضاها، اطراف آنها شکل می‌گیرند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شهرهای خطی مانند بوشهر

(۲) شهرهای شطرنجی مانند سلماس

(۳) مربوط به روستاهای متمرکز می‌شود.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۱۱۲. گزینه ۲ صحیح است.

با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ در سال‌های اخیر از جمله آلودگی هوا، گرانی مسکن و آسیب‌های اجتماعی، حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها آغاز شده است. این پدیده را «شهرگزیزی یا مهاجرت معکوس» می‌گویند.

(جغرافیا دهم، صفحه ۹۳)

۱۱۳. گزینه ۳ صحیح است.

شکل (الف) بیانگر مفهوم واژه سکونتگاه از دیدگاه دانش جغرافیا است و محلی است از مجموعه مساکن که عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری آن نقش دارند.

شکل (ب) سکونتگاه‌ها نه تنها به عنوان محل آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان تلقی می‌گردند، بلکه انسان بخشی از هویت خود را از قلمروهای سکونتگاهی خود اخذ کرده است و نسبت به زادگاه خود تعلق خاطر و حس دفاع و فداکاری دارد.

(جغرافیا دهم، صفحه ۸۳)

فلسفه و منطق

۱۲۱. گزینه ۴ صحیح است.

در تعریف مفهومی می‌توان با استفاده از مترادف‌های مفهوم مجهول، مفهوم موردنظر را تعریف لغوی کرد. مانند آنکه در تعریف ممارست بگویم پیگیری و تلاش کردن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) منطق علمی است که وظیفه آموزش تعریف کردن را دارد و علوم باید اصطلاحات خود را تعریف کنند.

(۲) هر مفهومی نیازمند تعریف کردن نیست، مفاهیم معلوم نیازی به تعریف ندارند و همچنین مفاهیم بدیهی که همان مفاهیمی هستند که همه می‌شناسند نیز تعریف نیازی ندارد و مفهومی مانند هستی یا بودن بدیهی است.

(۳) گاهی ریشه اختلاف در گفت‌وگو کردن نداشتن تعریف دقیق یا مشخص نبودن مفهوم است. طبعاً نمی‌توان گفت‌وگویی انجام داد بدون دانستن موضوع گفت‌وگو.

(منطق دهم، صفحه ۳۰)

۱۲۲. گزینه ۱ صحیح است.

این تعریف لغوی است، زیرا مفهوم خزر را معرفی می‌کند. هرگاه در ابتدای تعریف اصطلاحاتی مانند نام، اسم آورده شد تعریف لغوی است. سایر تعاریف مفهومی هستند زیرا با استفاده از مفهوم عام و خاص تعریف رخ داده است.

(منطق دهم، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۲۳. گزینه ۲ صحیح است.

کاربرد اصلی مفهوم عام آن است که با آوردنش، ذهن مخاطب به سمت یک دسته‌بندی خاص می‌رود؛ مثلاً هنگامی که در تعریف مثلث می‌گوییم شکل سه‌ضلعی، مخاطب با شنیدن شکل ذهنش به سمت اشکال می‌رود و نه به سمت رنگ‌ها، غذاها، حیوانات.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عبارت درستی است اما خیلی کلی می‌باشد و گزینه ۲ کامل‌تر است.

(۳) مفهوم عام ویژگی خاص نیست و عام است.

(۴) با رسیدن به ویژگی‌های مشترک مفهوم مجهول با سایر مفاهیم، مفهوم عام ساخته می‌شود.

(منطق دهم، صفحه ۳۱)

۱۲۴. گزینه ۱ صحیح است.

در هر تعریف مفهومی، رابطه مفهوم عام و مفهوم خاص همیشه عموم و خصوص مطلق است به شکلی که مفهوم عام، دایره بزرگ‌تر یا دایره عام است و مفهوم خاص، دایره کوچک‌تر یا دایره خاص است.

(منطق دهم، صفحه ۳۱)

۱۲۵. گزینه ۳ صحیح است.

این تعریف جامع نیست، زیرا شامل پرندگانی مانند پنگوئن و شترمرغ که پرواز نمی‌کنند نمی‌شود و همچنین مانع هم نیست زیرا شامل خفاش که پستاندار است و نه پرنده هم می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این تعریف هم جامع و هم مانع است. (تعریف مفهومی اسب همین است.)

(۲) این تعریف جامع است ولی مانع نیست، زیرا شامل همه فلزات می‌شود.

(۴) این تعریف جامع است ولی شامل علومی مثل فلسفه هم می‌شود و مانع نیست.

(منطق دهم، صفحه ۳۵)

۱۲۶. گزینه ۳ صحیح است.

تعریف دقت واضح است زیرا تعریف ارائه شده قابل درک است و واژه‌های استفاده شده قابل فهم است.

(منطق دهم، صفحه ۳۴)

۱۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به طور کامل توجه نشده است.

(جغرافیا دهم، صفحه ۱۰۱)

۱۱۵. گزینه ۱ صحیح است.

استفاده از کشت گلخانه‌ای، یکی از روش‌هایی است که بین باغداران ایرانی رایج شده است؛ زیرا مزایای فراوانی دارد، از جمله: کاهش مصرف آب، تولید در طول سال و همه جا، کنترل بهتر وضعیت کشت.

(جغرافیا دهم، صفحه ۹۷)

۱۱۶. گزینه ۴ صحیح است.

شهرنشینی با افزایش فشار بر منابع، مصرف انرژی و آلودگی آب و خاک و هوا همراه است. یکی از ارکان مهم پایداری شهر سالم به حداقل رساندن آلودگی و تخریب محیط‌زیست است. تصویر مربوط به اجرای طرح بام تا بام در شهر یزد برای استفاده از انرژی خورشیدی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در مورد شهر هوشمند است.

(۲ و ۳) در مورد مبلمان شهری است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۱۷. گزینه ۳ صحیح است.

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور (وابسته به وزارت کشور) وظیفه هماهنگی و پشتیبانی مالی، فنی و علمی از شهرداری‌ها و دهیاری‌ها را بر عهده دارد و همزمان بر اجرای طرح‌های عمرانی و خدمات شهری و روستایی نظارت می‌کند.

بررسی سایر عبارت‌ها:

(ب) و (د) از وظایف شوراهای اسلامی شهر و روستاست.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۳۵)

۱۱۸. گزینه ۱ صحیح است.

بیشتر روستاییان با مسائلی چون نداشتن مالکیت زمین، کمبود زمین، یکپارچه نبودن و قطعه‌قطعه بودن زمین‌های کشاورزی و نداشتن سرمایه لازم برای کشت تجاری و سودآور و نیز عدم دسترسی مناسب به بازارها دست به گریبان‌اند.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۳۱)

۱۱۹. گزینه ۲ صحیح است.

شهر پایدار شهری است که در آن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان به طور مناسب و عادلانه برطرف می‌شود، بدون اینکه منافع نسل‌های آینده به خطر بیفتد و شهر و فعالیت‌های شهری کمترین تأثیر نامطلوب را بر محیط‌زیست دارد.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۲۸)

۱۲۰. گزینه ۴ صحیح است.

«مبلمان شهری» مفهومی گسترده است و به معنای مجموعه وسیعی از وسایل و نمادها و عناصر است که مورد استفاده عموم ساکنان شهر قرار می‌گیرد.

صاحب‌نظران معتقدند که در طراحی مبلمان شهری باید فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت گردد. همچنین به نیازهای افراد ویژه مانند معلولان و جانبازان و سالخوردگان توجه شود؛ مانند طراحی خط بساویی مخصوص عبور نابینایان و رمپ عبور ویلچر در ساختمان‌های عمومی و پارک‌ها.

بررسی سایر موارد:

ب و د) مربوط به شهر هوشمند است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۲۶)

۱۲۷. گزینه ۳ صحیح است.

با توجه به اینکه از تمدن‌های قدیمی‌تر آثاری نداریم و می‌دانیم که اگر یک تمدن دارای فلسفه بوده است این اندیشه‌ها از تمدن‌های قبلی به آن منتقل شده است پس یونان اولین مکان و زمان آغاز فلسفه نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تمدن یونان خودش دارای فلسفه بود و تمدن‌های بعدی هم فلسفه داشتند اما این دلیل صورت سؤال نیست.

(۲) هر علمی آغاز زمانی و مکانی دارد اما درباره فلسفه دقیق نمی‌دانیم کجا و کی بوده.

(۴) تمدن ایران سرزمین فلسفه‌خیز است اما دلیل صورت سؤال نیست.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۲۹)

۱۲۸. گزینه ۲ صحیح است.

یونان مهد تفکر فلسفی است یعنی نخستین‌بار در آنجا تفسیر جهان با روش عقلانی رایج شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مکان آغاز فلسفه را نمی‌توان دقیق مشخص کرد.

(۳) یونان مهد تفکر فلسفی است؛ زیرا نخستین مجموعه با جنبه فلسفی از یونان به یادگار مانده است. (به علت و معلول دقت کنید.)

(۴) شناخت طبیعت و هستی با روش عقلانی برای اولین‌بار شروع شد.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳۰)

۱۲۹. گزینه ۴ صحیح است.

تالس براساس اینکه شکل‌های مختلف آب وجود دارد، حدس زد سایر واقعیت‌های هستی هم شکل‌های دیگر آب هستند و در نهایت گفت هر چیزی از آب ساخته شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) او آب را سازنده حقایق می‌دانست.

(۲) از او نوشته‌ای باقی نمانده است و از آثار سایر اندیشمندان او را شناخته‌ایم.

(۳) تالس هم مانند دیگر اندیشمندان آن دوره به دنبال یافتن تغییرات و دگرگونی‌ها بود.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳۱)

۱۳۰. گزینه ۳ صحیح است.

اندیشه فیثاغورس این بود که اصول ریاضی درباره تمام موجودات صادق است و اعداد و اصول اعداد همان عنصر اولیه هست. منظور فیثاغورس این است که می‌توان هستی را با توجه به روابط و اصول ریاضی مورد شناسایی قرار داد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) او پایه‌گذار علوم ریاضی هندسه و فلسفه بود.

(۲) ریاضیات را به گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان در هم آمیخت و یک دستگاه عمیق فلسفی ایجاد کرد.

(۴) اهمیت فیثاغوریان به ریاضی بود و نه به عرفان.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳۱)

۱۳۱. گزینه ۲ صحیح است.

اندیشه اول هراکلیتوس وحدت اضداد است و اندیشه دوم او تغییر و تحول دائمی جهان است. از آنجایی که اضداد در کنار هم قرار گرفتند و دائماً در حال تبدیل شدن هستند (اندیشه اول)، پس جهان هم یکسره در حال تغییر و تحول است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اضداد هراکلیتوس، اضداد مادی هستند و اضداد عقلی مانند بودن و نبودن به هم تبدیل نمی‌شوند. نمی‌شود یک چیز هم باشد و هم نباشد.

(۳) او همه چیز را در حرکت و جریان می‌دانست و هیچ چیز ثابت و بدون تغییر در جهان نیست.

(۴) از نظر او دامنه کوه هم سربلایی است و هم سرپایینی است اما این دو یکی نیستند بلکه این دو، دو ضد هستند که می‌توانند به هم تبدیل بشوند.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۳۲. گزینه ۱ صحیح است.

پارمنیدس عنصر اولیه هستی را نمی‌تواند معرفی کند زیرا او بیان کرد که فقط یک وجود بدون تغییر وجود دارد. پس جهان دارای عنصر نیست بلکه جهان همان وجودی است که از ابتدا بوده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) با توجه به ورود اندیشه‌های اندیشمندان ایونایی به آتن، سوفیست‌ها اختلافی ساختند بلکه اندیشه‌های غالباً متضاد ایونایی باعث این اختلاف شد.

(۳) با توجه به اختلاف نظرات اندیشمندان ایونایی، سوفیست‌ها به نسبی و ذهنی بودن حقیقت در مسیر شناخت هستی رسیدند.

(۴) از نظر پارمنیدس هستی دو ساحت دارد؛ در ساحت واقعی که با عقل قابل شناسایی است، تغییری وجود ندارد. در ساحت ظاهری که با

حس قابل شناسایی است شما تغییر را می‌بینید.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

۱۳۳. گزینه ۲ صحیح است.

براساس اصل وجوب علی و معلولی که زیرمجموعه اصل علت است هر معلولی دارای علت است و از مشاهده یک معلول، می‌توان فهمید که علتی هم هست که آن معلول را ایجاد کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) رابطه علتی هم مانند هر رابطه دیگری دوطرفه است اما تفاوت در آن است که برای شروع این رابطه فقط وجود طرف اول که علت است ضروری است.

(۳) یافتن علت پدیده‌ها یا علت‌یابی اساساً کار دانشمندان علوم است، فلاسفه به خود رابطه علتی توجه کرده‌اند.

(۴) سایر روابط (غیر از علتی) فرع بر وجود طرفین یا قائم (وابسته) به وجود طرفین است ولی در رابطه علتی، این رابطه وابسته به یک ظرف که علت می‌باشد هست.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۱۴)

۱۳۴. گزینه ۴ صحیح است.

تجربه‌گرایان، علتی و سنخیت را قبول دارند و این اصول را ضروری می‌دانند اما با توجه به این نکته که این اصول با استفاده از تجربه و حواس به دست آمده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تنها اشتباه این عبارت این است که دکارت مصادیق علتی را مانند هر فیلسوف دیگری امری تجربی می‌داند.

(۲) هیوم درباره درک اشتباهی مردم و فرض اشتباه آنها از وجود این رابطه را با توضیح توالی و تداعی روشن کرد.

(۳) فلاسفه مسلمان مصادیق مادی علتی را با تجربه به دست می‌آورند و نه عقل.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۱۶، ۱۷ و ۱۹)

۱۳۵. گزینه ۱ صحیح است.

اشیا و پدیده‌های موجود (واجب بالغیر) در ذات خود ممکن‌الوجود هستند و اگر اکنون موجود شده‌اند به خاطر آن است که علتی آنها را از حالت امکانی خارج کرده و وجود را برای آنها ضروری کرده است. در توضیح این اصل، اشاره‌ای به ممتنع‌الوجود نمی‌شود.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۱۹)

۱۳۶. گزینه ۱ صحیح است.

با فرض علت ناقصه نمی‌توان دقیق گفت که معلول ایجاد می‌شود یا نمی‌شود. چون علت ناقصه بخشی از علت تامه است و اینکه بدانیم بخشی از علت تامه یا همان علت ناقصه وجود دارد به معنی وجود یا عدم وجود بخش‌های دیگر علت نیست. پس اگر بدانیم علت ناقصه هست شاید معلول ایجاد شود اگر علت تامه هم باشد.

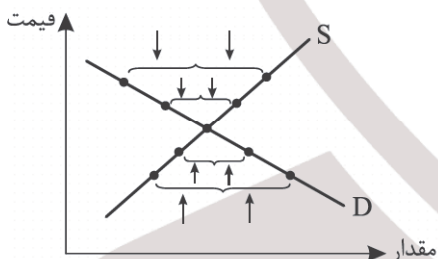

۱۴۲. گزینه ۲ صحیح است.

راه‌های نزدیک شدن کشور به استقلال و استحکام اقتصادی:
راه‌های تأمین کالاهای وارداتی و بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند.
از وضعیت تک محصولی فاصله بگیرد.
با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور تأمین کند.
به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد.
(اقتصاد دهم، صفحه ۷۷)

۱۴۳. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:
(الف) نادرست، دقت کنید: در قانون تقاضا رابطه بین قیمت و مقدار تقاضا ارزیابی می‌شود نه منحنی تقاضا.
(ب) درست، زیرا هرگاه درآمد خانوار کاهش پیدا کند تقاضا برای کالای پست افزایش می‌یابد.
(ج) درست، زیرا پایین بودن قیمت‌ها موجب افزایش تقاضا و کاهش عرضه می‌شود پس برای جبران مازاد تقاضا، مردم حاضرند برای محصول پول بیشتری بپردازند.
(د) نادرست، همواره افزایش قیمت‌ها در وضعیت کمبود عرضه و کاهش قیمت‌ها در وضعیت مازاد عرضه، موجب کم شدن فاصله نقاط عرضه و تقاضا می‌شود. تا جایی که این فاصله از بین رفته و بازار به حالت تعادل برسد.

(ه) نادرست، برای فروش یک محصول (در اینجا خانه) فروشنده اقدام به تشکیل بازار مزایده می‌کند تا بتواند محصول خود را به بالاترین قیمت پیشنهادی بفروشد.

(و) درست، به دلیل بزرگ بودن بازار رقابتی و تعداد بالای عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان هیچ‌یک به تنهایی قادر به قیمت‌گذاری برای محصول نیستند و تعامل هر دو گروه موجب شکل‌گیری قیمت می‌شود.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۲)

۱۴۴. گزینه ۴ صحیح است.

هرگاه یک محصول مشترک بین چند کشور مورد مقایسه قرار بگیرد، در رابطه با مزیت مطلق صحبت می‌کنیم: کشوری که مقدار تولیدش بیشتر، قیمت تمام‌شده‌اش کمتر، کیفیت محصولش بالاتر و یا درآمد بیشتری از محصول به دست بیاورد، نسبت به سایر کشورها در تولید آن محصول مزیت مطلق دارد. بنابراین در مقایسه سه کشور در تولید دارو، کشور C چون با قیمت کمتری محصول را تولید کرده مزیت مطلق دارد. در تولید مواد شوینده کشور B مزیت مطلق دارد و در تولید مواد ضدعفونی‌کننده نیز کشور B مزیت مطلق دارد. اما کشور A در تولید هیچ محصولی مزیت مطلق ندارد. لذا به منظور جلوگیری از بیکاری عوامل تولید، در مقایسه سه محصول در کشور خود در تولید مواد ضدعفونی‌کننده دارای مزیت نسبی است. همچنین کشور B در مقایسه بین دو محصول که به نسبت سایر کشورها در تولید آنها مزیت مطلق دارد. در داخل کشور خود در تولید مواد شوینده نسبت به دارو مزیت نسبی دارد. گزینه ۴ به اشتباه تولید دارو را مزیت نسبی عنوان کرده است.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) شاید معلول ایجاد شود اگر بقیه علت‌های ناقصه هم باشند و علت تامه شده باشد.

(۳) می‌توان فرض کرد که سایر علت‌های ناقصه هم بیایند و علت تامه باشد.

(۴) نکته‌ایم که علت تامه نیست، گفته شده است علت ناقصه هست حال شاید بقیه اجزا علت هم باشند و علت تامه باشد و معلول ایجاد شود.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۲۵)

۱۳۷. گزینه ۳ صحیح است.

یکی از نتایج اصلی قبول و پذیرش معنای دوم اتفاق که در معنای نفی سنخیت است آن است که اگر هر چیزی بتواند از هر چیزی ایجاد شود و سنخیتی میان علت و معلول وجود نداشته باشد، پس انسان نمی‌تواند دست به هر کاری بزند چون شاید آب خوردن بتواند باعث مرگ یا آتش‌سوزی یا سیل شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حتمیت داشتن نظام طبیعت مربوط به اصل وجوب علی و معلولی است و نه سنخیت

(۲) با توجه به متن کتاب، بعضی از فلاسفه این معنا را پذیرفته‌اند.

(۴) با قبول عدم وجود اصل سنخیت، هیچ علمی دیگر اعتبار ندارد و این متناقض با یک هستی نظام‌مند است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۲۵)

۱۳۸. گزینه ۴ صحیح است.

درباره معنای سوم اتفاق، سه دسته فیلسوف وجود دارند:

دسته اول: اعتقاد به خالق / اعتقاد به غایت

دسته دوم: عدم اعتقاد به خالق / عدم اعتقاد به غایت

دسته سوم: عدم اعتقاد به خالق / اعتقاد به غایت

اما گروهی که اعتقاد به خالق داشته باشند ولی اعتقاد به غایت نداشته باشند وجود ندارد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۱۳۹. گزینه ۴ صحیح است.

معنای چهارم اتفاق همان‌طور که گفته شد، رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده است. این معنای اتفاق با هیچ‌یک از اصول و لوازم علیت مخالف نیست بلکه مربوط به علم ناقص و محدود ما نسبت به حوادث پیرامونی است بنابراین می‌تواند کاربرد درستی داشته باشد و همه این کاربرد را قبول دارند. نظر فلاسفه و مردم: همگی قبول دارند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۲۶)

۱۴۰. گزینه ۴ صحیح است.

نظریه دموکریتوس با معنای دوم، سوم و چهارم سازگار است. (یعنی دموکریتوس و هر کسی که این حرف را بزند، دارد می‌گوید سنخیت و غایت در جهان نیست و معنای چهارم را هم که مهمه قبول دارند.) در بیان دموکریتوس از برخورد ذرات هم‌اندازه و هم‌شکل قبول اصل سنخیت یا علیت به چشم می‌خورد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۲۲)

اقتصاد

۱۴۱. گزینه ۲ صحیح است.

گاهی دولت برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاها وضع می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) با افزایش تعرفه‌ها همکاری با دیگر کشورها کاهش می‌یابد نه افزایش.

(۳) افزایش تعرفه‌ها موجب کاهش واردات می‌شود نه افزایش.

(۴) تعرفه‌ای که هنگام اجرای تعرفه‌ها اجرا می‌شود مربوط به واردات کالا است نه صادرات.

(اقتصاد دهم، صفحه ۷۵)

بررسی عبارت‌ها:

الف) مهم‌ترین مالیات مستقیم:

ماليات بر درآمد $23\%, 75\%, 000 =$

ب) مجموع مالیات‌های غیرمستقیم

عوارض گمرکی و خدماتی + مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف = $6\%, 80\%, 000 + 6\%, 000, 000 + 11\%, 15\%, 150 = 24\%, 95\%, 150$

ج)

عوارض گمرکی $75\%, 65\%, 000 =$

د) مجموع مالیات‌های مستقیم

$23\%, 75\%, 000 + 11\%, 15\%, 150 =$ ماليات بر دارایی + مالیات بر درآمد = $41\%, 000, 000$

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۴۸. گزینه ۱ صحیح است.

آرمان‌ها و چشم‌اندازهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشورها ممکن است تفاوت‌های قابل توجهی داشته باشند. همین امر موجب می‌شود تا دولت‌ها در طول تاریخ و در شرایط گوناگون، برخوردهای گوناگون و گاه متعاضی با مسئله تجارت بین‌الملل داشته باشند نه چشم‌اندازهای اقتصادی (رد سایر گزینه‌ها).

(اقتصاد دهم، صفحه ۷۴)

۱۴۹. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) در قیمت ۱۷۵۰۰۰ تومان مقدار عرضه ۳۴۰ واحد و مقدار تقاضا ۴۵۰ واحد است و چون سؤال در رابطه با عرضه است پس:

$450 - 340 = 110$ کمبود عرضه $\Rightarrow$ تقاضا < عرضه

ب) در قیمت ۲۳۰۰۰۰ تومان مقدار عرضه ۵۲۰ واحد و مقدار تقاضا ۲۷۰ واحد است و چون سؤال در رابطه با تقاضا است، پس:

$520 - 270 = 250$ کمبود تقاضا $\Rightarrow$ عرضه < تقاضا

ج) در قیمت ۲۰۶۰۰۰ تومان مقدار عرضه ۴۵۰ واحد است و چون با مقدار تعادل مقایسه شده (تعادل = ۴۰۰)، پس:

عرضه در قیمت ۲۰۶ هزار تومان < تعادل در قیمت ۱۹۱ هزار تومان $450 - 400 = 50$ مازاد عرضه نسبت به تعادل $\Rightarrow$

د) در قیمت ۲۱۸،۵۰۰ تومان اگرچه تولیدکننده ۴۸۰ واحد کالا تولید و عرضه کرده اما به دلیل بالا بودن قیمت فقط ۳۲۰ واحد آن به فروش رسیده است پس درآمد حاصله از فروش همین ۳۲۰ واحد است. همچنین باید بدانیم که در تمام قیمت‌ها درآمد تولیدکننده همان پرداختی مصرف‌کننده است:

$218,500 \times 320 = 69,920,000$ درآمد تولیدکننده و پرداختی مصرف‌کننده

ه) در قیمت تعادلی میزان عرضه و تقاضا با هم برابر است یعنی مصرف‌کننده و تولیدکننده سر قیمت با هم به توافق رسیده‌اند. پس تمام محصولات به فروش می‌رسند، اما در قیمت‌های کمتر از تعادل چون قیمت پایین است پس تولیدکننده کم تولید می‌کند و چون قیمت کم است پس مصرف‌کننده همه محصولات را خریداری می‌کند.

(اقتصاد دهم، صفحه ۵۱)

۱۵۰. گزینه ۲ صحیح است.

دولت سالیانه بخشی از درآمد مورد نیاز خود را نیز از طریق ایجاد بدهی تأمین می‌کند یعنی از مردم قرض می‌گیرد یا آنها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری دولتی شریک می‌کند (رد گزینه ۱) و از محل سود این طرح‌ها سودی بین آنها تقسیم می‌کند. این درآمد نیز نمی‌تواند تا ابد پایدار باشد.

نکته: هنگامی که درآمد دولت از هزینه‌های آن کمتر باشد، دولت دچار کسری بودجه خواهد شد و این مطلب ارتباطی با قرض گرفتن دولت ندارد (رد گزینه ۴) و گزینه ۳ قسمت دوم را ناقص مطرح کرده است.

(اقتصاد دهم، صفحه ۶۵)

۱۴۵. گزینه ۲ صحیح است.

همیشه یادتون باشه!

۱- مالیات جمع‌آوری شده توسط فروشندگان یا همان مالیات ناخالص با نرخ ۱۰ درصد را می‌توان از تقسیم قیمت اولیه (تمام‌شده) بر عدد ۱۰ به دست آورد: سپس مالیات ناخالص مرحله اول تولید برابر است با:

$$\left(\frac{56000}{10} = 5600 \right)$$

۲- مالیات خالص و ناخالص مرحله اول همیشه با هم برابرند پس مالیات خالص مرحله اول همان ۵۶۰۰۰ تومان است.

۳- اعتبار مالیاتی برای هر مرحله همیشه برابر است با مالیات ناخالص مرحله قبل و همچنین اعتبار مالیاتی مرحله اول همیشه برابر است با صفر.

۴- همواره مجموع مالیات‌های خالص جمع‌آوری شده برابر است با مالیات ناخالص مرحله آخر تولید، پس: مالیات ناخالص مرحله چهارم تولید برابر است با ۱۰۵،۰۰۰ تومان

بررسی موارد:

الف) به نکته خیلی جالب اینکه اگر مالیات ناخالص یک مرحله را نیاز داشتید کافیست که مالیات خالص همان مرحله و تمام مرحله‌های قبل را با هم جمع کنید، پس مالیات ناخالص مرحله دوم می‌شود: $(56000 + 16,500 = 72,500)$ و مالیات ناخالص مرحله سوم می‌شود: $(72,500 + 16,500 + 56,000 = 144,500)$.

ب) حالا که مالیات ناخالص مرحله سوم رو داری همان طورکه در نکته شماره ۳ گفته شد، اعتبار مالیاتی هر مرحله برابر است با مالیات ناخالص مرحله قبل یعنی اعتبار مالیاتی مرحله چهارم همان مالیات ناخالص مرحله سوم است: $(90,000)$

ج) برای به دست آوردن مالیات خالص یک مرحله اگر فقط مالیات‌های ناخالص را در جدول داشتید کافیست که مالیات ناخالص همان مرحله را منهای مالیات ناخالص مرحله قبل کنید یعنی مالیات خالص مرحله چهارم می‌شود: $144,500 - 90,000 = 54,500$.

د) قیمت با احتساب مالیات یعنی قیمت اولیه هر مرحله را به علاوه مالیات ناخالص همان مرحله کنی پس قیمت مالیات برای مرحله اول می‌شود: $56,000 + 56,000 = 112,000$.

نکته: هرگز مالیات‌های خالص و ناخالص برابر صفر نمی‌شوند.

(اقتصاد دهم، صفحه ۶۳)

۱۴۶. گزینه ۴ صحیح است.

منافع ملی عامل مهمی در مورد امضا و نقض پیمان‌های تجاری محسوب می‌شود. سازمان‌های بین‌المللی در قرن بیستم شکل گرفتند و مجموعه‌ای از پیمان‌های تجاری بودند که با فراز و نشیب‌های گوناگونی همراه بوده است.

مثال: سیاست‌های حمایت‌گرایانه ایالات متحده و برخی از کشورهای اروپایی باعث به وجود آمدن مشکلاتی شده بود.

(اقتصاد دهم، صفحه ۷۵)

۱۴۷. گزینه ۲ صحیح است.

چند تا نکته:

۱- مهم‌ترین نوع مالیات دریافتی برای دولت از بین همه مالیات‌ها، مالیات بر درآمد است.

۲- مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، مالیات بر ارث است.

۳- مالیات بر درآمد مشاغل زیرمجموعه مالیات بر درآمد است و نباید دوباره با انواع مالیات‌های مستقیم جمع شود. (مالیات‌های مستقیم:

۱- مالیات بر درآمد، ۲- مالیات بر دارایی.)

۴- مجموع عوارض دریافتی شامل هم عوارض گمرکی است و هم عوارض خدماتی، پس نباید دوباره آنها را وارد محاسبات مالیات‌های غیرمستقیم کرد.

۵- عوارض گمرکی که علاوه بر درآمدزایی برای دولت یک سیاست کنترلی برای واردات و صادرات است که با هدف حمایت از صنایع و تولیدات داخلی برنامه‌ریزی می‌شود. پس: